

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Az egri nőkhöz.

— 1910. április 24. —

„Almokból összeszött világ! . . .”

Hires egri lányok!

Csak vessétek le szép fehér ruhátok,
S öltözzetek föl sorba feketébe,
Legyen ruhátok, mint szülőkété,
Siralmas, gyászos. Mikor odaküldték
Almokra szánt kis, gyenge szívetek,
Hódolni bájjal Lucifer elé:
Oh! kérdjétek meg: „Mit műveltetek?”
Ez-é az út, amelyre hős Dobó
Vezette rá a hires egri nőket?

Avagy már nem kell védeni e földet?
Mit a nagy hegyről mutathat a Sátán?
Minden mienk már az egész föld hátán?
Mienk a jog és mienk a kardunk,
Nem kell már más: csak éppen, hogy akarjunk?
Vérítékünket nem az arcunk izzsa,
De égbe száll s mint harmat pereg vissza,
Termékenyíti földünket, fűvünket?
Vérünk Istennek áldására lüktet?

Fehér ruhába öltözött leányok!
Ezért vettétek föl szüzi ruhátok?
Ugy-e, meg van már a magyar szabadság?
— „Almokból összeszött világ!”

„Almokból összeszött világ!”

Nem hallattátok? Vészharang ha kondul:
Pásztorkolomp csak chez az egész!
Csak egy a rémes: megtudni a Honnak,
Hogy vágya: almok világába vész . . .

Nem, egri lányok, nem lehet ez így!
Álmodjatok csak s vezekeljétek!
Az Eg irgalmas; megbocsát azoknak,
Kik nem tudják, hogy mit cselekszenek!

Vigyétek vissza szentségeket
Oltárotokra, mert jöhet idő,
Mikor kokárdát varr az egri nő
S éltünkért imádkozni kell;
És a szentségnek nem lesz fogantaja,
Ha valaki a kortestanyán hagyja.

S ha a keresztnek itt is helye van:
Oh, akkor senki, senki ne csodálja,
Ha jön a kor és létrát tesz létrára,
Es fellépszik a tornyok tetejére
És fátylát rak a keresztnek helyére!

S ha jön a kor, hogy rájön a világ,
Hogy a szabadság
„Almokból összeszött világ!”:
Reszkessetek az álmodó világtól!
Majd megtudjátok: álmodott; de él!
És sok valót hozott már napvilágra
A korbácsokból összefont kötél!

Pap Zoltán.

„Biztos a többség!”

Budapest, április 25.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök a Semmeringen üdül; osztrák levegőn pihen a rövid, de zajos multu kormányzás fáradsalmait és osztrák levegőn edzi az idegzetét az ezután elkövetkezendő izgalmakra. Közben pedig úgy látszik elfelejtette az itthon szerzett tapasztalatokat, mert kész valóság-nak veszi éjszakai álomlátásait s a szálló terraszán történt tétlen ábrándozásokat, melyekben ragyogó csábképeket tereget eléje a fantázia. Erre vall az, hogy egy újságíró előtt apodiktikusan kijelentette, hogy:

— „Biztos a többség!”

Idehaza az ország teljes felfordulásban, a legtökéletesebb tájékozatlanságban van. Legkevésbé tájékozott az ország afelől, hogy Khuenék mivel jöttek, mit hoznak, mit akarnak? Ilyen kaosz még nem volt itt, a legkipróbáltabb politikai időjósok sem tudnak más prognosztikont felállítani, mint azt, hogy a bécsi akarat próbálkozását megint letöri az ország. És ugyanekkor a miniszterelnök mosolygó nyugalommal issza langyos, frissen fejt lejtét a havasok oldalába épített szálló terraszán s bizó gyermek egyszerű naivitásával fogadkozik az információt kérő újságíró előtt:

— „Biztos a többség!”

Miért biztos a többség? Mi oka lehet arra az országnak, hogy ennek a kormányzatnak a többséget megadja? Mit hoztak olyat, amivel ezt kiérdemelték? Hoztak egy csomó negativumot, egy csomó tiltó parancsot arról, hogy mit nem szabad csinálni. Nem szabad megcsinálni az önálló bankot sem 1911-re, sem későbbre; nem szabad megcsinálni az önálló vámterületet; nem szabad érinteni a katonai kérdéseket. Azután egy csomó rendelkező parancsot arról, hogy meg kell szavazni az adót, az ujonczokat, meg kell adni az annexió, az új hadihajók költségét, a felemelt katonai létszámot, a közös költségvetést, a házszabályrevíziót. Mindezt úgy nevezi a kormány, hogy rendet hoz a folytonos válságok láncozatával megsanyargatott országba. A válságokat azonban soha sem a nemzet okozta; a nemzet mindig csak felsőbb provokálásra szánta rá magát az önvédelemre, hogy a bécsi tulköveteléseket visszautasítsa. Hogyha a rendcsinálás abból áll, hogy Bécsnek valamennyi követelése teljesedjék, akkor rendet csinált itt Haynau is, Bach is és Khuen-Héderváry ezeknek a nagynevű elődöknek egvényes ágon leszármazó utódja. Rövid üdülése alatt nagyon szaturál-

hatta a miniszterelnököt az osztrák levegő, ha a rendcsinálásnak erre a programjára merte rámondani, hogy: „biztos a többség!”

Aztán kinek a többsége biztos? A kormány tagjai egyetértének abban, hogy mindenekelőtt rendet kell csinálni, azaz megbénítva, guzsbakötve liferálni kell az országot a trón zsámolya elé. A rendcsinálás azonban egymagában még nem program s ami ezen kívül esik, abban két tagja sincsen a kormánynak, aki egymással egyetértene. Kinek adja meg az ország a többséget? Khuen-Hédervárynak-e, aki hivatalosan jegyzi a most alakuló új politikai czéget? Vagy Tisza Istvánnak, akinek nincsen semmi hivatalos funkciója, de jön-megy, intézkedik és rendezkedik, mint-ha Khuen-Héderváry csak egyszerű prokurista volna s ő lenne az igazi cég-tulajdonos? Székely Ferenczé és Lukács László lesz-e a többség, akik az általános választói jogot hirdetik? Vagy a gróf Tisza Istváné, aki direkt ellene agitál, vagy a Hieronymié, aki a legváltozatosabb kautélákkal és kikötésekkel akarja ebben a kérdésben tovább is fentartani a mesterséges homályosságot? És milyen lesz ez a többség? Radikális és szabadelvű, mint Székely Ferencz és Lukács László akarja? Konzervatív, a történelmi osztályok kiváltságos helyzetét megőrző, mint Tisza István hirdeti? A felekezeteknek kedvező s a felekezeti oktatást favorizáló, mint gróf Zichy János kívánja? Vagy a régi liberális jelszavak alatt kétszínű, korrupt játékot űző, mint amilyennek Hieronymi szeretné? Ha Tisza kap többséget, nem lehet többsége Khuennek, nem lehet egyformán győzedelmes Székely Ferencz és Zichy János. Hieronymi és Lukács László. S azután mi lesz a megbukott féllal? És mi lesz a többséggel, hogyha a kijátszott, becsapott üzlettárs kiválik a czégből és magával viszi a hiveit?

Nem csak rövidlátás és naivitás, de egyszerűen politikai erkölcsstelenség az, hogy ha a kormányelnök ilyen körülmények között azt meri deklarálni, hogy a többség bizonyos. Mert ezzel azt a látszatot kelti, hogy itt egy program van, mely többséget keres, egy kormány van, amelyik egységesen s teljes szolidaritásban meri vállalni a felelősséget az ország ügyeinek irányításáért. Holott nincs sem az egyik, sem a másik. Program nincs, csak egy csomó egymásnak ellentmondó, zürzavarosan keveredő jelszó. És van egy ad hoc érdekszövetkezet, melynek mindegyik tagja önmaga számára akar rendet csinálni s minisztertársaival csak abban szolidáris, hogy terrorral, vesztegetéssel, hiva-

talos presszióval és csendőrszuronyal segítsen meghamisítani az ország igazi közvéleményét.

Khuen-Héderváry azt is mondta, hogy osztrák földre nem kap jelentéseket a választási mozgalmakról. Nos: próbálja meg, kérjen jelentéseket. Forduljon információkért legfelsőbb politikai barátaihoz, Hieronymihez, aki egy budai választói gyűlésen sötét előérzettel arra is gondolt, hogy mi lesz az országgal, hogyha nekik nem lesz meg a többségük? Természetesen égszakadás, földindulás, teljes és tökéletes végromlás lesz, mert övék az utolsó alkotmányos kormány Magyarországon. Vagy kérdezze meg gróf Khuen-Héderváry Tisza Istvánt, aki lépten-nyomon kézzelfogható bizonyosságát érzi fején, hátán az ország közhangulatának. Gróf Tisza István nem olyan mosolygó, nem olyan bizakodó, mint Khuen-Héderváry a semmeringi hotel terraszán és sötétlétőan mondta csak az imént Szatmáron:

— Igen közel állunk a katasztrófához, mely bármely pillanatban leszakadhat ránk!

Ez a katasztrófa rájuk is fog szakadni. Kérje be az információkat Khuen-Héderváry, mielőtt újra nyilatkoznék s hogyha azután is bizakodik abban, hogy övék lesz a többség, ám maradjon jó sokáig a Semmeringen. Mert akkor nagyon beteg és szüksége van alapos kurára.

Budapest, április 25.

Khuen kezei hosszúak. Szerajevóból jelentik: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökké való kinevezése alkalmával a szerajevói Hrvatski Dnevnik „Khuen visszatér” címmel éles hangon támadta a miniszterelnök személyét és horvátországi politikai működését. Az ügyészség a cikket elkövető és Tadin Kalikst, a lap felelős szerkesztője ellen bünpert indított a „nyilvános rend és nyugalom megzavarása” miatt. A szerajevói járásbírószobán tárgyalta a pört. A vádlott szerkesztő a tárgyaláson előadta, hogy több magyar

lap is lekötötte cikkét anélkül, hogy a hatóságok a cikket kifogásolták volna, miből nyilvánvaló, hogy a cikkben nem foglaltatik ígatás. A bíróság vádlott védekezését elfogadta és felmentő ítéletet hozott. Az ügyész semmisségi panaszszaklét. Ez a felmentő ítélet bizonyítéka annak, hogy Khuen kezei hosszúak ugyan, de annyira mégsem hogy az igazságot a határon túl is elforgatni tudják.

Návay Lajos.

Budapest, április 25.

Návay Lajos, aki legalább Temesvárott szeretne Wekerle utóda lenni, egészen stilszerű kisérlettel jelent meg a temesvári választók előtt. Magával vitte támogatóknak egyrészt Bródy Ernőt, aki éppen úgy hagyta eszerben Vázsonyit, mint ő Andrásst, és másrészt valami helyi szocialistát, aki éppen úgy tagadta meg régi elveit, mint ő az alkotmánypárt elveit. A nagy renegát kis renegátokkal, a nagy szélkakas kis szélkakasokkal, a nagy napraforgó kis napraforgókkal vette magát körül. Olyan társaságot kívánt, hogy ne üssön el a többitől. De igazán nem is hibázott senki a társaságból, csak még Hencz Károly, a néppárt megfutamosított zászló-tartója, kellett volna oda. Ámbár hárman, mint modern szentháromság, szebben jelképezték a renegátok vallásos álláspontját.

Andrássy Gyula pártjából sokan átpártoltak az új hatalom zászlójához. A kakas se kukorékolt utánuk. Mert ha szegény szürke emberké, akik se nem szoroztak, se nem osztottak, Andrásst távoztása után új napot kerestek, amelyben ösztövért testüket melegenethessék: hát ezen senki sem esodálkozott. Ilyen apró változásokra berendezkedett már a politikai világ. De Návay Lajos nem ilyen szegény szürke ember szerepét játszotta Andrásst mellett és az alkotmánypártban. Návay Lajos elsőrangú bolygója volt az alkotmánypárti napnak. Ő volt Andrásst kedvence, akit az alispáni székéből a képviselőház alelnöki székébe, az adminisztráció lépeszétének alantas fokáról a legfelsőbb

fokra, a névtelenségből a valóságos belső titkos tanácsosi rangba emelt. A figyelmes Andrásst Gyula úgy állította maga mellé az egykori alispánját, hogy a végén már korifeusnak látszott, akit a miniszteri kandidátusok között olyan természetesen emlegettek, mintha ott nőtt és hatalmasodott volna meg a parlament nyilvánosságának világában. S mindenképpen azt kellett volna hinnai, hogy a bolygó az ő napja mellől, Návay Andrásst mellől sohasem fog távozni. A szíami ikreket szót lehetett operálni, de Návayról föl kellett tenni, hogy müttökéssel se hagyja magát Andrásstól leoperálni.

S oh esodák esodája: az első, aki az alkotmánypárt sülyedt hajóját elhagyta, Návay Lajos volt. Csak ekkor, hirtelen elugrása árulta el, hogy ő nem kormányos volt az Andrásst-hajón, hanem patkány. S a többi kis patkánnyal ő is szárazra menekült. Huszonnégy óra alatt elfelejtette régi patrónusát, régi isteneit. Amyival ravaszabb volt csak a többi patkánynál, hogy így nagyobb legyen — az ő értéke. Harmincz renegát bőréért számíthatott így jutalomra. Meg is kapta. De az új hatalom úgy jutalmazta, ahogy renegátokat ösidők óta szokás. Hogy minden gyanuval szemben kiállhassa a tűzpróbát: legelőször az ellen küldik harezba, akinek azelőtt egyik vezére és tanácsadója volt. Ocskaynak régi barátjai ellen kellett harezba mennie, Návaynak Wekerle ellen. Az ő volt miniszterelnökének, patrónusának és barátjának kerületébe ment jelöltnek. De ha küldik, talán elment volna Kassára is, hogy Andrásst Gyulával álljon szembe.

Megütközzünk? Áztassuk sóba a nyilvánosság korbácsát? Nem érdemes. Ez a korszak hemzseg a politikai napraforgóktól. Hiszen a temesvári gyűlés három szónoka: Návay, Bródy Ernő és a szakadár-szocialista egy töröl való példányok. Ezek mindig ott keresték az érvényesülést, ahol

Fiat justitia!

Írta: Timár Szaniszló.

(Utánnyomás tílos.)

Csüptetőjét jól az orrára szorította. Azután hátravetette magát a széken s így kényelembe helyezkedve, belemerült az újság olvasásába.

Nagyon érdekes lehetett az olvasmány, mert föl sem tekintett egy pillanatra sem, amikor a szomszéd asztal mellett néhány kávéházi vendég hangos vitatkozásba keveredett és zavarta a többi vendéget. Egyes asztalok fölül a vendégek püsszegése is hallatszott, de ez a civakodást nem tudta lecsitítani. Végre is a kávé lépett az asztalhoz és udvarias szóval kérte a társaságot, hogy tekintettel a többi vendégre, viselkedjenek csöndesebben.

Salm Róbert — ez volt a neve a mi újságolvasó vendégünknek — nem vett erről tudomást. Csak olvasott, olvasott, mélyen elmélyülve, mintha nem is ehhez a világhoz tartoznék. Csak akkor riadt föl, amikor egyik barátja az asztalhoz letelepedett és mielőtt helyet foglalt volna, vállára tette a kezét.

— Ugyanecek el vagy merülve, Róbert. Mi érdekest olvasol?

Salm Róbert rámutatott az újságra.

— Egy bolond filozófus fejtegetését olvasom. Tanulmányt írt a szubjektivitásról.

— Es az érdekel oly nagyon?

— Annál jobban, minél bolondabbakat mond. Képzeld: az állítja, hogy az emberi

indulatokat és tulajdonságokat végig tanulmányozta. Valamennyinek az állandóságát firkészte és valamennyinek a határához érkezett, kettő kivételével. Az egyik a hiúság, a másik a szubjektivitás. Szereltem, harag, boszuvágy, más szenvedély mind a korral együtt esöklén, vagy elmulik. De a hiúság növekedik és minél öregebb lesz az ember, annál nagyobb lesz. Ami pedig a szubjektivitást illeti, abból soha, semmi körülmények közt ki nem vetkőzhetik semmiféle földi halandó, legyen az öreg, vagy fiatal. Mindent, mindent szubjektív álláspontból néz és itél meg. Aki azt állítja magáról, hogy abszolút objektivitásra képes, az jóhiszeműleg hazudik, vagy önmagát ámitja. Csak szubjektivitás van és semmi egyéb. Ez végzetlen, határtalan és örök és az egyetlen pozitivum az emberi természetben.

— Es ez az, ami téged meglep?... Nem gondolod, hogy ennek az ironia igazza van?

— Már hogy gondolnám? Abban a pillanatban kiesnek a világ feneké, ha az objektivitás megszűnnék. Látod: én bíró vagyok — tette hozzá hévvel. — Bírói minőségemben kötelességem abszolút objektivitásban helyezkedni. Nem akarok, de nem is tudnék szubjektív nézőszöglétekből itélkezni. Mi történnék, ha az igazságszolgáltatásba beleférkőznék a szubjektivitás? Hát nem volna ez koporsója minden igazságos ítéletnek? Ha minden ember alá van is vetve egyéni hajlamainak, indulatainak és felfogásának, de a bíró!... A bíró kénytelen úgy kivetkőzni belőle, mint ahogyan lefekvés előtt a ruhájából kivetkőzik.

— No, ezt ugyan eltaláltad, — szölt nevetve a barátja, — hát az esküdtek nem szubjektív álláspontból itélkeznek? Ki milyen impressziót gyakorol rájuk, aszerint itélnek. És az csak kétségtelen, hogy minden impresszió szubjektív dolog.

A bíró arca elkomorult.

— Az esküdt nem hivatásos bíró — mondotta kissé unatva. — Az esküdtek valóban szubjektivitásuk szerint itélkeznek. De mi, hivatásos bírók...

— Mondd meg igazán: sohasem állt előtted vádlott, aki rokonszenvesebb volt előtted, mint a vádló?... És ez a rokonszenved, mely szintén csak szubjektivitás, nem tévesztett meg ítéletedben?...

— Meg nem tévesztett soha, akármennyire rokonszenves, vagy ellenszenves volt valaki. Barátság el nem tántorított, szimpátia meg nem zavart. Én fölülte állok mind ezeknek és csak az igazságot keresem. Még a neveket sem jegyzem meg magamnak, ha egy pört tanulmányozok. Pusztán az esetet és a tényállást nézem. És ezt teszi minden tisztességes bíró.

— Hm! Ez különös — jegyezte meg barátja — mégis: hogy van, hogy egy és ugyanabban az ügyben a különböző instanciák merőn ellenkező ítéleteket mondanak?... Nem gondolod, hogy ez sem lehet más, mint szubjektív álláspont?...

A beszélgetés hirtelen félbeszakadt, mert a pénz r ott termett az asztalnál és értesítette a bíró barátját, hogy a telefonhoz hívják. Salm Róbert, az objektiv bíró magára

A hatalom napja melegítette őket. Más napok jöttek az égre: — nos hát Návay elfordult Andrásstól, Bródy Ernő elshant Vázsonyi mellől s a helyi szocialista is bérbe adta magát villámhárítónak a szocialista záptojások ellen. Mint kortörténeti dokumentumot följegyezzük, de könyvet nem hullatunk miatta. A Khuen napja nem lesz fényesebb attól a ragyogástól, melyet Návay, Bródy stb. kölcsönöznek neki.

Nyilatkozatok vasárnapja.

— A vezérek agitációs útja. —

Felfüggesztik az adótörvényeket.

Budapest, április 25.

Rengeteg szóáradat öntötte el vasárnap ismét az országot. Alig van kerület széles hazában, ahol beszéd ne hangzott volna el. Az ellenzék vezérei közül gróf Apponyi Albert és Justh Gyula, a kormánypárt korifeusai közül gróf Zichy János, Hieronymi Károly, Székely Ferencz miniszterek, Rohonyi Gyula, Kálmán Gusztáv államtitkárok, Berzeviczy Albert és Návay Lajos beszéltek s akit előttük kellett volna a sorban említeni, a generális-közlegény: gróf Tisza István is díkezióval fordult a jó néphez.

A kormány tagjai ismét gyönyörű összhangban voltak egymással. Zichy ezuttal már egy kis klerikális aláfestést sem sajnált s egy füst alatt a függetlenségi eszmét, a 48-at álmokból összeszött világnak nevezte. Erre reflektálni, vagy ez ellen tiltakozni szinte fölösleges, majd megadja rá a választ a nemzet s bebizonnyítja, hogy a 48 igenis élő valóság, amely gyümölcsöző tartalommal tölti meg az egész országot. A választójogról Zichy is, Rohonyi igazságügyi államtitkár is egy általánosságban nyilatkoztak, míg Székely igazságügyminiszter újra az általános, egyenlő és titkos választójognak vallott szerelmét, — Tisza nagy öröme.

maradt, de már nem tudta folytatni az olvasást, Barátjának utolsó szavai némiképen megzavarták a lelke egyensúlyát és gondolkozóba ejtették.

— Hogy van ez?... Hogy is van ez?... — gondolta magában és zavart lelke argumentumokat keresett, de nem talált.

De sokáig nem tépelődhetett, mert a hivatalos óra közeledett. Pontos és lelkiismeretes ember volt. Sietett a hivatalba. De utközben is ott kóválygott gondolataiban barátjának odavetett mondata, mely az egyensúlyt megbillentette benne. Még most nem sejtette, mi várt rá hivatalában, bírói minőségében.

Az ügyben, melynek főtárgyalása mára volt kitűzve, ő elnökölt. Kissé nyugtalanul vonult be a két szavazó bíróval a terembe. A formalitások után behívták a vádlottat és a főmagánvádlót.

Mikor ez az utóbbi megjelent, Salm Róberttel forogni kezdett a világ.

— Boldog isten, ő az, — gondolta sápadozva és a papírlap, melyet kezében tartott, reszketni kezdett.

És sikoltozások támadtak lelkének összes rekeszeiben és titkos zugaiban. Ő volt az életének megrontója és megmérgezője. A nőcsábító. Az adonisz, aki feleségét eltántorította tőle. A gaz, a hitvány! Az egyetlen ember ezen a nagy és széles világon, akit lelke mélyéből gyűlölt.

Elvonult előtte tönkretett házasságának egész története. Mily boldogan élt ifju neje-

A szónoklatok tömkelegéből kiemelkedik Apponyi oratori meggyőző erővel elmondott hatalmas beszéde, amely a délvidéki magyarságnak s nemzetiségeknek egyaránt intő példa lesz, hogy csakis a honszeretet, a függetlenségi ideához való törhetetlen ragaszkodás lehet a vezérlőesillagunk. Annál sajnálatosabb, hogy Temesvárott a munkásság zavargásokra ragadtatta el magát vele szemben. A kö és záptojás, mint argumentum, már valóban lomtárba kerülhetne. Az ilyen eszközök nem használnak semmiféle politikai célznak.

Még egy momentumot akarunk a vasárnapi eseményekből kiragadni. Rohonyi államtitkár kijelentette, hogy az adóreformnak még életbe nem lépett négy törvényét felfüggesztik. Erre természetesen törvényhozási hozzájárulás szükséges s a kormány idevágó javaslatot a képviselőház elé is fog terjeszteni. A felfüggesztendő törvények ezek: az általános kereseti adóról, a jövedelmi adóról, a nyilvános adók kezeléséről s a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló 1909: IX., X., XI. és XII. törvényezikkek.

Khuen a Semmeringen.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök most a Semmeringen pihen. Az eredeti terv szerint Khuen csak szerdáig akart ott maradni, hogy e napon részt vegyen a bécsi közös miniszteri értekezleten. Miután azonban ez a konferencia ismét elmarad, a miniszterelnök egy nappal meghosszabbítja üdülését és csütörtökön egyenest hazajön. Khuen a kies fürdőhelyen — saját nyilatkozata szerint — tisztára sziesztál s nem dolgozik, nem intézkedik. Kijelentette, hogy a kormányban „dühöng“ az egyetértés s ha vannak is pártjában ki nem elégített érdekek, duzzogók, — az nem baj, — amint ő csevegi, ez „nem is lehet másképpen“ új alakulásnál, választás előtt. Arra a kérdésre, vajjon kap-e referádákat a kortesmozgalmakról, a miniszterelnök így felelt:

— Jelentéseket ugyan nem kapok a választásokra való készülődésekről, de erre nincs is szükség, hogy megmondjam, mit gondolok a választás eredményéről. Többség az feltétlenül lesz! Csak az a kérdés, hogy mekkora lesz a többség. Ezt nem jelentések

vel, amíg ez az ember meg nem jelent az asszony látóhatárán! A csábítónak férfias szépsége elkábította az asszonyt és engedett az átkozott varázsnak. S egy napon az asszony elébe állt és nyíltan megmondta neki, hogy nem szereti többé, hanem amazit és válni akar tőle. És elvált.

Azóta magános életet élt és egészen az igazságszolgáltatásnak szentelte magát. Beletemetkezett a bűnügyekbe s az objektív igazság keresésében talált vigaszt s enyhülést.

És most itt áll előtte szédítő férfiasságában a győztes vetélytárs. Mily szép az arca most is! Mily daliás a megjelenése! És öntelten mosolyog, mint akkor, amikor az asszonyt csábította. Pedig tudja, hogy én ítélkezem — gondolta tovább — de a félelemnek legkisebb jele sem látszik rajta.

A tárgyalás megindult. A bíró érezte, hogy fojtogatja valami. Már tudta, mi volt az. Annak az embernek biztos és határozott föllépése végig értette.

— Tudja, hogy igazsága van és a vádlottat el kell itélni — gondolta — ez ad biztonságot föllépésének. Oh, halvégtet, hogy a törvényt nem lehet megváltoztatni! Hogy is hangzik?... Fiat justitia, pereat mundus!... Szörnyűség, hogy ennek az embernek a részén van az igazság!... De lássuk csak!

És kábultan, indulatainak rohamai alatt vezette a tárgyalást. A főmagánvádló lassanként elvesztette biztonságát. A mosoly is eltiént arcáról... Bizton tudta már, hogy úgyve ennél az instancziánál elveszett...

A bíró lelkében örömrészlet támadt, mikor gyűlölt vetélytársának arcáról a mosolyt

alapján mondom, ezt mondom, mert így hallok én is mindenkitől. Többség biztosan lesz. Csak az a kérdés, hogy mekkora. Legutóbb Pesten, a Kaszinóban azt hallottam, hogy Budapesten és Bécsben fogadásokat kötnek a választások kimenetelére. És nem arra fogadnak, hogy lesz-e többség, hanem arra, hogy mekkora lesz...

— Egyszóval, Exzellenziád egészen biztosra veszi a többséget?

— Feltétlenül! — ismételte igen komolyan a miniszterelnök.

— Mikor rendeli el Exzellenziád a választásokat?

— Az audienciám után már megmondtam — szólt Khuen-Héderváry — hogy május közepén kerül sor a választások elrendelésére és a választások június első hetében kezdődnek. Hogy ő felsége addig Budapesten marad-e és a választások alatt ott lesz? Nem hinném. Ő felsége május első felében Budapestre megy és néhány hétig ott marad. Ha jó idő lesz, valószínűleg Gödöllőn is több időt fog tölteni.

— Exzellenziás uram, gondolja-e, hogy az új parlament összeüléseinek idejéig a kormányon és pártján kialakul egy egységes álláspont a választói reform kérdésében?

— Én rólam tudják, hogy én feltétlenül hiva vagyok a választói reformnak. Nem tudom, mire való ez a sürgetés-siettetés. A reform hívei sürgetik-e, vagy az ellenzői, de értelmű nincsen. Akik folyton előtérbe tolják ezt a kérdést, azok csak zavart akarnak csinálni. Én hiva vagyok a választói reformnak és mondhatom, hogy ez most, ebben a perczben nem aktuális, tehát nem lesz aktuális a parlament összeülése napján sem. Hiszen a legjobb esetben két esztendő múlva kerülhet tapétára ez a kérdés.

Apponyi Torontálban.

Gróf Apponyi Albert vasárnap reggel Temesvárról vonaton Zombolyára ment Baross János, Hódy Gyula és Steiner Ferencz volt orsz. képviselők és Brettnér Ernő, a temesmegyei függetlenségi párt alelnökének kíséretében. A gyűlést Stokker Ferencz, a Kossuth-párt társelnöke magyar, majd német nyelven nyitotta meg. Hódy Gyula volt képviselő programbeszédében kijelentette, hogy hű marad mindig ahhoz a zászlóhoz, melyet eddig követett és ezért teljes erejével támogatni kívánja a 48-as Kossuth-pártot.

tünni látta... Ah!... Az egyetlen óra életében, amikor fölényét ő is érezettni tudta.

— Most én vagyok fölül — gondolta és vakon, siketen, teljes kábulatban adta át magát diadaléretének.

A vádlottat fölmentették. Az ügyész és a főmagánvádló föllebbezést jelentett be. A bíróság kivonult.

Csak hazatérőben kezdett eszmélni a bíró. Lassanként derengni kezdett lelkében, hogy árulást követett el az igazságszolgáltatás szentségén. De ez a gondolat nem hogy nyugtalanította volna; ellenkezőleg: enyhülést okozott neki.

— Mit is mondott az az ember a kávéházban? — gondolta magában, — azt kérdezte, hogyan van az, hogy a különböző instancziák merőn ellentétes ítéleteket mondanak?... Nohát így van ez!... Így van ez!...

És megint hallotta a sikoltozásokat lelkében. Győzelmi kiáltozások voltak ezek.

És körülnézett: ime, a világ feneke nem esett ki, pedig szubjektív nézőpontból ki-mondott igazságtalan ítéletet mondott ki. Az igazságszolgáltatást tudatosan megmérgezte. És a világ mégis tovább forgott s az emberek csak úgy sűrögtek-forogtak, mint azelőtt, noha a bíró sem tudott megszabadulni a szubjektivitástól...

És mégis megtalálta a mentességét:

— Lehet, hogy az ítélet igazságtalan volt, — gondolta — de nekem igazam volt. Azt a bírót szeretném látni, aki az én helyzetemben másképen cselekedett volna...

Ezután gróf Apponyi beszélt, előbb magyarul majd németül a következőket mondotta:

— Ha jól emlékszem, talán két évtizede, hogy ennek a városnak piacán annak egybegyűlt népéhez beszéltem és megtörténik az a lélekemelő dolog, hogy azt a népet, melylyel majdnem egy negyedszázadon át nem érintkeztem, ott találok ugyanazon eszményeknek, ugyanazon törekvéseknek zászlaja alatt, amelyekhez hi volt akkor, 25 esztendővel ezelőtt. Ez példának, tisztelt barátaim, az egész magyar népnek. Huszonöt esztendő óta küzdenek ugyanazon zászló alatt és bárcsak 5 évvel ezelőtt tudták azt diadalra vinni, da a folytonos legyőzöttség által sem tántorították el az elveiktől, ez például a magyar nemzetnek, mert ha csak ezt követi a magyar nemzet, ha kitartóan tud lelkesedni eszményei mellett, csak akkor remélheti, hogy annak napja felvirrad, diadalát megéri. A munkapárt azt állítja, hogy mi semmit sem dolgoztunk. Az ilyenek állításához bátorság kell. Hogyha analógiákhoz szólna az ember, akkor lehetne ilyeneket állítani, vagy ha Ausztriában beszélnének, ahol alig tudják, hogy létezik Magyarország, ott lehetne ilyen beszélni. Tizenkétezer munkásházat épített a mult kormány és 20 millió korona értékű legelőt adott olesó áron bére a népnek. A községek egészségügyi viszonyait rendezte a volt kormány, a nép vállairól levette ennek terhét. Azon idő alatt, amíg a kultuskormány élén állottam, a népoktatási kiadások 21 millió koronáról 39 millió koronára emelkedtek, tehát 18 millió koronával többet adtunk ki a kultúra fejlesztésére. Azt is mondják, hogy a 48-as párt vezetője, így elsősorban Kossuth Ferenc és az én csekélységem, akik a kormányban résztvettünk, a függetlenségi elvek érdekében nem tettünk semmit. Akik ezt a szemrehányást teszik, elfelejtették két dolgot. Elfelejtik elsősorban azt, hogy a kormányt mi csakis átmeneti időre vettük át, hogy bizonyos feladatokat oldjunk meg és hogy nekünk ezen átmeneti időre fel kellett függeszteni a függetlenségi párt követeléseit közül igen sokat. A bankkérdésben nem érhetünk el csélunkat, de éppen ezért hagytuk ott a kormányt. Nagyon fáj nekünk, hogy a választói reformot nem tudtuk megvalósítani. A nagy reformot csakis lépésről-lépésre lehet megvalósítani.

Nagy örömmre szolgál az, hogy ismét találkozhatom a derék délvidéki németekkel, megint mint ellenzéki ember találkozhatom. Bizalommal és reménnyel jöttem öök közé, mert ilyen emberek, akik negyedik évszázadon át megtudták őrizni elhűségüket, egy országnak támogatást képezik és egy ilyen országnak jövője a legjobb alapokra van fektetve. (Lelkes éljenzs és taps.)

Ezután *Dimítrijevs* szvetozár szerb beszédét intézett a választókhoz. *Kremer* András gyertyamosi földesgazda és *Hell* Károly pedig németül beszéltek, mire dr. *Stocker* Ferenc az népgyűlést bekezesztette. A gyűlés után banket volt.

Zombolyáról Apponyi *Grabácsra* ment. Itt *Paul* Márton bírtokos üdvözölte a bánátkomlói kerület nevében. Apponyi válaszában utalt arra, hogy a rövid kormányzati idő alatt a nehézségeket leküzdeni nem lehetett, mert a politikai átalakulások a munkaprogram teljes elvégzését megakadályozták. Négül kintásra buzdította a polgárságot. Innen Apponyi a lovri kerület első községébe, *Csatádra* utazott. Az üdvözlés után Apponyi *Baross* János volt képviselő s a kerület mostani jelöltje érdekében beszédet intézett a néphez. A csatádiak, csatlakozva a menethez, *Bogárossra* indultak, ahol *Engelmann* Andor gazda üdvözölte Apponyit, ki németül válaszolt. Apponyi meglátogatta ezután *Strobl* Péter öreg kispasztát, huszonöt év óta hűséges hívét, aki betegesen fekszik. Innen Lovrinba indultak, ahol dr. *Reiter* Imre üdvözölte gróf Apponyit, aki erre hosszabb német beszédet mondott, amelyben óvta a németajku polgárságot a pangermánizmustól, majd rámutatott azokra az eredményekre, amelyeket a koalíciós kormány és országgyűlés elért.

A gyűlés után este 6 órakor Temesvárra ment, ahol *Csernoch* János püspök vendége volt.

Tüntetések Temesvárott.

Temesvárról jelentik, hogy ott a város nemzeti munkapárti képviselőjelöltje, *Návay* Lajos vasárnap délután programbeszédet mondott. Beszéde alatt a szocialisták folytonosan tüntettek; csaknem minden mondat után közbekiáltottak:

— Mi lesz a választói joggal? Arról beszéljen! Návay végül a választói jogi reformról azt mondta, hogy olyan reformot óhajt, mely egyes osztályok megerősítését nem célozza, hanem a nemzeti demokráciát tartja szem előtt. Erre a szocialisták oly nagy zajongásban törtek ki, hogy Návay alig tudta befejezni a beszédét. Bródy Ernőt és a többi szólásra jelentkezőt már nem is engedték felszólalni a szocialisták. A rendőrség csak nagy nehezen bírta rá a csendes szótözlésre a gyűlés népet. A szocialisták azt hangoztatták, hogy a Návay

tiszteletére adandó banketen is meg fogják akadályozni Návay beszédét. A munkások tévútra vezették a rendőrséget ezzel a híreszteléssel, hogy ők a banketet szándékoznak megzavarni; e helyett ugyanis esti tíz óra felé már a vasúti állomáson gyülekeztek, hogy már az érkezéskor tüntessenek a Lovrinból jövő Apponyi ellen. Alig hogy megérkezett Temesvárra *Hódy* Gyula, *Baross* János és *Steiner* Ferenc volt képviselők társaságában Apponyi, a szocialisták azonnal megtámadták. Szerencse, hogy *Csernoch* püspök kocsija Apponyival és kísérelével azonnal elvágatott, mert ökölnyi köveket és záptojásokat dobáltak utána. A kocsi fejebe dobták. Apponyit kö alig érte, de valamely dobott tárgy az arcát mégis fölkarcolta. *Steiner* Ferencnek a kalapját beszakították s a szocialisták botlúteitől karjai és lábai megdagadtak. Az állomáson mindössze csak négy-öt rendőr volt és ezek sem tudtak semmit tenni a szocialistákkal szemben. *Ráday* rendőrbiztos is megsebesítették a fején a szocialisták. A püspöki palota előtt, ahová Apponyi meg szállott, megújult a tüntetés és a palota több ablakát beverték. Itt már sikerült a rendőrségnek szétverni a tüntetőket és közülük hat embert letartóztatni. Ez alkalommal négy rendőr súlyosan megsebesült. A püspöki palotát egész éjjel rendőrök őrizték. *Telbisz* Károly polgármester ma reggel meglátogatta gróf Apponyit és előtte sajnálkozását fejezte ki a történetek miatt. Ma reggel a vasúti állomáson letartóztatták *Baron* Ede budapesti szocialista vezetőt, aki a tüntetés rendezése céljából utazott le Temesvárra, Baronnal egy utitáskát találtak, amely telve volt kövel és záptojással.

A Kossuth pártkörben ma este sok szó esett a temesvári tüntetésről. *Hódy* Gyula elmondotta, hogy a lapok sok tekintetben tévesen adták elő a történeteket. Gróf Apponyi Albertet néhány hive várta az állomásnál és értesítették arról, hogy a pályaudvar előtt szocialisták várakoznak reá. Hogy a tüntetést elkerüljék, gróf Apponyi Albertet egy mellékkijáraton át vezették ki az állomás-épületből, amíg a püspök fogata a főbejáró előtt állt. Gróf Apponyi Albert itt egy fiákkerbe ült. A fiákkeres azonban egyenesen neki hajtott a tömegnek, a szocialisták mindjárt felismerték a grófot, körülvették a kocsi és közvetlen közelből elkezdtek dobálni. Apponyinak semmi komolyabb baja nem történt, csak *Steiner* Ferencet érte a kezén egy kő és a kalapját is kilyukasztották.

Nagy megütközéssel tárgyalták a temesvári rendőrkapitányt a magatartását, aki első sorban hibáztatható azért, hogy a tüntetés megeshetett. *Brettnér* Ernő, a délvidéki Kossuth-párt egyik vezető embere már szombat este felkereste *Báe* Ferenc rendőrkapitányt és bejelentve neki, hogy arról értesült, hogy Apponyit a szocialisták inzultálni akarják, kérte, hogy tegyen meg minden óvintézkedést a rend biztosítása érdekében. A rendőrkapitány erre azt felelte, hogy este 9 órakor nem vehet tudomásul ilyen bejelentést, mert nincs hivatalos óra, különben is ezt írásban kell beadni és neki nem lehet az a hivatása, hogy ellenzéki agitátorokat gardírozzon. A főkapitány passzív magatartását bizonyítja az is, hogy a pályaudvaron alig volt néhány rendőr, aki nem hogy ilyen nagy tömeget vissza tudtak volna szorítani, de még kisebb tüntetés esetén sem lettek volna képesek a közbiztonságot megóvni.

Temesvár törvényhatósága különben ma délután közgyűlést tartott, amelyen *Kisfaludy* Kálmán, a függetlenségi párt elnöke kijelentette, hogy a vasárnap esti eseményekért a rendőrség a felelős, a polgármester indítványára kimondták sajnálkozásukat s megbotrányozásukat azok fölött. A közgyűlés után *Telbisz* Károly polgármester a következő táviratot küldte Apponyinak:

„Temesvár város közönsége a mai napon tartott közgyűlésében mély sajnálatának és megbotrányozásának adott kifejezést azon brutális támadás felett, amely Nagyméltóságodat városunk területén érte és a merényletet Nagyméltóságod iránt táplált mély tiszteletének egyhangú kifejezése mellett a leghatározottabban elítéli. *Telbisz* Károly polgármester.“

Gróf Apponyi, aki ma Budapestre érkezett,

délután látogatást tett *Kossuth* Ferencnél és után Eberhardra utazott. Az a hír, mintha Temesváron megsebesítették volna, aaptalan. Gróf Apponyit még csak nem is érintette semmiféle kő vagy tojás.

Eger ostroma.

Vasárnap mondta el programbeszédét Egerben gróf *Zichy* János kultuszminiszter. A kormánypárti közönség a bevonuló minisztert szimpátiával fogadta, az érseki liczeum előtt azonban a jogászok záptojást dobáltak s zajosan abczugolták. A csendőrség eltávolította őket. A kultuszminiszter az érseki palotába hajtatott, ahol a káptalan küldöttségét fogadta.

A nagygyűlés délelőtt tizenegy órakor volt a városháza udvarán, igen nagy közönség jelenlétében *Petró* pártelnök megújító szavai után *Zichy* miniszter mondta el programbeszédét. A negyvennyolczat ölből összeszött világnak mondotta, a hatvanhetet pedig márványtalapzatnak, arkimédesi pontnak, amelyről az egész világot képesek vagyunk kiemelni a sarkából. Nem akar ideálokat pusztítani, mert aki ezt teszi, az közönséges gyilkos, de a politikában csak megvalósítható ideáloknak van létjogosultságuk. Ezután kifejtette a kormány programját, amely munkaképes parlament teremtesére, az általános választói jog megalkotására és a kilenczes bizottsági katonai program megvalósítására irányul. A kultusztervezet körében meg fogják valósítani a felekezeti egyenlőségét, a katolikus autonómiát s ámbár az 1848. XX. törvényezik nem vonatkozik a zsidó felekezetre, ezt is igazságos támogatásban fogják részesíteni. A nemzetiségi kérdést szeretettel, de energiával kezelik s népiskolákat állítanak föl. A miniszter barátja a felekezeti iskolának s meg akarja oldani a középiskola reformját is s megígérte, hogy Eger városának kívánságait kielégíti.

Délben lakoma volt, a miniszter azonban nem vett részt a közös ebéden, mert *Samassa* érsekhez volt hivatalos. Délután öt órakor tea volt. *Szmrecsányi* püspöknél, aztán a miniszter kíséretével együtt Budapestre utazott, hova este tíz órakor érkezett meg.

Egri tudósítók a következőket jelenti nekünk:

Midőn most az osztrák ellenség a mai kormány képében az országra rohant, Eger ismét egy miniszter támadásával áll szembe, hogy a vesztegetés maszlagaival elbódított nép hátán meghódítja a függetlenség erős és régi várát. Ez már Eger sorsa. Ez most úgy lehetséges, hogy azok a tényezők egy jó része, melyek eddig a nagy hazafiságnak színében pompáztak, s népiüket is a jobhiszemség bódító álmába elringatták, most egyszerre a nem várt urszine változásával zavarba ejtve, a kufárok és vesztegető kerítők kezébe szolgáltatják. Hitoktatók, teológiai tanárok, keresztényszocialista borbé bujva, függetlenségi ábrázattal a nép bizalmába furakodva, áruló módon most a munkapárt kezére játszották át, mint árucikkét pénzért adogatják, furfangos módon borüzerek borvásárt csapnak, s jól fizetik a rossz bort is, csak a *Zichy* zászlót tüzzék ki, enni-inni pedig lehet, amennyi beléjük fér. E kufár ostromra jött most vasárnap gróf *Zichy* János, a nagy katolikus miniszter Egerbe. A dohánygyár ezifrán felpántlivázott női kara, jól fizetett legénybandérium várta. Szombat éjjel mintegy 36 kőtestanyán folyt a bor. Eképen kikészítve, a nép egy részét beborozva vonultatta ki a 10 órakor külön vonaton érkező *Zichy* elébe s fogadó-bizottság, élén *Szmrecsányi* püspökkel és *Kállay* főispánnal. A városi rendőrségen kívül 80 csendőr képezett az ut mentén védőfalat. A szokásos üdvözlések után, melybe már itt is felhangzott az abczug, a menet siri csendben haladt egy darabig. Majd zajosabbá lett az abczug, da a csendőrség nyomban közbelépett s puskatussal szórta széjjel a csoportokat. A liczeum elébe érve megindult a tojászapor *Zichy* s a mellette ülő *Szmrecsányi* püspök négyesfogatára. Mindkettőnek kijutott belőle és most már sietve ment a fogat a vendéglátó érsek udvarába, hol átöltözködve, a városháza zárt udvarán rövid mondókáját elég halkán előadta, melyet a folytonos zajban hallani sem lehetett s így az teljesen hidegen hagyta pártját. Az utcák különben egész napon zajosak, részeg csoportok kovályognak, egyik ivótanyáról a másikra.

Székely Ferenc a választójogról.

A kilenczedik kerületi munkapárt vasárnap délelőtt 11 órakor a Ferencvárosi Polgári Kör disztermében tartotta meg alakuló gyűlést, amely gyűlésen dr. *Székely* Ferenc igazságügyminiszter is megjelent.

A gyűlésen egymást érték a botrányok. A kerület több függetlenségi párti választója is megjelent, akik nem hallgatták közbeszólás nélkül a beszédeket. A munkapártiak pedig nem túrték a jogos kritikát, s minden áron el akarták távolítani a nekik kellemetlen, vakon nem hívó vendégeket. A gyűlést dr. *Heinay* Tivadar nyitotta meg.

Dr. Székely Ferencz igazságügyminiszter beszélt ezután. Teljes tudatában vagyok annak — mondta — hogy a közjogi alap közössége még nem biztosítja minden téren az egyetértést. Sőt megengedem, hogy a 67-es közjogi alap hívei közt az idők folyamán jelentékeny nézeteltérések fejlődhetnek ki a társadalmi és a gazdasági politika több kérdésében. A függetlenségi párt követeli az önálló magyar nemzeti bank felállítását 1911-re. (Egy hang: Feljen az önálló bank!) Közjogi elvi alaplól indul ki, holott ez eminenter gyakorlati kérdés. Eszerint az ideális közjogi követelés elnyom nálunk minden praktikus megfontolást. Mi ellenben a kérdés megoldásánál éppen a gyakorlati megoldás helyességére fektetjük a főszókat. A Balkán-államokkal való kereskedelmi viszonyainknak törvényes szabályozására. Ez a kérdés rendkívül mélyen belevág a széles néprétegek érdekébe. Nagy mértékű élelmiszer-behozatalról van ugyanis szó, amely leszállítaná a belföldi piacra az élelmiszerek árát, megszüntetné a drágaságot és könnyebbé tenné a megélhetést. A választójog reformja nálunk szerencsés időben, mert elég jókor, de szerencsétlen viszonyok között került napirendre. Ezek a szerencsétlen viszonyok tették lehetővé a reform ellenségeinek, hogy azt nemzetellenes merényletnek, az ország meggyilkolásának tüntessék fel. A kérdésnek ilyen beállítását a legjobb esetben túlzott aggodalmaskodásnak kell tartanom. Mert méltóztassék elhinni, ha az általános, egyenlő és titkos választói jog a magyarság vesztésére feloldozása nélkül ebben az országban csakugyan nem volna megvalósítható, akkor biztosíthatom önöket, hogy annak ügyét nemcsak én, hanem sok más politikai tényező sem tette volna magáéná. Az utolsó időben különös előszerezzel foglalkozik a közvélemény azokkal az eltérésekkel, amelyek a pártunk vezető tagjainak választójogi nyilatkozataiban megállapíthatóknak talál. Ha vannak a részletekben ily eltérések, ezek, úgy vélem, csak örvendetes tünetei annak, hogy ez a reform immár a hirdetés stádiumából a közeli megvalósulás stádiumába lépett.

Dr. Helvey Tivadar elnök mondott köszönetet a miniszternek beszédéért. Dr. Tóth László Jakabffy Ferenczet ajánlja jelöltül. Jakabffy hálás köszönettel fogadta el a jelöltséget.

Tisza István Szatmáron.

A szatmári nemzeti munkapárt alakuló gyűlésére vasárnap délután Szatmárra érkezett gróf Tisza István, akit igen nagy ünnepléssel fogadtak. A vasuti állomásról Visky Károly nyugalmazott kuriai bíró intézett hozzá üdvözlő beszédet, fehér ruhás leányok virágok szórta eléje és hetven tagból álló bandérium csinált utat bevonulása előtt. A munkapárt alakuló gyűlése délután négy órakor volt a Károlyi-szálló kertjében, ahol mintegy kétezer ember volt jelen. Keresztsegély Lajos elnöki megnyitó beszéde után kimondották a párt megalakulását és megválasztották a tisztikart.

Majd gróf Tisza István mondott igen nagy beszédet, amelyben Justh Gyula mirapi marosvásárhelyi beszédével polemizált. Részletesen fejtegette, hogy a március 21-iki képviselőházi támadás elő volt készítve és hogy a Justh-párt a támadókkal azonosította magát. Majd azt bizonyította, hogy a Justh-pártnak Lukács Lászlóval folytatott tárgyalása során a Justh-pártiak jól tudták, hogy Lukács Lászlóval nem fogják elérni az önálló bankot. Az elmúlt négy év bebizonyította, hogy az ország igazi függetlenségét nem az álmoknak, nem az illúzióknak a hajszolása utján, hanem az elérhető ideálokért folytatott férfias munka utján lehet elérni. Az illúzióknak nem a hatalmon lévő magyar embereknek gonoszága, vagy hazafiatlansága állotta útját, hanem a tények körlehetetlen logikája, világtörténelmi nagy erőviszonyok. Másik nagy eredménye a lefolyt négy év tanulságainak, hogy a negyvenéves és a hatvanhat között volt ellentét teljesen megszűnt; a koalíciós kormány működése volt a legfényesebb bizonyíték arra, hogy az 1867 nem lerombolása, hanem kiegészítése volt az 1848-nak. A gyűlés igen nagy tetszéssel fogadta Tisza fejtegetéseit.

Este nagy lakoma volt gróf Tisza István tiszteletére.

Rohonyi programja.

Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár Nagybecskerekben vasárnap programbeszédet mondott. A többi között így szólt:

— A koalíció a népre zudított egy sereg új adót, amelynek terhét a Héderváry-kormány igyekszik távol tartani a néptől, amennyiben érvénybelépésüket felfüggeszti, amíg igazságosabb adótörvényeket nem tehet helyükbe. A függetlenségi párt egész programját földadta s csak egyet tartott meg: az önálló bankot. Ezt azonban nem kell programba foglalni, mert erre való jogunk törvényben van s ha az országnak meg lesz a gazdasági ereje, akkor az önálló bankot a jelenlegi kormány s a munkapárt is fölállítja. Ma az önálló bank gazdasági katasztrófára vezetne. Ezt nagyon jól tudja

a Justh-párt is és hogy mégis miért követeli? Hát egyszerűen kiteségéből, mert nagyon jól tudja, hogy az önálló bankot úgy sem lehet felállítani. Ma nincsenek valódi függetlenségi elvek, valódi függetlenségi párt, mert mind csak 67-es alapon kormányozná az országot. Kifejti azután az új párt programját, amelynek főpontjai a következők: 1. a király és a nemzet közti egyetértés helyreállítása; 2. helyreállítani a békés egyetértést az ország minden lakosa közt vallásfelekezeti és nemzeti különbség nélkül; 3. megalkotni az általános választói jogot. Hogy titkos legyen-e és hol, arra ma megfelelni nem lehet. Híve az általános választói jognak, be kell fogadni minden embert az alkotmány sánczaiba, de úgy, hogy Magyarország ezredéves jellege megővassék. Az országot a kereskedelem, ipar, kultúra fejlesztésével vagyonszá, gazdaggá és így legalább vagyoniilag függetlenné tegye. Az államnak elsőrendű kötelessége a vidéki városokat fejleszteni, erősíteni. Rohonyi programbeszédét németül és szerbül is megismételte. Tetszéssel fogadták.

A Kossuth-pártkörből.

A 48-as függetlenségi Kossuth-pártkörben ma este igen sokan jártak fenn. Hét óra tájban érkezett meg Kossuth Ferencz, a párt vezére, aki a társalgó teremben élénk eszmecserét folytatott a párt tagjaival.

Nagy meglepetést keltett a pártkörben dr. Füredynek, a szegvári kerület képviselőjelöltjének levele, amelyben bejelent, hogy a Kossuth-pártból kilép és a jelöltségről lemond. Ezt azzal indokolja, hogy mint liberális ember, nem maradhat a pártban, amely konzervatív irányzatú. Füredy a pártban senki sem ismeri, tehát ő nem is győződhetett meg a párt tagjainak érzelmeiről, hogy vajjon az konzervatív-e vagy liberális. A pártban úgy tudják, hogy Füredy azért lépett vissza a jelöltségtől, mert vele szemben Pallavicini György ögróf lépett fel, akivel nem meri felvenni a harcot. Nagyon sajnálják azt, hogy olyan ismeretlen embert, mint Füredy, a párt megtisztelt bizalmával, de ezt csak azért tette, mert a szegvári kerület választói és legrégibb függetlenségi emberei őt léptették fel, mielőtt a párttal érintkezésbe léptek volna és csakis azután közölték a felleptetést, amely ellen a párt már nem támaszthatott kifogást.

Erdődy főispán beiktatása.

Marosvásárhelyről jelentük: Marosvásárhely törvényhatósági bizottsága ma délután tartott értekezleten 32 szóval négy szavazat ellenében elhatározta, hogy Erdődy főispánnak holnap installációján részt nem vesz, a főispán iránt bizalommal nem viseltetik és őt működésében nem támogatja.

Választási mozgalmak.

Budapest II. kerületének munkapárti jelöltje, Berzeviczy Albert vasárnap délelőtt tizenegy órakor mondotta el programbeszédét a budai Vigadóban. Mivel a kerület másik munkapárti jelöltjének, Lend! Adolfnak partja tiltakozó gyűlést tartott a minap Berzeviczynek hivatalos jelölése ellen, Berzeviczy azzal a nyilatkozattal kezdte programbeszédét, hogy sem neki, sem pártjának, sem a kormánynak eszéigában sincs akár a tisztviselőkre, akár más választókra pressziót gyakorolni. A politikai kérdésekről szólva, Berzeviczy hangoztatta, hogy a katonai kérdésekben a kormány vállalja a kilencz bizottság programját és hogy a kormány az új országgyűlésen erős házszabályrevízióval akarja az obstrukció rákfenéjét kiirtani. Végezetül Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter is felszólalt és igen melegen ajánlotta Berzeviczy jelöltségének pártolását, majd ezeket mondta: Az a kérdés, hogy vajjon a nemzet többséget ad-e ennek a kormánynak és én azt hiszem, hogy ez oly fontos kérdés, amely 1867 óta még egy választásnál sem dönt el. Ha olyan eredményre lesz a választásoknak, hogy a mostani kormány nem jut többségre, úgy kormányzati krízis fog beállni és nagy bonyodalmaknak nézünk elébe. A kormányzat azért tovább fog menni, mert az országot kormány nélkül hagyni nem lehet. Csak kérdés, hogy a kormány alkotmányosan fog-e működni.

A hetedik kerületi egységes függetlenségi párt képviselőjelöltje Lányi Mór vasárnap délelőtt mondott programbeszédet a Royal-szálló nagytermében. A gyűlést Somogyi Lajos ügyvéd, pártelnök nyitotta meg, ezután Lányi Mór fejtegette ki programját, igen radikális elveket hangoztatva s főként az általános, egyenlő, titkos választói jogot követelve. A beszédet tölkösdéssel fogadták, s a tömeg zászlók alatt a lakásáig kísérté.

A hetedik kerületi Eötvös-párt vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartott Erzsébet-körút 27. szám alatt levő párt helyiségében. Az értekezletet, amelyen körülbelül ezer választó volt jelen, dr.

Kovács Jenő nyitotta meg, majd dr. Guthi Soma emelkedett szólásra s nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott. Utána Agai Adolf s kitünő író beszélt. — Idegen kerületből jöttem el Önök közzé, mondta többek között Agai, hogy részt kérjek magamnak abból a nagyszerű mozgalmából, amelyet a VII. kerületi választók indítottak Eötvös Károly mellett. A kerület becsülete kívánja, hogy ez a küzdelem eredményteljen járjon. Tartsák magasra a zászlót, amelyre az Eötvös név van írva, hisz ez a név már maga a győzelmet jelenti. Zugó taps fogadta Agai szavait. Az éljenzés lecsillapultával dr. Reiner Ede Eötvösről mint emberről szólt. Dr. Kohn Salamon beszélt még. Végül a piaci árusok kiküldötte jelentette be egyesületük csatlakozását.

A nyolczadik kerületi munkapárt szombatn tartott ülésében Jakabffy Imre v. b. t. államtitkárt jelölte és erről őt táviratilag értesítette. Az államtitkár ma a következő távirattal válaszolt: Szivemből köszönöm a kiváló bizalmat, amelylyel a jöszefvárosi kerületben megalkult munkapárt megtisztelt engem, amiódon képviselőjének jelölt. Hazafias készséggel fogadom a nagybecsi elhatározást és kiváló örömmel fog szolgálni, ha úgy ennek, valamint hálás érzelmeinek legközelebb szóbelileg kifejezést adni szerencsém lesz. Jakabffy Imre.

Az egyesült belvárosi párt ma este tartotta képviselőjelölti ülését a Saskör nagytermében. Az ülésen Hahóthy Sándor elnökölt, aki bejelentette, hogy a mult ülésen kiküldött 21-es bizottság egyhangulag Preyer Hugó dr. ügyvédet jelölte a kerület képviselőjéül. Preyer kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

Karczagon Falussy Árpád, a negyvenéves függetlenségi Kossuth-párt jelöltje vasárnap tartotta programbeszédét. A jelöltet Budapestről Horthy Béla és Pap Zoltán volt országgyűlési képviselők kísérték le a kerületbe. Már Kisújszálláson dr. Mészáros Gyula és dr. Kiss Gyula vezetésével ötven tagú küldöttség üdvözölte a népszerű jelöltet és csatlakozott hozzá. Karczagon a pályaudvaron ezekre menő néptömeg várta a jelöltet, akit lelkes éljenzéssel fogadtak. Kinn voltak a pályaudvaron többek között Csöregh Károly kerületi pártelnök, Madarász Imre volt képviselő, Olaj Lajos közjegyző, valamint a kumadarasi és kunhegyesi választók népes küldöttsége. Az érkező jelöltet Csöregh Károly pártelnök meleg szavakkal üdvözölte. Falussy Árpád válasza után, melyet hosszantartó éljenzéssel fogadtak, megkezdődött a bevonulás. A menet élén a város főkapitánya, Taposy László haladt, utána a nyolczvantage lovashandérium, majd a jelölt Csöregh pártelnökkel s végül nyolczven kocsiból álló hosszú sorban a kerület előkelőségei. A bevonulás rendkívül imponáns volt, a karczagi hölgyek az egész utvonalon virággal szórták tele Falussy kocsiját és a Kossuth-téren, ahol a választóknak több ezere menő hatalmas tömege várakozott, a karczagi hölgyek küldöttsége díszes virágoskört nyújtott át a jelöltnek. A gyűlésen Csöregh Károly pártelnök Kossuth Ferencz megleghangu táviratát olvasta fel, aki betegsége miatt nem kísérhette el a kerületbe Falussy Árpádot. Ezután Falussy Árpád mondotta el programbeszédét. Az 1848-as és függetlenségi program elveim állónak vallotta magát, azon programjának, amelyet Kossuth Lajos még 1848-ban tételes törvényekben fektetett le. Beszédében kiterjeszkedett a függetlenségi párt egész programjára és az aktuális politikai kérdésekre. Hangsúlyozta, hogy híve a választói jog minél szélesebb alapon való kiterjesztésének, de magyar nemzeti szempontból az egyenlő és titkos választói jogot veszedelmesnek tartja, és csak olyan választói törvényt fogad el, amelyben a magyarság szupremációjára a törvényhozásban feltétlenül biztosítva lesz. A több ezere menő választók a jelöltnek ezt a kijelentését harsány éljenzéssel és helyesléssel fogadták.

Követeli a gazdasági kérdésben az önálló berendezkedést, így az önálló bankot és önálló vámterületet is; azonban az önálló bank megvalósításánál nem ragaszkodik a naptári dátumhoz, mert egy ilyen nagy alkotás nagy előkészületet és kitartó munkát igényel, amelylyel úgy az uralkodónak, valamint azoknak, akik az önálló gazdasági berendezkedésnek nem hívei, aggodalmait eloszlatathatjuk. A kisgazdák s iparosok, valamint a kereskedők védelméről a törvényhozás kötelessége gondoskodni; kötelessége gondoskodni a vidéki kereskedelem decentralizációjáról és különösen a kisiparosoknak az állami és a hadsereg részére való szállításokban való részesedéséről. Híve a vallásfelekezeti és hirdetője a felekezetek egymás közötti békéjének, mert a felekezetek közötti harc és békétlenség egyik legnagyobb veszedelme a nemzeti állam kiépítésének. Egész életén át a függetlenségi eszmék szolgálatában állott és mint a munka embere, arra törekszik, hogy úgy a választókerület, mint a választóközönség jogos igényeinek érvényesítéséért fáradozzék és munkálkodjék. A több ezere menő kun választók pártkülömbözés nélkül jelentek meg a programbeszéd meghallgatására és annak minden

mondatát helyeselték, éljenezték és végül a programbeszéd befejezése után lelkes óvációkban részesítették a jelöltet. Utána *Horthy Béla* beszélt, majd *Pap Zoltán*, kinek humoros előadása nagy tetszést aratott. Délben a rimaszombati pártkörben 400 terítékű bankett volt, melyen *Madarász Imre*, *Olay Lajos*, *Pap Zoltán*, *Horthy Béla*, *Hamzó Lajos tanár*, *Vaday István*, *Csöregy Károly* pártelnök lelkes felkészítéssel ünnepelték a jelöltet, aki nagy tetszés mellett tartott pohárköszöntőjében Karczag város lelkes polgárságára üritette poharát. A banketten több száz kisujszállási, madarási és kunhegyesi választópolgár is részt vett. Az egész kerületben nagy a lelkesedés *Falussy Árpád* iránt és a folyton szaporodó jelöltekkel szemben feltétlenül biztos az abszolút többsége.

Nagysallói Polónyi Géza, a lévai kerület pártönkivüli függetlenségi jelöltje vasárnap programbeszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a bécsi kormány újra fejszét emelt a magyar alkotmányra. A munkapárt tulajdonképpen a régi szabadelvű párt. Nem hoz, nem alkot semmit, egy milliárd új adósságot akar csinálni, emelni akarja az unjoneleztszámot, a katonai terhet és ezt nevezi nemzeti munkának. A banknak föltétlen híve, még se csatlakozott a Justh-párthoz, mert az 1911 január elsei dátum *ma már túlhaladott álláspont*, anakronizmus: a bankot január elsejére megcsinálni fizikai lehetetlenség. Aki mégis hangoztatja a banktermist, nem akarhat mást, mint a két függetlenségi párt egyesülésének megakadályozását. 1914-re kell a bank önállósítását megvalósítani. A választói jog kérdésében sem ért egyet Justhékkel, mert az általános, egyenlő és titkos választói jogot a magyar nemzeti érdek megőrzésével kívánja megvalósítani. *Polónyi* beszédét tetszéssel fogadták.

A **zsolnai** kerületben Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár vasárnap délután *Rajeczen* mondott programbeszédet, hétfőn délelőtt pedig *Zsolnán*. Kifejtette, hogy a választójog legfőbb kiterjesztésének híve, egészen addig, míg a reform a nemzeti államot nem veszélyezteti. A programbeszéd után *Mártonffy Márton* és *Elek Pál* udvari tanácsosok szólaltak fel. Délben lakoma, este pedig *Elek Pál* bittefalvi kastélyában fogadást volt.

Justh Gyula körútja. Vasárnap Székelyudvarhelyre érkezett *Justh Gyula*, *Kóllay Tamás*, *Gyarmathy Dezső*, *Ferenczy Géza*, *Hinléder-Fels Ernő* volt képviselők és *Szakács Péter* iparkamarai titkár kíséretében. Hétfőszórályon is ünnepi fogadás volt. Székelyudvarhelyen pedig nagy közönség lovasbandériummal és zászlókkal fogadta Justhot. Délután három órakor népgyűlés volt *Gyertyánffy Gábor* után *Justh Gyula* beszélt, támadta a kormányparti sajtószerkezetet, amely a Justh-párti nagysikerű gyűléseket lekisebbiti, s még inkább támadta újlag gr. *Tisza* Istvánt, aki — ugymond *Justh* — azért nem mehet rendőrkíséret nélkül sehova, mert elsőpörné a nép dühe. *Justh* beszédét éljenzéssel fogadták.

Gyergyószentmiklóson, ahol Sümegi Vilmos a Justh-párt jelöltje, a munkapárt *Kazy József* államtitkár jelöltje.

A **bégaszentgyörgyi** kerületben *Pap Géza* munkapárti jelölt tegnap tartotta Bégaszentgyörgyön programbeszédét. Az általános választói jog hívének vallotta magát, de a nemzet érdekében bizonyos korlátozással.

Margittán Szatmári Mór, a kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje vasárnap programbeszédet mondott. *Szatmári* a déli vonattal érkezett Margittára *Barabás Béla* és *Glaz Antal* nyugalmazott főispán kíséretében. A pályaudvaron 52 község egybesereglett népe várta zászlóerdő alatt a népszerű jelöltet. *Bartha Béla* dr. rövid üdvözlő beszéde után hosszú kocsisorban vonultak be a Margit-térre. A menetet 100 főnyi lovasbandérium kísérte. A gyűlést a Margit-téren *Balogh Ferenc* református lelkész pártelnök nyitotta meg és lelkes hangon üdvözölte a jelöltet és vendégeket. Ezután felolvasta *Kossuth* Ferencnek és *Apponyi* Albert grófnak rendkívül meleg hangú üdvözlő fájvirátát, amelyben mind a ketten nagy elismeréssel nyilatkoznak *Szatmári* politikai és publicisztikai érdemeiről. *Szatmári* programbeszédét feszült figyelemmel hallgatták és többször viharos tapsokkal szakították meg. *Szatmári* élesen bírálta a munkapártot, kimutatván a munkapárt programjának tartalmatlan voltát, majd fejtegette a függetlenségi párt közjogi, gazdasági és szociális programját. Hevesen kikelt az ellen a néző ellen, ahogy a munkapárt a kerületben korteskedik és a beszéd végén törvényjavaslatra és nyugalomra intette a polgárságot. Utána *Barabás Béla* mondott rendkívül szellemes beszédet, amelyet a polgárság meg-megújuló éljenzéssel kísért. Mint az országos párt kiküldöttje, szólott a Kossuth-párt törökországi és melegen ajánlotta *Szatmári*-t, akire Margitta-Luzsáke lehet. *Glaz* Antal nyugalmazott főispán volt a következő szószó, kit a polgárság zajos ovációkkal fogadott. Egy budapesti hírlapíró román nyelven tolmácsolta a programbe-

szédet s kiemelte a Kossuth-párt nemzetiségi politikájának azt a vezérelvét, amely a nemzetiségekkel való testvéri egyetértést hirdeti. *Farkas Emőd* beszéde után *Balogh* Ferenc pártelnök rekesztette be rövid beszéddel a gyűlést. A gyűlést semmiféle incidens sem zavarta meg. Délben közös ebéd volt, melyen számos felkészítő hangzott le.

A **rúczkevei** kerületben *Palugyay Mór*icz, Lipótmegeye volt főispánja, aki Kossuth-párti programmal lépett fel, vasárnap kezdte meg körútját. Nagytétényben, Törökbalintou és Biatorbágyon mondott programbeszédet.

Az **orezfalvai** kerületben *Romanov Péter*, a kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje vasárnap indult körutára a kerületben. Utjában *Hellebrandt* János, mint a központ képviselője, *Fülöp Béla*, *Muth Gáspár*, *Dobrosszlóv Péter* és *Kisfaludy Kálmán*, a temesmegyei függetlenségi párt vezető emberei kísérik.

A **kövi-i** választókerület polgársága vasárnap tartott gyűlést nagy lelkesedéssel hallgatta meg *Szentiványi Árpád* beszámolóját, és őt, mint a Kossuth-párt rendíthetetlen katonáját és a kerületnek évtizedek óta általánosan becsült képviselőjét egyhangú lelkesedéssel újból jelölte pártkülönbőség nélkül.

A **békési** kerületben a Justh-párt azt a hírt kolportálta, hogy *Ivánka Imre*, a Kossuth-párti jelölt visszalép. Ez a hír közönséges korcsfogás. *Ivánka* vasárnap reggel érkezett a kerületbe, ahol rendkívül nagy lelkesedéssel fogadták.

Csurgón vasárnap *Purgly János*, *Justh Gyula* veje mondott programbeszédet. Ott volt gróf *Baththyány* Tivadár is, aki hosszabb beszédben támadta a kormányt s tiltakozott az ellen, mintha a Justh-párt hatalmi törekvésből küzdene. A csurgói függetlenségi párt főemberei szombaton gyűlést tartottak s elhatározták, hogy Justhétől elválva, fentartják *Hentaller* Lajos jelöltjét, annyiival inkább, mert azok, akik most Justh-párti jelöltet hoztak a kerület nyakára, még pár nappal ezelőtt lelkes kormánypártiak voltak és azon fáradoztak, hogy kormánypárti jelöltet kapjanak. Csak miután ez nem sikerült, csaptak át a Justh-pártba, amely tüstént adott a számukra egy jelöltet.

Szarvason a munkapárt tegnap megalakult. Az alakuló gyűlésen beszélt *Cásky* Albin, *Nagy László*, *Zsilinszky* Endre. A jelöltet, dr. *Zsilinszky* Mihályt szerdán kéri fel száztágu küldöttség a jelöltség elfogadására. A küldöttség gróf *Khuen-Hedervary* Károly miniszterelnöknél és gróf *Tisza* Istvánnál is fog tisztelegni.

Kolozsvárt gróf *Bánffy* Miklós, a második kerület pártönkivüli képviselőjelöltje vasárnap délelőtt 10 órakor mondotta el programbeszédét a Vigadóban. Gróf *Bánffy* Miklós egy óras beszédben vázolta a politikai helyzetet és kifejtette a maga programját.

Igló város, valamint a környék választópolgárság tegnap délután *Münnich* Kálmán munkapárti elnökletével értekezletet tartott, amelyen az iglói választókerület képviselőjévé újból *Hieronymi* Károly kereskedelmi minisztert jelölték.

Felsőörszén megindult az akció dr. *Gueth* Lajos munkapárti jelölt ellen, s gróf *Erdődy* védnöksége mellett *Hadi-Borbély* Endre jelölése befejezett tény. Gróf *Hadi* pártönkivüli programmal lép föl, s tekintve, hogy gróf *Erdődy* a támogatója, megválasztása *Gueth* dr.-ial szemben biztosra vehető.

Kassán a Justh-párti jelölt, *Eber* Antal vasárnap mondta el programbeszédét. A gazdasági önállóságot s az általános, egyenlő, titkos választói jogot követelte. Az obstrukciót perhorreszkálja s ha nem lesz, nem vesz részt benne. Még *Kellemen* Samu és *Benedek* János beszélt, azután lakoma volt a Schalk-házban.

Trenesében vasárnap délután tót nemzetiségi gyűlés volt, amelyen *Stur* Károly elnöklésével *Hodza* Milánt jelölték tót nemzetiségi programmal, *Béla* Henrik pártönkivüli magyar jelölttel szemben.

A **kisberekéri** munkapárt tegnap alakult meg és *Szilasy* Zoltánt jelölte, aki programbeszédet mondott. Vele szemben a Kossuth-párt *Steiner* Ferenc volt képviselőt jelölte. A kisgazdák *Magory* Lajos kisgazdát léptetik fel.

Mezőtúron vasárnap beszámoló és programbeszédet mondott *Tóth* János, volt közoktatásügyi államtitkár. A gyűlés a Kossuth-téren folyt le több ezer ember részvételével. *Tóth* János ismertette a koalíciós kormányzás hasznos és nagy jelentőségű működését. A válság okát a bankdátum kiélesedésében s a függetlenségi párt kettészakadásában jelölte meg, amiért a pártvezetők ellen a kábódók terhes a felelősség. Hangoztatta a fokozatos függetlenségi politika helyességét, részletesen foglalkozott a választói reform kérdésével, melyet demokratikusan, de a nemzeti érdek megővásával kell megcsinálni. A gyűlésen újra jelölték

Tóth Jánost, aki tizennyolc éve képviseli a kerületet s a gyűlés után banketten ünnepelték.

Csongrád város százhusztágu küldöttsége járt ma *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszternél s fölajánlotta a csongrádi jelöltséget. A miniszter a jelöltséget elfogadta.

A **végvári** kerületből báró *Orosdy* Fülöp munkapárti hivatalos jelölt tegnap behozatta napi husz korona napidij ellenében a kerület ötven-hatvan emberét és azoknak személyenként ebédet, egy liter vörös bort és nagy zöld tollakat fizetett. A választók felkérték *Orosdyt*, hogy vállalja a jelöltséget, amit *Orosdy* meg is tett.

Bácsfővárosból ma délelőtt harmincztagú küldöttség érkezett Budapestre, hogy báró *Gromon* Dezsőnek a bácsfővárosi kerület képviselőjelöltséget felajánlja. Báró *Gromon* Dezső a küldöttséget a Hungária-szálló nagytermében fogadta, ahol az országos munkapárt részéről *Peresz* Dezső, *Babó* Lajos, *Horváth* Elek és *Pompéry* Elemér is megjelent. Báró *Gromon* Dezső köszönetet mondott azért, hogy a kerület, melyet 25 éven keresztül képviselt, ismét feléje fordult bizalmával és ígérte, hogy a kerület érdekeit fogja megválasztása esetén minden erejével szívén hordani. Báró *Gromon* azután a küldöttség tagjait ebédre hívta meg.

Az **alsódabasi** kerületben, Erzsébetfalván ma délután alakult meg a munkapárt. Pártelnökké gróf *Stápoly* Istvánt választották meg és képviselőnek dabasi *Halász* Zsigmondot jelölték, aki nyomban el is mondotta programbeszédét.

Békésgyulán a függetlenségi és 48-as polgárság az elmúlt vasárnap dr. *Lenyel* Endre fővárosi bizottsági tagot jelölte, akinek javára *Schiffert*, *Névéry* és *Simonka* visszaléptek, csupán *Berényi* Ármint vállalta a jelöltséget pártönkivüli függetlenségi programmal. *Berényi* pártja vasárnap délelőtt tartotta meg gyűlését, ahol *Berényi* elmondta programbeszédét. Délután 3 órára volt hirdetve a függetlenségi párt nagygyűlése. A választóközönség *Névéry* és *Simonka* vezetésével a 48-as körbe vonult, ahol *Lenyel* Endre fővárosi bizottsági tag, dr. *Lenyel* Zoltántól támogatva mondotta el programbeszédét.

A **békéscsabai** Justh-párt vasárnap délután gyűlést tartott, amelyen dr. *Ursziny* János békéscsabai ügyvédet kiáltotta ki jelöltnek.

A **világosi** kerületben *Popp* C. István nemzetiségi eddig ellenjelölt nélkül állt. Most fellépett *Vank* János, 24 éves gazdag román parasztlény, ki sem írni, sem olvasni nem tud. Így azonban a törvény értelmében nem választható.

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

Budapest, április 25.

Horvátországi hírek. Zágrábról jelentik: A hivatalos lap mai száma két legfelsőbb királyi kéziratot közölt, melyek szerint a király *Krapacz* Iván felszentelt püspököt gyakovári és *Vucics* Roheacz felszentelt püspököt zenggi püspökké nevezte ki. — A horvát országgyűlés mentelmi bizottsága szombaton ülést tartott, melyen 220 kiadatsági kérdés felett határoztak. Beszúletértés miatt 129, politikai vétség miatt 91 esetben kérték a képviselők kiadatságát. A bizottság úgy határozott, hogy a beszúletértési ügyekben a képviselők kiadatsága mellett foglal állást, míg a politikai vétkesek kiadatságát megtagadja. — *Bródból* jelentik: Dózsiás üzetveztető tegnap este, mikor lakására akart hazatérni, több Frank-párti diák inzultálta. Őt és egy *Lejevic* nevű barátját több késszurás érte, az utóbbit súlyos sebével kórházba kellett szállítani. A városban nagy az izgatottság. — Máius 7-én lesz a pótválasztás, amikor valószínűleg *Hinkovics* eddigi koalíciós képviselőt fogják nagy többséggel megválasztani. A koalíciós és Frank-párti kortesek között ma ismét összetűzés volt, többen könynyebben megsebesültek.

AZ „EGYETÉRTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.
A szerkesztőség telefonja 788.
A kiadóhivatal telefonja: 706.

A franczia választások.

Budapest, április 25.

Tegnap zajlottak le Franciaországban a választások és eredményük a Briand-kormány teljes győzelme. A pártarányok ugyan nem sokat változtak, de arra való tekintettel, hogy úgy a konzervatívok, mind a szociáldemokraták hatalmas agitációt fejtettek ki a választási kampány folyamán és általában az a nézet uralkodott, hogy a kormánypártok megtépzottan kerülnek ki a választási harcából, a ma érkezett eredményt a Briand-kormány győzelmének kell tekinteniük.

A monarchisták ugyan ma már nem sok vízet zavarnak, de annál hevesebben küzdöttek a szociáldemokraták, kik nem egy helyen véres zavargásokat is rendeztek. Magában Párisban elég csendesesen folytak le a választások. A francia főváros ezuttal is hű maradt a tradíciókhoz és nagyobbbrészt nacionalista képviselőket küldött a parlamentbe. Nagy meglepetést keltett Millerand közmunkamíniszter bukása, Páris 12-ik kerületében. A minisztert tulajdonképpen az egyesült szocialisták buktatták meg, kik a legelkeredtebb harcot vívtak volt elvtársuk ellen. Millerand ugyan pótválasztás alá kerül ellenfelével, Pechur nacionalistával szemben de tekintettel arra, hogy a radikális szocialisták és a szociáldemokraták között áthidalhatatlan úr távozt, bukása biztos. Millerandon kívül azonban megválasztották az összes minisztereket.

A konzervatívoknak is nagy csalódást okozott a választás. Ők, ha nem is mentek túlvértes reményekkel a választási harcra, azt remélték, hogy megszorodva térnek vissza a kamarába. De a francia népet ma már nem lehet félrevezetni hamis jelszavakkal. A Duez-ügy úgy látszott, éppen kapóra jött a konzervatívoknak, fel is használták, mint a leghathatósabb korteszszközt, de a választók nem álltak fel nekik, sőt a legutolsó választási statisztika szerint még el is vesztek három mandátumot.

A választás részleteiről a következő tudósítást kaptuk:

A választás eredménye.

Párisban a választások incidens nélkül folytak le. Újra megválasztották *Bienaimé, Berry, Lerolle, Millevoye* és *Barrés* eddigi nacionalista képviselőket. *Millerand* miniszter és *Charles Benoist* pótválasztásra kerülnek. A választásban az alkalmossal kevesebben vettek részt, mint 1906-ban, aminek leginkább a rossz időjárás volt az oka. *Millerand* választókerületében nagyon heves volt a küzdelem, amelyet Roosevelt is nézett egy ideig. Nagy föltűnést keltett, hogy *Millerand* Párisban szűkebb választásra kerül. *Millerand* valószínűleg Yonneban fog föllépni, ahol egy barátja a jelöltségről lemondott. *Briand* miniszterelnököt nagy többséggel választották meg. A szűffraozottak semmi eredményt sem értek el s egyik jelöltjük, *Durat* Margit mindössze harmincnyolc szavazatot kapott. *Jaurés* szocialistavezér megbukott. A nagy többséget *Briand* programja alapján választották meg. A reakzionáriusok és a monarchisták eddigi számukban vonulnak be az új kamarába. Valószínűnek látszik, hogy *Millerand* kiválik a kabinetből, mert *Briand* mindazokat a minisztereket el akarja távolítani, akik támasznak vannak kitéve. Hajnali négy óráig 531 választási eredmény ismeretes. Megválasztottak:

- 49 balpárti republikánus,
  - 138 radikális és szocialista radikális,
  - 11 független szocialista,
  - 30 egyesült szocialista,
  - 35 progresszista,
  - 13 nacionalista és
  - 48 konzervatív.
- 207 helyen pótválasztás szükséges.

A republikánusok nyertek 8, vesztek 1 mandátumot; a radikálisok és szocialista radikálisok nyertek 9, vesztek 15; a független szocialisták nyertek 1, vesztek 1; az egyesült szocialisták nyertek 6, vesztek 2, a konzervatívok és liberá-

lisok nyertek 3, vesztek 4; a progresszisták nyertek 3, vesztek 4 mandátumot.

Délelőtt 11 óráig 588 választási eredmény volt ismeretes. Hiányzik még nyolcz gyarmatbeli és egy franciaországi kerület eredménye. Meg lett választva: 57 republikánus, 154 radikális és szocialista radikális, 10 független szocialista, 28 egyesített szocialista, 43 progresszista, 12 nacionalista és 53 konzervatív; 231 helyen pótválasztás szükséges. — A belügyminisztérium statisztikája szerint a reakzionáriusok 3, a progresszisták 1, a radikálisok és a szocialista radikálisok 2 mandátumot veszítettek. A nacionalisták 1, a baloldali republikánusok 8, az egyesült szocialisták 3 mandátumot nyertek.

Az újválasztottak között vannak: *Cochery* pénzügyminiszter, *Cheron* államtitkár, *Dechanel, Cailleaux* republikánusok; *Sarraut, Renoult, Pelletan, Klotz, Symian* volt postaügyi államtitkár és *Cruppi* radikálisok és szocialista radikálisok; *Briand* miniszterelnök, *Viviani* munkügyi miniszter, *Coulant, Boncour* független szocialisták; *Sembat, Dejeante, Vaillant, Guesde* egyesült szocialisták; *Beaugard, Thierry, Aynard* progresszisták; *Grousseau* és *Dausette* konzervatívok.

Pótválasztások.

Pótválasztásra kerülnek: *Brisson* kamarai elnök, *Millerand* közmunkügyi miniszter, aki 5098 szavazatot kapott dr. *Pechin* nacionalista képviselővel szemben, aki 3620 szavazatot kapott, míg az egyesült szocialisták jelöltjére 2701 szavazatot esett. *Prache, Ruissou, Desplas, Rouanel, Messimy, Deloncle, Carnot, Gast, Siegfried, Cazeriaux-Cazalel, Leroy-Beaulieu, Anthime-Menard, Ghesquiere, Coujat, Doumer, Lagasse, Zevaes, Gontaut-Biron, Jaurés*, akire 5297 szavazatot esett, míg a konzervatív jelölt 3355, a szocialista radikális 2946 szavazatot kapott; *Lemire* zbbé, aki 5309 szavazatot kapott, míg a konzervatív jelöltre 5115, a radikális jelöltre 2712 szavazatot esett; *Boni de Castellane* gróf, aki 1101 szavazatot kapott, míg a radikális jelöltre 1163, a szocialista radikálisra 447 és a republikánusra 627 szavazatot; *Delcassé*, aki 9302 szavazatot kapott, míg a szocialista radikális jelölt 8977 szavazatot kapott és ennek a kerületnek három községe még nem szavazott le. Pótválasztásra kerülnek továbbá *Senac-Chaumie*, a volt igazságügy-miniszter fia, *Constant, Arago*. Két helyen a választási urnákat a tűzbe dobták és megégették.

Zavargások.

A választások nem mindenütt folytak le simán. *Chambonan* valóságos forradalom volt. A város különböző részeiben csoportok alakultak, amelyek jelszóra egyszerre indultak el a városházához, amelyet megtámadtak, kapuját kifeszítették és lépcsőjét megostromolták. A nagyteremben hatalmukba akarták keríteni a választó-urnát. A csendőrség nem volt jelen elegendő számban s így a zendülők akadálytalanul fölggyújthatták a városházát. A tüzoltók azonnal kivonultak, de a zendülők nem engedték meg, hogy a tüzet eloltassák. Erre dulakodás támadt, amelynél több tüzoltó veszedelmesen megsérült. Végre újabb csendőrsapatok érkeztek a városháza elé, de a zendülők ezeket is megtámadták, a verekezésben egy csendőr meghalt és többen veszedelmesen megsebesültek.

Egy montmartrei választógyűlésen, amelyen *Rouanel* szocialistajelölt programbeszédet mondott, az anarchisták revolverlövészekkel nagy pánikot okoztak. A jelöltet megsebesítették. Több anarchista behatolt a szocialista „Humanité” szerkesztőségébe. Egy szolgát megverték, a telefonvezetéseket elvágták, és még sok kárt tettek. Az egyik párisi választókerületben kalapáccsal beverték az urna oldalát úgy, hogy sok szavazócédula a földre esett és a választási elnököt kalapáccsütéssel könnyen megsebesítették. *Bordeaux*ból is komoly zavargásokat jelentenek. A szocialisták vörös lohogó alatt bejárták a várost, és az ellenjelölt lakása előtt tüntettek. A cagnaci közigazgatási kerület egyik községének polgármesterét, aki egy választóbizottságnál mint elnök működött, egy választó revolverrel agyonlőtte. Meggyilkolásánál azonban nem politikai motívumok játszottak közre, hanem magántermészeti motívumok.

A sajtó a választásról.

Tekintettel az igen tökéletes választási eredményre, a sajtó meglehetősen tartózkodással szól a tegnapi választások jelentőségéről. A radikális lapok azt írják, hogy a minisztérium teljesen meg lehet elégedve a választásokkal, melyek republikánus és demokrata diadalt jelentenek. Megelégedéssel ki lehet emelni azt is, hogy a választó polgárság buzgón teljesítette kötelességét, ami a legjobb czáfolata a köztársaság és a parlament ellenségei azon szüntelen állításának, hogy a népet közöny, sőt utálat fogta el az eddigi rezsim iránt. A *Humanité* azt mondja, hogy a tegnapi nap az egyesült szocialisták győzelmének napja volt, mert a szocialista jelöltekre leadott szavazatok azt mutatják, hogy a párt mind nagyobb tért hódít. A szocialisták már most is számíthatnak tizenkettővel több mandátumra. A nacionalista-klerikális *Libre Parole* azt írja, hogy a konzervatívok és katolikusok jobban megállták a helyüket a választási harcban, semmint azt hiányos szervezetségük mellett várni lehetett volna.

KÜLFÖLD.

Az osztrák kölcsönjavaslat. Az urukháza ma a kölcsönjavaslatot tárgyalta. Báró *Niebauer* előterjesztette jelentését. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönt az annexió pénzügyi hatása teszi szükségessé. Több szónok felszólalása után *Bilinski* pénzügyminiszter kifejti, hogy nem a kormánytól indult ki az adójavaslatok részbeni eljöttésének terve, azonkívül nem is terjesztettek elő még javaslatot az új jövedelmi adónak a folyó évben való életbeléptetésére és már eleve megtagad minden felelősséget azért, hogy ha ily javaslatot, mely fiskális szempontból bizonyára nem kifogástalan, elfogadnának. A kormánynak arra kell szorítkoznia, hogy a nagy adók jövedelmét az állam céljaira fordítsa, a tartományokat pedig bizonyos adónemekben, különösen a fogyasztási adókban részleltesse. A javaslatot illetőleg kifejti, hogy a hadügyi kiadásokra adott előlegek miatt nyugodt a lelkiismerete, mert ismételnie kell azt, amit a képviselőházban mondott, hogy ha Isten mentse, de újból háború fenyegetne, ő mint pénzügyminiszter csak úgy lelkiismeretére venné, hogy előlegezze azt, amit a véderő szükségessé tesz, akár szemrehányásokkal illetnék ezért, akár nem. Reméli és meg van győződve arról, hogy a *Rothschild*-csoport a járadék-emisszióban részt vesz. Anyagi jelentőségéhez képest bizonyára tekintettel lesznek rá, a formában azonban a kibocsátást illetőleg nagy és kisbankok közt nem lehet különbséget tenni. Végül kijelenti, hogy a *Duna-Odera*-csatorna építésére vonatkozó előmunkálatokat folytatni kell. A kormány a parlament két házában a költségtervezetről jelentést fog tenni és szabad elhatározás dolga lesz, fenntartják-e az erre vonatkozó intézkedést, vagy sem. Végül a javaslat elfogadását kéri.

Az előadó zárszava után a javaslatot mindhárom olvasásban elfogadták és az ülést bekezesztik.

Az albán felkelés. Az albán felkelők a múlt éjjel megkísérelték, hogy *Prisztina* irányában keresztül törjenek, de a török csapatok *Szedniczán* át visszaszorították őket. Az albánok megrongálták a telegráfdrótokat. Három zászlóalj gyalogság utban van *Verisovac* felé. A felkelők bombázzák *Ipekét*. Ma reggel *Verisovic* felől erős ágyú és puska-tüzelés hallatszott.

A lázadó albánok megfenyegették *Liesemiseben* a vasúti felügyelőséget, hogy ne indítson el több vonatot katonasággal és fegyverszállítmányokkal a török hadsereg számára. Azt híresztelik, hogy a török csapatok helyezett veszedelmes s mindenfelé be vannak kerítve.

A felsőalbániai hírek kedvezőtlenül hangzanak. *Ghillanál* 3000, *Drenicánál* 2000, *Liplianál* 4000, *Podrinánál* 5000, *Prizrend* környékén és *Podgori* környékén 3000, *Lapleszelo* környékén 6000, *Ljuma* körül 5000. Osztroszop körül 2000 arnuta áll. Albánia felé további 12 zászlóalj és két üteg utban van, úgy hogy a csapatok létszáma 52 zászlóalj és 16 üteg. A szalonikii tartalékosokat egybehívták. *Torkut Sefket* basa elmulasztotta a kacsaniki hegyesorost idejekorán megszállani, ahol 3000 arnuta táborozik most. Megakadályozzák a vasutak közlekedését és eddig csak egy postakocsit és a mozdonyt engedték át.

A vonatot kísérő husz katonát lefegyverezték és Úszkúbe küldték vissza.

Újabb távirat jelenti, hogy tegnap véres harc volt az albánok és a törökök között. Az albánok a 15-ik gyalogzászlóalj ellen írték támadást, amely Tourgout pasa vezérletével a Vrelo-Szernoljevo-i szorosnál állott. A zászlóaljat kevés lovasság, tíz ágyúteget és 8 golyószóró támogatta. A török csapat jobb szárnyát visszahozták. A közép hiába akarta magát keresztülvágni Prizren felé. Nyolcz óra hosszat tartó véres harc után a török katonaság Lipljaneig visszavonult. Mind a két részen súlyos veszteséget szenvedtek. A sebesülteket Ferizovicba vitték. Ugyanaz nap az albánok a Láb folyó mentén, Pristvina és Djakovicza vidékén összevont három zászlóaljt támadták meg. A támadásra 5000 embert koncentráltak. A török katonaságot elvágták Úszkúbtól, ahol teljes a pánik. A kacsaniki szorosban az albánok egy katonai vonatot feltartóztattak, a kísérő tiszteket és katonákat lefegyverezték. Drenicza, Láb és Prizren körül Issa Boljetinac vezérlete alatt 20.000 gyorstüzelő puskával lefegyverzett albán foglalt állást.

Az albániai felkelés újabb kitérése folytán a minisztertanács elhatározta, hogy a szalonikii és szmirnai redifdandárokat mozgósítja és északi Albániába küldi.

Szalonikiból jelentik, hogy az arnauták ma is megállásra kényszerítettek Katsarik közelében egy postavonatot és csak akkor engedték meg utja folytatását, amikor meggyőződtek, hogy sem katonaságot, sem hadiszereket nem szállít. Egy arnauta felszállott a vonat mozdonyára és így a vonat feltartóztatlanul folytatta útját az állítólag 10.000 felkelőtől megszállott szoroson át. E vonalon beszüntették a katonaság szállítását. A nevezetesebb arnauta vezérek Hassan aga, Hussein aga, Zedik Alár, Szulejman Botoma, Iza Boletma és Emil Bathlavin fia. Tegnap Hussein aga tartóztatta fel a vonatot és fegyverezte le a katonákat.

Törökország pénzügyi helyzete. Konstantinápolyból jelentik: A közönséget rendkívül kedvezőtlenül érintette a parlamenti pénzügyi bizottságnak az a jelentése, amely szerint a múlt évi deficit 22 millió koronával több az előirányozottnál. A deficit teljes összege 148 millió korona. A deficit-többletet a hadsereg és a hadi tengerészetre kiadott kiadások fokozták, amelyek a birodalom jelenlegi helyzetében elkerülhetetlenek voltak. A sajtó igen pesszimistikus színen látja a helyzetet és figyelmezteti a kormányt, hogy az olyan nemzet, amely saját rendes szükségleteinek kielégítésére kölcsönt kénytelen felvenni, mások kénye-kedvének van kiszolgáltatva.

A finn-kérdés. Pétervárról táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak, hogy a finnországi kérdésben nagy fordulat történt. Kokowcew pénzügyminiszternek eleinte sikerült a cárt békülékenységre hangolni Finnország irányában, de a reakció mindent elkövetett s meg is változtatta a cáz elhatározását. A cáz máris elrendelte, hogy a finn kérdést ne őszszel tárgyalja a дума, mint ahogy eredetileg tervezve volt, hanem már nyáron.

TÁVIRATOK.

A perzsa zavarok.

Pétervár, április 25. Urmia tartományban a helyzet felette aggasztó, minthogy sem a perzsa hatóságok, sem a török csapatok vezérei nem gondoskodnak a rend és biztonság fentartásáról. A mohamedán lakosság ellenséges indulattal viselkedik a keresztények iránt, különösen az orthodox vallás szíriaiak irányában. Az éjjeli támadások a keresztény falvak kirablása, asszonyok elrablása napirenden áll. Az orosz konzul tiltakozása dacára sem adtak ki egy három hét előtt elrabolt keresztény leányt. Oroszország és Anglia erélyes intervenciója nélkül a rend helyreállítása és a keresztények helyzetének enyhítése alig remélhető.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárllata.

	Newyork.	ápr. 25.	ápr. 23.	ápr. 22.
Buza	helyben	118	117	116½
	májusra	117	116½	115½
	júliusra	111½	110½	110¼

Tengeri májusra	69½	68½	69¼
júliusra	72½	71½	71½
szeptemberre	73½	71½	70¾

Chicago.

Buza májusra	110	109¾	108¾
júliusra	103¾	103¼	102½
Tengeri májusra	60	58½	58½

Newyork, április 25. Gyapot Newyorkban, helyben 15.25 (15.15). Gyapot májusra 14.87 (14.71). Gyapot júliusra 14.76 (14.51). Gyapot New-Orleansban, helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.35 (1.35). Zsir Western steam 12.90 (12.95). Zsir Rohe és Brothers 13.40 (13.40).

Chicago, április 25. Zsir májusra 12.30 (12.47). Zsir júliusra 12.22 (12.35). Szalonna short clear 13.62 (13.62). Sertéshus júliusra 20.90 (21.12).

Tüntetés az egyetemen.

— Marseilles kontra Hymnus. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 25.

Az egyetemi tanulóifjúság egyáltalában nem szívelte meg feletteseinek, különösen a közoktatásügyi miniszternek intelmeit. Tanulás és vizsgára készülés és értelmi színvonal helyett érzelmi színvonalat vallanak, tüntetnek, megzavarván komolytalan magatartásukkal az egyetemi élet rendes menetét.

Rendkívül sajnálatos a szebb hivatásra teremtett ifjúságnak ez az eltévelyedése mindenképpen, de annál kifogásolhatóbb és elítélhetőbb ebben az esetben, mikor az egyetem saját belső renommábilis lis ügye forog kockán. Mentő okot találhat a közvélemény fiatalágukban, felhevülésükben, ha nem lenne nyilvánvaló, hogy a hallgatóság háta mögött állnak a belchecczelő kulisszák mögötti mozgató elemek.

A multkorai Marseilles-tüntetésnek folytatása lesz. Ezt már napok óta beszélték az egyetem körül. És ez ma be is következett. A délutáni tüntetések előre vetették fekete árnyékukat már délelőtt. Hangos volt az egyetem és az ifjak közt röpkéket osztogattak. Egy irógépes, származási helylyel meg nem jelölt fürmedvénye, izgatást tüntetésre és egy másik nyomtatványt, amelyben Marseillesi megvédelmezésére szól a felhívás.

I.

Diákok! Egyetemi polgártársak! Marseillesi Henrik egyetemi tanár ellen a klerikálisok hajszát indítottak. Az elfogulatlan történelemtudomány érveivel nem érveket szegeznek szembe, hanem személyes hajszát és rágalmat, pártos vizsgálatot és zsidóheccet. A tanszabadság védelmére hívunk fel benneteket! Ne tőrjétek egy klerikális töredék zsarnokságát egyetemünkön és akadályozzátok meg tömeges eljövetelekkel azt a tüntetést, amelylyel a huligán diákság Marseillesi tanárt megfenyegette! Jertek el mindannyiam ma, hétfőn délután négy órakor Marseillesi előadására és védelmezzétek meg egyetemünk tanszabadságát. Hozza el mindenki lehetőleg indexét is.

II.

Egyetemi Polgártársak! Éretlen támadás érte a mult csütörtökön Egyetemünk tanácsának tekintélyét. A tanács hosszas és lelkiismeretes vizsgálat után, döntő bizonyítékok alapján meghozott ítéletében rosszalásával sújtotta egy kötelességéről megfélekedett tanárember büns manipulációját. És ennek az embernek tiszteletére családi ünnepet rendeztek szánalmas alakok, demonstrálva azt, hogy az egyetemi tanács ítélete előttük nem tekintély, hogy az igazság szavának el kell némulnia ott, ahol faji érdekek megóvásáról van szó. A bizalom, a tanács iránti tisztelet oltalmazó paizsunk lesz, ellenfeleink aljas spionageával szemben. Egyetemi Polgártársak! Legyünk ma délután félnégy órakor a régi Országház nagytermében! Támadni nem fogunk! De megakadályozzuk, hogy babérkoszorúval fődjék el stréberék azt a szegényfoltot, amit az egyetemi tanács süttött Singer cenzorának amugy sem tiszta modorára. Ott legyünk valamennyien!

Az egyetemnek a Sándor-utcai régi képviselőházban elhelyezett részén ma a szokottnál élénkebb élet uralkodott. Három és négy között Fehérvári László történelmet, Alezis György pedig román nyelvet adott elő a bölcsészeti fakultácson. Marseillesi Henrik tanár óráját 4—5 között kellett

volna megtartania a régi ilésteremben. A két említett tanár órájáról tömegesen mentek a diákok a nagyterembe. Jó ideig várakoztak, közben csoportosan vonultak el a hirdetések fekete táblája előtt, ahol egy új hirdetés vonta magára figyelmüket.

A rektor értesítette az ifjúságot, hogy tekintettel az izgatott hangulatra Marseillesi Henrik tanár nem tartja meg óráit további rendelkezésig. A legközelebbi óra idejét majd hirdetés alakjában közlik a hallgatósággal.

A csütörtök óta harci készülődésekkel elfoglalt ifjúság két pártja — a Marseillesi ellenesek és a hívek — a tábla előtt találkoztak és egy ideig farkasszemet néztek egymással. Ma már ugy látott, hogy megemberelik magukat és békén távoznak, amikor kitört egy kiáltás:

— Abeczug Marseilles!

Erre a hívek éljenezni kezdtek, mire a két párt feje fölött megsuhantak a botok, fejek koppanak, kalapok repültek, ordítottak s egy hadakozó gomolygá vádadtak össze.

Most elősiettek a tartalékba helyezett egyetemi szolgák, még pedig tizenhatan. A Sándor-utcai részben rendszeren csak 3—4 szolga szokott lenni, a többit a központi egyetemről vezényelték át, minden eshetőségre számítva. A szolgák nekimentek a verekedőknek és hosszas küzdelem után kiszorították a viaskodó hallgatókat a Sándor-utczára és becsukták a kaput. Közben Bubiás ellenőr rangban levő szolga alaposan megsérült a fején.

Az utcán aztán folytatták a verekedést, miglen kétszeri rendőri beavatkozás észretérette az okvetetlenkedőket. Összetűzés volt a Tudományegyetem főépülete előtt is. Itt kinos feltűnést keltett az, hogy a Marseillesi éltető ifjak a Marseilleset énekelték, amire a másik párt a Himnussal felelt.

A verekedésnek volt egy súlyos sebesültje is. Az illető egyetemi hallgatónak betörték a fejét. Elment a Rökusba, ahol azzal a kérelemmel köztette be fejét, hogy ne kérdezzék a nevét, nem akarja, hogy megtudják kiletét, mert fél a következményektől. Kívánságát teljesítették. Az illető Marseillesi-párti ifju volt.

Nikita jubilál.

Nikita, a Feketehegyek szövetkezetének vezírigazgatója nemsokára jubilálni fog. Ötvenéves évfordulóját üli meg működésének. Kétségtelen, hogy nagy ünnepek lesznek és a montenegrói államtanács máris megszavazott huszonöt körönát, hogy a fejedelem palotáját kimeszeltesse. A programról sikerült megtudnom a következő részleteket:

A fejedelem reggel nyolcz órakor megszemléli a gyalogcsapatokat. A legénység ezután átöltözik s a fele mint huszárság, a fele mint tüzérség, tíz órakor vonul el a vezírigazgató ur előtt. Erre a célra az ágyu kiváltandó zlogból és a posta is tartozik visszaadni rövid időre a lovakat.

Tizenegy órakor diszisztentisztelet a székes-egyházban. A széket az orosz követ engedi át.

Tizenkét órakor nagy reggeli az udvarban. Adományok köszönettel fogadtatnak.

Este fényes kivilágítás. Ez alkalommal csak biztosított házak gnyújthatók föl.

Ezek volnának a program főbb pontjai. A lakosság is erősen készül a jubileumra és ha az eddigi lelkesedés nem csappan, az országos adakozás eredménye csinos tájképpá lesz.

Az orosz udvar által följánlott két pár csizmára a feketehegyek első turistavezetője, vagy vezírigazgatója (nem tudom pontosan, hogy hívják ott azt az embert, aki a diplomáciai ügyeket végzi) átíratot intézett, hogy amennyiben nem okozna alkalmatlanságot, talán készpénzben lehetne... hiszen tetszik tudni.

A francia köztársaság pár Kurta virslit, San-marino egy pár sarkantyut küld a jubilánsnak. Az olasz király kifizetett váltót nyújt át apósának.

A jubileumra minden uralkodó küld deputációkat, melyeket pusztán a parádé kedvéért ná-

gyobb fegyveres különítmények kísérnek. A vendégek kényelmes elhelyezéséről a földművelésügyi minisztérium gondoskodik, aki már eddig is több szelős barlangot fedeztetett föl Cetinje közelében.

A vendégek fölkértek, hogy ne adjanak borralalót, mert a hercegeknek és tábornokoknak rendes fizetésük van.

A jubileum alkalmából több megkegyelmezés lesz. Az életfogytiglani fegyházra és hivatalvesztésre ítelt montenegrói összeesküvőknek elengedős a hivatalvesztést. Aki más apróbb-nagyobb dolgokért ül, az felkelhet helyéről és a jubileum napján állhat.

A jubileum emlékére pénzeket is fognak verni. Erre a célra a Feketehegyek vörilistái négy kilincset adtak össze. A hiányzó kilincsek helyett az osztrák-magyar követ üvegfogantyukat alkalmaztatott szobáinak az ajtajára.

Az üdvözlő sürgönyök felolvasására Olaszországból hoztak ehhez értő embert.

Körülbelül ennyit sikerült megtudni a jubileumról, amely mint látható, pompásan bontakozik ki.

Ray.

A szacharin-botrány.

— Ujabb leleplezések várhatók. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 25.

Ma már a laikus és igazságot váró közönségnek is feltűnik az a bársonyos, elnéző kéz, amelyel Török Sándort a hatóságok kezelik. Ma kellett volna kihallgatásra jelentkeznie a rendőrségen. Török, aki ma *terhell* állományban van, egyszerűen fittyet hány a rendőrségre. A saccharin-gyáros vasárnap itthagya Budapestet és sürgős dolga akadt Abbáziában. Állítólag, hogy ügyvédjével tanácskoztak és csak holnap fog a fővárosba visszatérni. Ugy, hogy az idézést sem lehetett neki kézbesíteni.

A ma délelőtt kihallgatott Moravec Irén, a Galenus-gyár könyvelőnőjének vallomása nagy szenzációkat pattantott ki. A könyvelő elmondta, hogy két éve csinálták Törökék a szacharin-üzletet. A gyárból naponta kétszáz 50—60 kilogramm szacharint vittek át a király-utcai gyógyszerárba. A csomagolással négy férfit és négy leányt foglalkoztattak, akik kétféle szacharin-készítményt kezeltek, olyant, ami külföldről beszállított porból készült és olyant, ami mindenestül a gyárban készült el: senkise tudja, micsoda keverékből. Moravec Irén csak a gyár lézi készítményeit könyvelte el és a pénzügyi hatóságoknak is csak a háziilag készült szacharin-tablettáról volt tudomásuk. A külföldről behozott szacharin-porról a pénzügyőrök egyáltalában nem tudtak.

— Igaz-e, hogy szombaton délután megjelent a gyárban Török Sándor gyógyszerész ur és meg akarta semmisíteni az üzleti könyveket? — kérdezte Jeszenszky kapitány.

— Török ur minden héten be szokott jönni — felelte Moravec Irén. Szombaton is bejött Török Sándor és nagy natálját csapott. Gorombáskodva kérdezte, hogy hol vannak a szacharinról vezetett könyvek? Kikertem magamnak, hogy én velem gorombáskodjon, azután megmondtam, hogy a könyvek a helyükön vannak. Török rámondított:

— Mindent el kell égetni! Értette? Égesse el azokat a könyveket!

Moravec Irén el is égetett két üzleti könyvet, de azután fölkereste Gollnert, a Galenus-gyár igazgatóját, hogy fölmondja állását, mert nem akart tovább dolgozni ott, hol a női becsületét sértik meg és bűnös cselekedeteket követelnek tőle. A megriadt igazgató nagynehezen megnyugtatta a leányt és könyörgött neki, hogy ne huzolja meg még jobban a főnökeit.

Török tehát a hatóságokat akarta félrevezetni a könyvek elégetésével. Majd kedden kiderül: milyen mértékben sikerült ez neki.

Moravec Irén után a Galenus-gyár munkálányaira került a sor. Az egyik, Mitschauer Erzsébet, azoknál a gépeknél dolgozott, amelyekben a külföldi porból pancsolt szacharint készült. A kérdésekre elmondta, hogy naponként kétszáznegyven kilogramm szacharint gyártottak, a tabletták szárítását és csomagolását a gyárban végezték, de hogy hova küldték szét ezt a rengeteg mennyiséget, arról nem tud fölvilágosítást adni. Mitschauer Erzsébet vallomását mindenben megerősítette Kozma Erzsébet is.

Ugyancsak ma került Jeszenszky kapitány elé Gara Nándor droguista, akinek a Garai-téren Mar-

kovic Manóval és Weisz Henrikkel közös drogériája van. A bolthoz Markovics és Weisz — a Törökpatika szacharin-ügynökei — adták a pénzt, Gara pedig csak fizetést kapott. Az üzletvezető bevallotta, hogy foglalkozott a szacharin-szeittel és az elmúlt esztendőben 6725 kilogramm szacharint adott el. A vevői magyarországi és külföldi droguisták, meg gyógyszerészek voltak, de külföldre magánosoknak is küldött: a svindliczukorból. Az üzleti könyvei elvesztek, de a rendőrség megtalálta a ravasz boltosok másolókönyvét, amelyből kiderült, hogy például Pozsonyba száz kilós szacharin-csomag ment egy Vörös nevű szállítónak a Garai-téri raktárból.

— Az ugy volt kérem, mentegetőzött Garai rámulen, hogy összeköttetésbe akartam lépni egy pozsonyi droguistával, azért küldtem el egy métermázsza szacharin-czukrot.

Hát Törökékkel voltak maguk összeköttetésben?

— Törökékkel! — mondta csadálkozva Markovicsék üzletvezetője. — Törökékkel! Mi soha se vettünk Törökéktől szacharint, csak piperecikket és piperezappant...

Persze még Jeszenszky rendőrkapitány sem hitte el. Azt állította, hogy könyvet nem vezetett. A nála talált kopirkönyv igen furcsa. Az egyik levél 1909. november 27-én kelt, a másik utána következő 1910. január 25-én.

A két dátum között egy levelet se írt? Kérdő a kapitány.

Talán egy levelezőlapot! — felelte naivan Gara, akinek kihallgatását be is fejezték.

A szacharin-botrány nem csak a fővárost, hanem az egész országot foglalkoztatja. A vidéki hatóságok a fővárosiaknál nagyobb érdeklődést tanúsítanak. Ennek eredményeként táviratozzák nekünk Pakráczról, hogy a Dráva és Száva köze teljesen el van árasztva szacharinnal. A szacharint úgy szatósoknál, mint a *kacsaberek*nél is rendkívül olcsó áron lehet kapni. A vizsgálat kiderítette, hogy tíz évre visszamenőleg árusítanak már szacharint.

UJDONSÁGOK.

Nem lesz király.

* * *

Ma hozta a hírviró a hírt: Alfonzó infáns, a spanyol trón várományosa, süket néma. Embertársainknak kijáró részvétellel fogadjuk ezt a hírt s ha részvétünk ellenére is foglalkozunk vele, bocsásson meg az a néhány száz, vagy ezer nem királyi ágyban született siketnéma, akiknek életsorsa mellett, az emberiség közös czinizmusával, mi is jórészt siketnémán mentünk el. De ennek az esetnek kettős a speciálisága. Először, hogy királyi ágyból született lényen esett meg ez a, sajnos, oly gyakori eset, másodsor, hogy éppen a spanyol udvarnál történt. S ez, ha egyetlen idegrezgésünkkel sem növeli részvétünket, tekintettel arra, hogy néhány millió spanyol, egy egész ország érdekeivel kapcsolódik, legalább is kifelé, túl emberi és egyéni szempontokon érdekel.

Az a szegény napszámos-gyermek, aki osztályának ezer átkával, s hozzá süketen és némán jön a világra, csak nagyon kis közösségen belül jelent szerencsétlenséget. Hogy ez a szerencsétlenség méreteiben egy araszszal sem kisebb, természetes. Csak nagyon szomorú megnyugvása lehet az illetőnek, hogy csákánykezelésre és téglahordásra ugy sem sokkal kevésbé alkalmas. Amennyiben többeket is sújt ez a szerencsétlenség, maga az állam kiadja hivatalos részvétladagját. És ezzel vége. De a spanyol infáns, aki még csak három éves, akire egy ország, a korona vár, éppen országa és koronája miatt, más elbírálás alá tartozik, a részvétnek talán hidegebb, de általánosabb megnyilvánulására számíthat. Mit adhatott annak a szegény napszámos-gyermeknek az élet, aminek elveszte egy országot érdekelne? És mit adhat neki az az osztály, melynek soraiból a világba lépett, aminek elvesztét, ő maga sirathatná? Szomorú, de igaz, hogy ez a veszteség relative ahhoz, amit amugy sem kapott meg, nem lehet akkora, hogy különösebb katasztrófának lenne az előidézője. Sem egyéni, sem tömegkatasztrófának. Egyénileg talán ez a dolog legnagyobb tragédiája,

a tömeg részvétlenségének pedig egyetlen, nagyon grötlen mentsége.

De Alfonzó infáns, aki még csak három éves, a szerencsétlenséggel, mely őt érte, a téglahordástól és a csákánykezeléstől is el-esik. Ő, hogy ugy mondjuk, a mesterségét is elveszti, amelyhez éppen annyi joggal, vagy éppen oly jogtalanul született, mint az a szegény napszámos a maga mesterségéhez. Alfonzó infáns a koronát s vele országát is elveszti. Alfonzó infáns két karja, hiába lesz oly erős, hogy elbírja az állam csákányát, hiába a két izmos válla, melyen följebb hordja az állam épületének tégláit — király nem lehet. Koponyájában egy genie agya lázonghat, szivében népének ősi érzései rezeghetnek, tettereje joggal követelheti, hogy az ország első katonája legyen. De Alfonzó nem lehet király. A trónt, az országot is megkaphatja valaki, akinek a karja vézna, a válla gyenge, a szíve ahlott instrumentum, a tettereje semmi, csak a hallása legyen normális, csak kifejezést tudjon adni mások akaratának. De Alfonzó nem lehet király. Népek milliói, ha az életük a boldogságuk függött volna tőle, nem vehették volna el a jogot tőle, melyhez az uralkodóhoz jogainál fogva született. S az az apró születési hiba, mely a napszámost nem akadályozza meg abban, hogy a legrosszabb esetben napszámos legyen, de hogy a körülményekhez képest akár több is lehessen, egyszeribe elveszi tőle a jogot, hogy a koronáját és országát megkapja. Népek milliói, ha az életük, a boldogságuk függ tőle, sem adhatják vissza neki jogát: Alfonzó nem lehet király.

Nem lehet király, mert a spanyol etiquette ugy akarja. Mert Spanyolországban nem a király az ur, hanem az etiquette, melynek kezében a király nem több a pusztá tollnál, melyet vezetnek. A király csak az uralkodás formája, a lényeg az etiquette. A király csak egy meghajlási séma, mely az etiquette-nek tartozik hajbókolni. A király csak egy évszázados gesztus, melyet fő-fő táncz- és illem-mesterek tanítanak be. A király csak annyi lélegzetet vehet, amennyi levegőt az udvar kiszab. Mert Demosthenes nyelvhibájával együtt lehetett a világ egyik legnagyobb bölcső, Milton világtalanul is megírhatta az „Elvezett paradicsom”-ot, Beethoven süketen is megkomponálhatta élete egyik legnagyobb művét, de a spanyol király, az más. A spanyol király, ha nem hallja, amit a fülebe sugnak, ha nem tudja elmondani, amit beléje dikátnak, ha nem hallja meg a diszsalve ropogását és nem vágja ki a rezet a spanyol bikatenyésztők kiállításán, az a király nem lehet nagy király. Nem lehet nagy akkor sem, ha egyébként a legnagyobb államalkotó és fentartó talcatum. És ezért a három éves, szerencsétlen gyermek, Alfonzó infáns nem lesz király.

NAPIREND. Naptár: Kedd, április 26. — Róm. kath.: Klemens és M. — Prot.: Fiamér. — Görög-orosz: április 13. Márton pápa. — Zsidó: Nizan 17. — A nap két reggel 4 óra 54 perczkor, nyugszik este 7 óra 02 perczkor. — A hold két este 9 óra 16 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 42 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad 12—1-ig. A Petőfi Ház (ereklémuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán karrikatura kiállítása (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészház neompressionista kiállítása. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Házipari Szövetség állandó vásárja (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **Herczegi nász.** Brüsszelből jelentik nekünk, hogy **Viktor Napoleon** herceg május közepén Oroszvárra utazik a Lónyay grófi párhoz s ott lesz a hivatalos eljegyzés **Klementina** hercegnővel. **Viktor Napoleon** herceg néhány napot menyasszonyával a flandriai grófné nyaralójában fog eldőlni.

— **A himlőbeteg szultán.** Konstantinápolyból jelentik, hogy a legutóbbi bulletin szerint a szultánnál a bárányhimlőn kívül egyéb betegséget nem konstataáltak. Hőmérsék 39, érverés 100. A Dolmabahçe-palotában iv van kitéve, amelybe a diplomáciai kar tagjai és számos más személyiség jegyzik nevüket. — A török nagykövetség ma Konstantinápolyból a szultán állapotáról a következő táviratot kapta: A szultán nyugodtan töltötte az éjszakát, ma reggel hőmérséklete 37,5, pulzusa 34 volt. Az orvosok általános javulást konstataáltak.

— **A monakói fejedelem Rómában.** A monakói fejedelem délelőtt Rómába érkezett, hogy előadást tartson a oceanográfia terén történt haladásról. **Gianotti** palotaprefektus a király nevében üdvözölte a fejedelemet. Kivüle a pályaudvaron megjelentek **Di Scala** herceg külügyminisztériumi államtitkár, a hatóságok képviselői és nagyszabású előkelőség. A fejedelem a Grand Hotelben szállt meg.

— **Marl. Twain temetése.** Egy Newyorkból érkezett távirat jelenti, hogy tegnap tartották meg a Presbiter-templomban a gyászmisét **Mark Twain** emlékére. Az istentisztelet nagyrészt irók és művészek voltak jelen. **Vandycke** lelkész szép gyászbeszédet mondott, amelyben előadta, hogy ez nem a pillanat arra, hogy **Mark Twain** érdemeit méltassék, ez a föladat az irodalomtörténetre vár, amely nálánál bizonyára jobban fogja megoldani. Az istentisztelet után a holttestet **Elmirába** szállították.

— **György herceg.** Belgrádból jelentik nekünk: **Mikor György** herceg tegnap Topesiderke kocszított, mindenkinek feltűnt beteges külseje, halvány arca és soványsága. A volt trónörökös már akkor panaszkodott gyomorhaja miatt, mikor **Milanovácza** helyezték át. Később gyomorhurut támadta meg a herceget, nagyon ideges lett és a rossz táplálkozás következtében a vérszegénység jelei mutatkoztak rajta. Noha folyton beteg volt, nagy szorgalommal látta el a katonai szolgálatot s egyáltalán olyan szépen viselkedett, hogy feletessei sem tartják többé méltányosnak, ha **Belgrádtól** még ezentul is távol kell maradnia. El van határozva, hogy a herceget föl fogják menteni a csapatszolgálat alól s mindenki tudja, hogy a volt trónörökös az utóbbi időben megkomolyodott. A király legközelebb első osztályú századossá fogja kinevezni **György** herceget s adósságait is rendezni fogja. A „**Politika**” értesülése szerint a volt trónörökös őszszel előbb Angliába és onnan Franciaországba utazik katonai tanulmányainak folytatására.

— **Lengyel diákok Budapesten.** A lembergi VIII. kerületi gimnázium harmincz növendéke három tanár vezetésével szombaton este tíz órakor Budapestre érkezett. A vendégeket a keleti pályaudvaron az „**Uj nemzetörök szövetségének**” huszonöt tagja fogadta. **Lánczy Simon**, a szövetség elnöke, lengyel nyelven üdvözölte a lengyel ifjakat és vezetőiket, mire dr. **Lenkiewicz** **Vladimir** lembergi tanár válaszolt. A pályaudvarról a lengyelek a főváros által a Nyár-utca 9. szám alatti iskolában rendelkezésükre bocsátott lakásokra mentek. Vasárnap reggel a lengyel ifjuság és vezetői a **Gellérthegyre** mentek. Innen a központi vásárcsarnok megtekintése után a **Petőfi** szobrához vonultak és a szobor talapatára koszorút helyeztek, melynek szalagján ez a felírás van: „**Petőfinek, a lengyel ifjuság.**” A koszorút dr. **Lenkiewicz** **Vladimir** tette le hatóságos beszéd kíséretében. Ezután a bazilikát tekintették meg, majd a **Petőfi-házat** és a **Szépművészeti Múzeumot** látogatták meg. Vasárnap délután a várba ment föl a társaság és a honvédszobor előtt élénkeltek a lengyel és a magyar himnusz. Innen a **Mátyás-templomba**, majd a **Halászbástya** megtekintése után a **Margitszigetre** mentek. Ma délelőtt a lengyel vendégek és az „**Uj nemzetörök szövetség**”-nek tagjai a **Szabadság-tér** és a királyi Kuria megtekintése után a parlament épületébe mentek. Azután a **Nemzeti Szalon** kiállításának megtekintésére indultak. A délután folyamán ellátogattak a **Mücsarnokba**, megnézték a **Mezőgazdasági Múzeumot** és a **Washington-szobrot**. A lengyel ifjak és tanáraik ma este kilencz órakor **Fiumén** át **Velenczébe**, majd **Rómába** utaznak.

— **A levegő meghódítása.** A mai nap ismét újabb díjat hozott **Lathamnak**, a kiváló aviatikusnak. **Nizza—Antibes** között a tenger fölött való huszonnégy kilométeres utat **Antoinette** monoplánjával 20 perc és 16 másodperc alatt tette meg és ezzel megnyerte az első díjat 1500 frankot. 2-ik lett **Chatez** (23 p. 39 mp.), a harmadik díjat **Rolls** nyerte (24 p. 43 mp.). **Latham** a **Nizza—Antibes** közti utat újra megtette, még pedig 20 p. 45 $\frac{1}{2}$ mp. alatt. Amidőn **Latham** harmadszor is megkísérelte az ut megtételét, **Antibes** közelében az **Antoinette-typusu** vízhűtéses motor elromlott és **Latham** gépével a tengerbe zuhant. Csakhamar mentőesősnak indultak segítségére és **Latham** sértetlenül érkezett a száraz földre. — **Rolls** aviatikus ezután megismételte repülését **Nizza** és **Cap Ferrat** között. Sikeresül a hat aviatikus közül, kik ezt az utat már megtették, második helyre került. — **Mig** **Nizzában** a repülőversenyek folynak. Franciaország egyéb helyein is repülnek az aviatikusok. Mint az **Auto** sportlap jelenti **Párisból**, báró **De Caters** belga aviatikus tegnap délután **Mourmelonból** **Chamboeuvba** repült. Ez az ut 205 kilométer. A lapnak egy másik távirata szerint **De Caters** báró, kit mechanikusa kísért légi útján, a kissé nehézkes javított **Voisine** gépével motorromlás miatt kénytelen volt leszállni 206 méter magasságból. A gép erősen megrongált állapotban ért földet **Chamboeuv** mellett. A báró különben az utóbbi időben két rekordot is teremtett. — Ugyancsak **Párisból** jelentik, hogy **Dubonnet** aviatikus szombaton **Imrisyből** **Párisba** repült. Amikor a **Concorde-tér** fölött megjelent, lelkes ovációban részesítették. Azután a **Champs Elysée** boulevardja fölött áthaladva átrepült a **diadaliven** és a **Bois de Boulogneba** igyekezett, ahol a **longchamps-i** lövészteréren szállt le. — **Londonból** jelentik, hogy **Graham White**, aki **Londonból** **Manchesterbe** akart repülni, hogy elnyerje a „**Daily Mail**” 250 koronás díját, feladta ezt a tervét, mert **Liefieldből** a rossz idő miatt nem tudott tovább repülni. A díjat ugyanis csak az kapja meg, aki az utat 24 óra alatt teszi meg és utközben csak kétszer száll le. — **Limburgból** jelentik, hogy a „**Zeppelin II.**” léghajó arra a sorsra jutott, mint a „**Zeppelin I.**” Ugyanis **Hamburgból** visszatérve, tegnap a vihar miatt kénytelen volt leszállni. Ma délelőtt 1 órakor azonban elszakította kötelékét és vezető nélkül északnyugati irányban továbbrepült. A szélvihar erősen megrongálta a gazdátlan léghajót, mely mindig több és több gázt veszített és félóra múlva **Kleberburg** közelében a földre zuhant és **aluminium burkolatának összeesése folytán teljesen tönkrement.**

A Z. II. kormányozható léghajó közepén kétféle szakadt és a **Webersberg** fán lóg. Az altiszti iskola növendékei, valamint a tűzország azon fardobozik, hogy a léghajó alkatrészeit lehozzák. **Limburgból** különvonaton katonaság indult el.

Ujabb jelentés szerint a léghajó közepén tört meg. Az a szándék, hogy a ballon sértetlen részzeit lehozzák, hogy újból felhasználhassák. A helyszínen örösi kíváncsi közönség gyűlt össze. **Limburgban**, amidőn a Z. II. kormányozható léghajó, amelyet két század katonaság nem tudott tartani, kizsakadt, senki sem sebesült meg. A léghajó leszállásakor, úgy látszik, nem történtek sebesülések.

Londonból jelentik, hogy az angol hadsereg léghajója, amely ma **Farnborough** mellett erős viharban tett próbautat, felborult. A gáztartály szét pattant és a víz összetört.

— **Oriási tűzvész.** **Lake-Charles** városában (**Louisiana**-állam) nagy tűz tört ki, mely több száz épületet, közöttük a városházat, a katolikus templomot és egy zárdát elpusztított. A kár mintegy két millió dollár.

— **A Duna áradása.** **Pozsony** táviratozzák: A Duna tegnapi reggelig 30 centiméterrel áradt. A vízállás reggel 491, délután 4 órakor 500 centiméter volt. A bécsi hidosztálytól jött jelentés szerint ott az apadás megkezdődött és így a veszély elmúlt. — **Bécsből** jelentik: A cs. és kir. vízrajzi intézet jelentése szerint a Duna, valamint mellékfolyói apadnak. A Duna vízállása reggel 6 órakor 333 cm. volt. Minthogy az árvíz veszedelme elmúlt, további jelentéseket nem adnak ki.

— **Meggyilkolt orosz herceg.** Mint **Pétervárról** jelentik, a szuhumi kerületben, **Baku** közelében, anarchisták kirabolták és meggyilkolták **Bebntov Sándor** herceget.

— **A czimek és rendjelek Dániában.** **Zahle** **Tivadar**, a szocialista párthoz tartozó dán miniszter, hosszabb beszélgetést folytatott a „**Berl. Local-anz.**” tudósítójával és a beszélgetés során érdekes kijelentéseket tett a dán kormányának a rendjelek, a címudományozások és egyéb kitüntetések elterelésére vonatkozó szándékáról. **Zahle** miniszter erre vonatkozólag az újságíróknak a következőket mondotta:

— Biztosíthatom önt, hogy a kormányának szilárd és elkölté szándéka, hogy az egész rendjelek és kitüntetés adományozást megszünteti. A ladsing különben már tárgyalt is egy erre vonatkozó és megánforrásból származó törvényjavaslatot, amelynek főbb irányelveit az egész mostani kabinet a magáévá tette. Másrészt azonban a rendjelek és czimek adományozása királyi előjog és erre nekünk is ügyelnünk kell. A király ezt az előjogát már gyakorolta is és pedig úgy beföldiek, mint külföldiek irányában, sőt megtörtént ez a mostani kormány működési ideje alatt is, bár egészen más formában, mint régebben. Ez is bizonyítja, hogy a korábbi helytelen gyakorlat nem a király, hanem tanácsadói rovására irandó. A jelenlegi kormány még eddig egyetlenegy dán polgárt sem ajánlott kitüntetésre és azt a jövőben sem szándékozik megtenni.

— **Politikai párbajok.** **Marosvásárhelyt** két politikai párbajról kapunk hírt. **Désy** **Zoltán** nyugalmazott államtitkár ma reggel súlyos feltételi piztolypárbajt vívott **Szász** **Ödön** hírlapíróval, aki az április 19-iki beiktató gyűlésről tendenciózus tudósítást adott le. **Désy** **Zoltán** segédei ifj. **Ugron** **Gábor** volt főispán és **Fenyvesi** **Soma** volt képviselő. **Szász** segédei **Brada** **Sándor** és **Fekete** **Andor** ügyvédek voltak. A felek 25 lépésről kétszer lőttek egymásra, de egyikük sem talált. A felek nem békültek ki. — **Körösi** **Sándor** törvényhatósági bizottsági tag tegnap elégtételt kért egy politikai cikke miatt **Oroszlányi** **Gábor**tól, az **Ellenőr** szerkesztőjétől. **Körösi** segédei **Rozsnyay** **István** főszolgabíró és **Orbán** **Balázs** főjegyző, **Oroszlányi** megbízottai **Balog** **Endre** és **Szinér** **József**. A segédek kardpárbajt állapítottak meg, melyet holnap délután folytatnak le.

— **A szabadtörművesek közgyűlése.** A Magyarországi **Symbolikus Nagypáholy szombat** és **vasárnap** tartotta meg évi rendes nagygyűlését, amelyen 66 páholy 350 képviselővel vett részt. A nagygyűlés első napján az évi jelentést, az ezzel kapcsolatos adminisztratív ügyeket és az egyes páholyokból beérkezett indítványokat tárgyalták, továbbá az alapszabályszerű tisztújítást végezték el. A második napon a megválasztott főtisztviselőket és szövetségtagtanácsosokat iktatták be a szokott ünnepi formák között. A nagygyűlés adminisztratív ügyeken kívül aktuális elvi kérdésekben is állást foglalt és valamennyi határozata, valamint a gyűlés egész lefolyása tanúságot tett arról, hogy a szövetség a rendelkezésre álló nagy morális erőt teljes súlylyal állítja a haladás eszméjének szolgálatába.

— **Egy millió béremelés.** **Bécsből** táviratozzák, hogy hír szerint a **Dunagőzhajós-társaság** alkalmazottai az igazgatósághoz intézett memorandum bérkövetéseket állítottak fel, amelyeknek teljesítése körülbelül egy millió koronát igényelne. Ebben az ügyben tárgyalásokat fognak folytatni, hogy kompromisszumot hozzanak létre.

— **Szerkesztőváltás.** **Gerő** **Ödön**, az ismert nevű író és kiváló publicista tegnap megvált a **Világ** szerkesztői állásától. A lap holnapj száma már nem az ő szerkesztésében jelenik meg.

— **Százhat éves ember halála.** Egy öreg, nagyon öreg ember jelentkezik a mult heten **Nagyváradon** a közközháznál fölvetelre, akinek saját vallomása szerint más betegsége nem volt, mint az, hogy érezte a halált közeledni. Az öreg ember neve **Trippun** **Tivadar** és **Kocsuba** községben élt már több, mint egy félszázadon át, hol koldulásból tengette életét. Megsárgult, foszlányos irataiból kiderült, hogy 1804-ben született, tehát 106 éves. Beteg sohase volt. A feleségére, aki már 80 év előtt meghalt, még emlékszik. Elmondta még, hogy most azért kell meghalnia, mert jön az üstökös. Elettében már kétszer látott üstökösöt és mikor másodszer látta, azt mondta neki a néhai **kocsubai** pap, hogy nincs ember, aki háromszor lásson életében üstökösöt, mert ehhez egy emberélet nem elég. A **kocsubai** pap jóslata bevált, mert **Trippun** pénteken végegyengülésben a kocsuban meghalt, mielőtt a **Halley-üstökösöt** látta volna.

— Az árvíz Szerbiában. A Szerbiát ért borzalmas árvíz-katasztrófának a teljes képe csak most alkul ki, hogy a vidékről a katasztrófa részleteiről a jelentések beérkeztek. A katasztrófát Kragujeváczban jégeső vezette be, amely délután tört ki egész hirtelenséggel. A jégesőt olyan felhőszakadás követte, amely arányaiban felülmúlt minden elképzelhető. A kis Lepenica folyó gyorsan megdagadt és rövid idő múlva másfél-két méter magasságban lömpölygött az ár az utcákon. A felhőszakadás 36 óra hosszat tartott egyfolytában. Az emberek a háztetőkre, a fák ágaira és a kiemelkedőbb dombokra menekültek. A házak egymásután omlottak össze, 23 embert nyeltek el a hullámok, szegény napszámosokat és kézműveseket. Sok asszony és gyermek veszett oda. Hogy hányan estek áldozatul, azt csak később lehet egész pontosan megállapítani, amikor az ár apadásával átkutathatják a romokat. A mentési munkálatokat a katonatisztek vezetik és a katonák halálmegvető bátorsággal dolgoztak. Mentés közben a katonák közül is többen az árba fulladtak. A pusztulás roppant nagy. A kár az előtört vidékeken több mint husz millió frankra rug. Remélik, hogy a segélyadományokhoz a külföld is hozzájárul. Egész Kragujevácz városa egy romhalom. A házak jobbjára mind gyöngye anyagból épültek és nem tudtak ellenállani az árvíz rombolásának. Egész utcák ugyiszóván nyomtalanul eltűntek. Csak itt-ott egy-egy komoran meredező fal jelzi, hogy ott valamikor házak állottak. Az utcák egészen kihaltak, a forgalom, a munka teljesen megakadt, csak a mentési munkálatok folynak. Szerencsére az arzenál és a fegyvergyár nem szenvedett a víztől. Ez volt az egyetlen vigasza a szerbségnek a rettenetes csapásban. Az ár több faházat magával ragadott. Egy kávéházból a biliárdasztalt az ajtón keresztül vitte magával és kevéssel később egy lovas-katonát a lovával együtt sodort be ugyanebbe a kávéházba. A vágóhidakon körülbelül 1800 bárány fulladt meg. Csak Kragujeváczban a kár körülbelül 3 millió frankot tesz ki. A kórházak is mind víz alatt állanak. Sok beteg odaveszett. Az előtört vidékekről újabb szerencsétlenségeket jelentenek. Szerbia keleti részén az árvíz nagy területeken virágzó szántóföldeket pusztított el, sok falut romokba döntött, vasúti töltéseket, hidakat ragadott magával. Gollopell faluban három parasztot ütött agyon a zuhogó jégeső. Legalább százezer állat lett a hullámok áldozata. Tehpnria kerületben hét. Paracsa kerületben négy falu teljesen elpusztult. A nyomor és a szükség rettenetes.

— Az államvasut igazgatósága jelenti: A szerb vasuton Lakovo és Jagovega állomások között az akadályt elhárították. Ennélfogva a fővonalon az összes személy- és áruforgalom ismét megkezdődött, ellenben a mellékvonalon lévő Lakovo és Kragujevácz állomásokon az akadály még meg van, minélfogva Kragujevácz állomásra még mindig nem vehetők föl.

— Meggyilkolt polgármester. Cognacból táviratozzák, hogy egy választó bizottságnál, mint elnök működött a cognaci közigazgatási kerület Eraville községének polgármestere. Egyszerre az egyik választó revolvert szegezett a polgármester mellének és egyetlen lövéssel megölte. A gyilkosság oka nem politikai, hanem magántermészetű okokból történt.

— Véres nász. Tegnap este tartotta az esküvőjét Praszlovits József boltiszolga Kári Máriával. A nászlakomát a Róza-utca 105. szám alatti vendéglőben ülték meg. A korema levegője fülledt volt és a fiatal asszony barátjával, Fekete Anna takarítónővel kimént az utcára friss levegőt színi. Eppen arra ment Pálkás Ferenc 18 éves henteskocsi, ak megcsóította a két nőt:

— Kit vártok?

— Magát bizonyosan nem! — válaszolta a fiatal asszony.

A részeg kocsi erre gyorsan lekapta lábáról a cipőjét és Praszlovitsnéhoz vágta. Az asszony visszadobta a cipőt. Pálkás most az asszonyra rontott, a földre teperte és egy éles henteskésel hasbaszúrta a félnapos menyekét. A lármaára kifutott a koremaiból és a vérengző kocsiat elfogták, átadták a rendőrségnek, amely letartóztatta. Az életveszedelemesen sebesült asszonyt a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Az új étkezőkocsik. Valóban megvesztegetően szépek, elegánsak és praktikusak azok az új vasúti kocsik, melyeket ma becsatoltak először sánpárra. Kövessy mérnök, a keleti pályaudvar műszaki almhelyének főnöke mutatta be a két egyenlő, pompás étkezőkocsit. A győri vagongyár munkája tetszetősebb és kényelmesebb az eddigi francia származású mozgó-ebédlőknél. Izléses konyhaberendezés, az előcsarnok oldalán elhelyezett hatalmas jégszekrényekkel, valamint a legújabb vívmányú felszerelések által nyugateurópai nivóju étkezőkocsikkal gyarapodtak az utazóközönség kényelmét czélzó vasúti berendezések. A két részre osztott és harminczhat személyre számított belső ebédlő iparművészeti börmunkái Kendi Antal budapesti gyárának feltűnően finom és stílusos termékei. Az új étkezőkocsik először Bruckon át Bécs felé teljesítenek szolgálatot, majd átjutnak az államvasutak egyéb gyorsvonalainak vonalaira is.

— A gyilkos divat. A London Society of Arts egyik minapi felolvasó-ülésén érdekes előadást tartott James Buckland arról a pusztításról, amelyet a női divat a madárvilágban véghezvisz. Harmincz évvel ezelőtt körülbelül három millió volt az Amerikában fészket rakó kócsagok száma s hasonló számmal éltek Kína több gyarmatában is, ma pedig ugyiszóván teljesen kipusztult a fehér kócsag, ugy az Egyesült-Államokban, mint Kínában. A halálos veszedelmet számára az a hosszú sugaru, remek szép kócsagtoll jelentette, amelyvel a páros élet ajándékozta meg a kócsagot. Venezelében a gyémántmádarban való kivétel másfélmillióról egynegyedmillióra hanyatlott. A toll értéke ma kétszer akkora, mint az aranyé; a múlt évben, mint Buckland beszéli, két vadászót, aki egy madáresapatra vigyázott Floridában, a kócsagvadászok meggyilkoltak. A kócsagra való vadászat egyre kegyetlenebb, különösen azért, mert a költés ideje alatt történik ugy, hogy a fiókák, miután megfosztották őket szülőiktől, éhen elpusztulnak. Kelet-Indiában a kolibrifé több faja halt ki teljesen. A Bahama-szigeteken fölfedezték egy izben a szép amerikai flamingók fészkekrakóhelyeit s rövid idő múlva kipusztult az egész madárfaj. Dél-Oregóban a vadászok százszámra ölték meg a vadkaesát szép zöld tolláért. Az emu pedig kivészett már Tazmaniában, Viktoriában és Dél ausztráliában s nemokára el fog tűnni Új-Dél-Walesben és Queensland-ben is. A múlt év márcziusában, a szigorú vadászati szabály ellenére, négy százkilenczven darabot ejtettek el snegyszázitinek a börtét átsempésztek Londonba, ahol drága pénzen kelt el.

— A Halley-üstökös. Eddig a Halley-üstökösöt nem lehetett látni sem szabadszemmel, sem műszerekkel. Az üstökös az egünkön van ugyan már, de közvetlenül a nap előtt kel föl, amikor már megkezdődött a szürkület és a nap előtt, még világosságban nyugszik le. Világosan pedig nem lehet csillagot látni. Most azonban hajnalban három óra harmincz perczkor Perkán Lajos csillagászati asszisztens az ógyallai csillagvizsgálóban meglátta az üstökösöt. Ott függött az ég keleti részén, a Vénusz szomszédságában, mint egy kis, halványfényű csillag, világosan és határozottan látható csóvával. Perkán asszisztens az első ember, aki Közép-Európában meglátta az üstökösöt, amely majd ha mindenkinek szabadszemmel lesz látható, családást fog okozni. A csóvája nagyon kicsiny lesz és az egész jelenség nem fog nagyon fényleni, már csak azért sem, mert az egész idő alatt, amíg látható, holdtölte lesz. Azok, akik a világ végét várják a Halleytől, természetesen szintén csalódnak. A föld át fog vágni az üstökös csóváján. Ez a farok azonban végtelenül ritka anyag; hiszen ha nem volna ilyen ritka, millió és millió kilométerre kiterjedő anyagát nem tudná az üstökös magával czipelni. Május 19-ig a Halley-üstökös nem lesz szabad szemmel látható, de május 19-ike után már a nap után fog járni és akkor látható lesz szabad szemmel is. Május 18-án és 19-én, a mi számunkra, egy vonalba kerül a nappal, a nap korongja elő lép és ekkor egyáltalán nem látható se műszerrel, se szabad szemmel. Csak a következő napon, május 20-án, akkor lesz majd látható, napnyugtá után, a nyugati égbolt szélén. Attól fogva mindennap egy órával később jön majd föl az éjjeli égboltra. Tizenkét napig lesz így látható a mi számunkra, hogy aztán alábbukjék a láthatóvá mőg és megjelenjék a déli félgömb lakóinak.

— Hő és fagy Amerikában. Newyorkból érkezett távirat szerint az összes nyugati államokban erős fagy pusztított. Nagy havazások voltak, melyek a szépen fejlődő vetésekben jelentékeny károkat okoztak. Sok államból azt jelentik, hogy az összes vetés megsemmisült. A kárt már eddig is sok száz millió dollárra becsülik.

— A cziankális főhadnagy ügye. Bécsből érkezett távirati tudósítások szerint május közepe felé tartják meg a Hofrichter-ügyben a végtárgyalást. A törvényes vizsgálat befejezése után újra megfigyelik Hofrichter elmebeli állapotát, mert úgy értesültek, hogy a család ügyvédje ilyen értelemben indítványt óhajt tenni. Ugy hiszik, hogy az orvosok Hofrichtert intelligens, erkölcsi tekintetben gyengének, de azért normálisnak találták. A tárgyalás állítólag egy napnál tovább nem fog tartani.

— Egy kalandos élet vége. Néhány napja meghalt egy párisi kórházban gróf Rojenszky László, Páris utcáinak ismert alakja, kinél kalandosabb életet kevés ember élt még. Lengyel grófi családból született. Atyja tönkrement és ő mint fiatal gyermekifju belépett a hadseregbe, kadéti ranggal. Dzsídás-kapitány volt már, midőn kitört az utolsó lengyel szabadságharc. Letette rangját és a felkelők seregébe lépett. A felkelés leverése után a csár őt is halálra ítélte. Menekülni volt kénytelen. Magyarországra utazott, hol kapitányi ranggal belépett a hadseregbe. De unta az izgalom nélkül való életet. Előbb Garibaldi seregében szolgált mint ezredes, majd a francia hadseregben mint köz-husár. Egy útközben történt, hogy a parancsnok rendeletet akart küldeni egyik csapathoz. Egyik tiszt a másik után esett el utközben. A tábornok körülnézett:

— Ki vállalkozik önként rá?

— Én, — felelte egy huszár.

— Tudja az előbbi futárok sorsát?

— Tudom!

— Hogy hívják őnt?

— Gróf Rojenszky László.

A rendeletet eljuttatta a csapathoz és néhány napra rá megkapta a becsületrendet és tiszti kinevezését. Háboru után borügynök lett. Öreg korára pedig egyházi. Utolsó napjáig szerette az italt.

— Megostromolt kávéház. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka félegy óra tájban a Váci-utcában levő Klotild-kávéház ablakán több karbollaal telt üveget dobtak be. Egy üveg Szedrik János, 21 éves virágkötősegéd fejéhez zuhant és Szedrik súlyosan megsebesült. Sérülését a mentők köztölték be. A merénylők elmenekültek. Katona Géza kávé rögtön a rendőrségen feljelentést tett és azt mondotta, hogy a merénylet a szocialista pinczerek műve. Katona ugyanis az, aki a vendéglősök ipartársulatában, a munkaadók részéről felállítandó munkaközvetítőt sürgette. Azóta a pinczerek üldözik. E hónap 4-én alkalmazottai sztrájkba léptek, mire ő régi pinczéreit elbocsátotta és szervezeten alkalmazottakkal dolgozik. Azt hiszi, hogy elbocsátott pinczérei voltak a merénylők.

— Megszöktetett báróné. Szenzációs szökevényről beszélnek most London előkelő köreiből. Az osztrák származású, de már évek óta Angliában élő Forest Arnold bárónak 29 éves, viruló szép feleségét, mintegy két hónap előtt megszöktette Ashton hadnagy, aki a második testőrezredben szolgált. Az esetben az a legmulattatóbb, hogy Forest báró aki a híres emberbarát, Hirsch bárónak a fogadott fia, a szökevény pár után küldte két barátját, Henry de Merciert és George Bonntont ezredest, akik Spanyolországban és Amerikában nyomon is követték a szerelmes párt, de ezek Chicagóban elmenekültek előlük. Forest bárót husz évvel ezelőtt emelték osztrák bárói rangra, s czímének megtartására Angliában is engedélyt kapott. Jó barátja volt az angol királynak, s gyakran látta vendégül kastélyában Edvárdot.

— Házasság. Kanizsa Ármán, a nagybecskereki Délvidéki Újság szerkesztője, május 5-én esküszik örök hűséget Sebők Ipolyának Szegeden.

Ifju dr. Dereano István budapesti pénzügyi segéd-titkár 28-án vezeti oltárhoz a pozsonyi koronázó domban anyeréi és eszei Pogány Valériát, Pogány Vazul leányát.

— Nászajándékok, jecygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórák ékszertelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve koldetik.

— **Kapupénz háborúság.** Nagy botrányt idézett elő az este a közismert házmeesterkapuzás. Mint számos pesti bérkaszánya-cerberusnak, úgy Csernieza Ferenc házmeesternek is az a szokása, hogy tíz óra előtt zárja be a kaput. Szombaton is már féltízkor bezárta a Nefejejs-utca 25. számú ház kapuját. András József 39 éves ablaktisztító, volt csendőr tíz előtt érkezett haza, becsengetett a házba és fizetés nélkül akart bemenni. A házmeester rákiáltott:

— Kapupénzt!

— Nincs még tíz óra, nem jár kapupénz, — válaszolta András.

A házmeester erre gorombán válaszolt vissza, amiből verekedés támadt. András pofonütötte a házmeestert, ez meg kapukulcsal fejbeverte az ablaktisztítót. Andrásit a támadás annyira dühbe hozta, hogy berohant a lakásába, revolvert vett elő és háromszor a házmeesterre lőtt. A golyók nem találtak, de a lövések zajára elősietett Budik György úgnök, ennek segítségével a házmeester lefogta a dühöngő embert és átadta a rendőrnek, aki a főkapitányságra vitte. Itt Andrásit letartóztatták.

— **A tolvajfogó telefon.** Londonban a központi telefonhivatalban az alkalmazott hölgyek agyike véletlenül kiballgatott egy beszélgetést s megtudta, hogy betörés készül a Westend egyik legelőkelőbb fogadjában. A telefonon beszélgetők megállapodtak benne, hogy egyikük a kérdéses fogadóba beállít börtönddel, mintha vasutról jött volna s lehetőleg a második emeleten kér szobát, mert ott szállott meg egy dús gazdag ékszerész, akinek börtöndjében nagyjértékű drágakövek vannak. A telefonos hölgy jelentést tett az esetről a rendőrségnek és detektívek mentek ki a kérdéses fogadóba. A szálloda igazgatóját értesítették a készülő lopásról s megegyeztek vele, hogy a II. emeleten fog szállást adni a tolvajnak egy előre meghatározott szobában, a szomszédos szobát pedig detektívek fogják elfoglalni. Tényleg be is állított a gyamus idegen, a fogadó igazgatója azonban meggondolta a dolgot s nehogy botrány legyen az előkelő szállodában, azzal utasította el a veszedelmes tolvajt, hogy nincs üres szoba. Így a betörés meghiúsult, de a detektívek elszalasztották a jó fogást. A legérdekesebb a dologban az, hogy a telefonhivatal vezetősége fegyelmi vizsgálatot indított az illető alkalmazott ellen hivatalos titok megsértése miatt.

— **Nincs kávédrágulás.** A közönség zsebére menő spekuláció alaposan megbukott. A kávéosk Némái Antal elnöklétével ülést tartottak és elhatározták, hogy a kávé árának fölemelésétől egyelőre lemondanak. Az új drágítástól a pinczerek állásfoglalása mentette meg a közönséget. A pinczerek ezért a vívmányért áldozatot hoztak. Régebbi megállapodás, az 1907-ben kötött kollektív szerződés szerint ugyanis minden évben, tehát az idén is, a pinczerek fizetésének heti egy koronával emelkednie kellett volna, tizenhárom koronáról tizenegyre. A kollektív szerződés közben felbomlott ugyan, de a kávéosk most mégis hajlandók lettek volna a tizennégy koronás bért megadni, hogy ezzel a kávé árának emelését megokolják. Minthogy azonban a pikkoló nem drágul, elmarad a pinczerek fizetésemelése is. Mozgolódnak a vendéglősök pinczérei is. Most május 1-én jár le a régi kollektív szerződés és az új szerződés évenként heti két koronával emelkednék a vendéglői pinczerek fizetése. A vendéglősök azonban megállapodtak, hatvanan közölök ívet irtak alá, hogy semmiféle béremelésre nem mennek bele. De van a vendéglősöknek egy kívánságuk is, még pedig az, hogy az állásközvetítő az ő kezükben legyen. A kikérés megegyezés valószínűleg azon az alapon fog megtörténni, hogy a pinczerek egy korona emelést kapnak, az állásközvetítőt pedig paritásos alapon, egyenlő számban pinczerekből és vendéglősökből állítják össze.

— **Öngyilkos hivatalnok.** Ma este a városi Hgeti Washington-szobor mellett öngyilkossági kísérletet követett el egy csinos nő. *Munderle Józsa* huszonhat éves hivatalnoknő mellbelötte magát. Az előhívott mentők a Károlyi-utca 52-b. alatti lakására vitték. Kihallgatni súlyos állapota miatt nem lehetett. Tettének okai ismeretlenek.

— **Reménytelen szerelem miatt.** Reménytelen szerelem volt az oka annak az öngyilkosságnak, mely a minap történt Monoron. *Szilágyi Lóránt* budapesti VI. ker. járásbírói díjnok, *Szilágyi József* budapesti bírósági kézbesítőhivatali főnök 19 éves fia, szerelemre libbont a nála öt évvel idősebb *Rutkay Elvira* óvónő iránt, aki viszonzta az ifjú szerelmét. Szilágyi atyja bele is egyezett a házasságba, de a leány rokonsága nagyon rossz szemmel nézte a frigyet, és mindent elkövetett a házasság megakadályozására. A fiatal embert elkésztette a rokonság eljárása, ugyanígyra, hogy az anyakönyvvizetéstől jövet, ahol házassági szándékát bejelentette, a községi jegyző házában udvarán agyonlőtte magát.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák hevesvármegyei (egri) intézetébe a jövő 1910-1911-ik tanévre több ingyenes, felkészítés és egészségügyi siketnéma gyermek vétetik fel. A kérvények június 30-ig adandók be a fent jelölt intézet igazgatóságához. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

— **Véres éjszaka.** Kecskeméten tegnap éjjel *Stohl Rudolf* 23 éves budapesti születésű kömvésze eddig kiérítetlen okból halántékán lötte a vele három év óta vadházasságban élő *Durman Mária*t és azután önmagára fogta a revolvert. Egy-egy golyót a jobb és balhalántékába, egy harmadikat pedig a mellébe lőtt. Mindkettőt halálra szállították a kórházba.

— **Rougier Budapesten.** A franciák legkiválóbb aviatikusa, *Rougier* hétfőn délelőtt táviratot intézett a Magyar Aero-Club igazgatóságához s ebben véglegesen kötelezte magát arra, hogy a budapesti meetingen részt vesz. A verseny előtt 2-3 nappal érkezik mechanikusával és gépjével együtt, ezért kéri, hogy megfelelő hangárokról és lakásról gondoskodjanak. Egy Európában, valamint Helopolisban (Afrika) az utóbbi időben tartott repülőversenyeken *Rougier*, ez a családosan vakmerő genáilis aviatikus világrekordjaival nem csupán az első díjakat vitte el, hanem különösen azzal tette magát igen népszerűvé, hogy életveszélyes remek produkciókkal szórakoztatja és ejti bálmulatba a közönséget. Merész változatos fordulatai páratlanok. Pár nappal ezelőtt egy izgalmas kísérletezése alkalmával a tengerbe esett, ez a gép elsüllyedt, *Rougier* pedig az utolsó pillanatban sikerült megmenteni.

— **Tolvajok vasárnapja.** Hauser Ferenc lakástisztító-vállalkozó feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Klauzál-utczában levő gőzfürdőben feltörték a kabinját és ellopták a pénzt, óráját és láncát. — A keleti pályaudvar indulási oldalán a harmadosztályú váróteremből ellopták *Benke Lina* cseléd utazótáskáját, amelyben különböző ruhaneműk voltak. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

— **Magyar ásványvíz kitüntetés Párisban.** A Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kivitelési Rt. amely a Roosevelt dícsérete által a borszéki vízzel ért el kiválóan nagy sikert, rövid néhány nap mulva már is újabb, éppen ilyen nagyhatású eredményről számolhat be az eperjesi szultán vízzel. A párisi nemzetközi élelmiszer- és higiéniai kiállítás ugyan, amely a francia kereskedelmi, földművelési és köznevelési miniszter vezénköse alatt áll, a kiválóan dúz lithium- és bortartalmu szultán vizet az aranyéremmel tüntette ki. A szultán víz ezen a kiállításon az Idegenforgalmi Vállalat intervensziója folytán nyert bemutatást.

— **Tűz.** Tegnap délután *Klein József* bérkocsis Gólya-utca 22. számú ház udvarán levő kocsiszin kigyulladt és leégett.

— **Halálozás.** Özevgy Sváb Mórné, született *Weisz Johanna* 67 éves korában Budapesten meghalt s ma délután temették el a rákoskeresztúri temetőben. Az elhunytban *Szerepai Leó* hírlapíró édesanyját gyászolja.

Székely György, volt 49-as honvédfőhadnagy, Makó város egykori polgármestere és volt országgyűlési képviselő meghalt Makón 84 éves korában. A szabadságharc alatt részt vett Budavára ostromában, ahol megsebesült. A nyolcvanas években Makó városát képviselte az országgyűlésen két cikluson át. *Székely György* kedvelt alakja volt a képviselőháznak s vendégszerető házáat gyakran felkeresték a politikai élet kitűnősei. A szegeci árvízkatasztrófa alkalmával a Tisza-Maros árvízvédelem egyik kormánybiztosa volt. Temetése, melyet a város rendezett egykori polgármesterének, tegnap délután volt Makón.

Hannig Jánosné, szül. *Leskó Borbála* e hó 23-án 76-ik évében meghalt Előszálláson. Az elhunytat kilencz gyermek, számos unoka és dédunoka gyászolja.

György Antal Máv. ellenőr folyó hó 24-én 60 éves korában Budapesten elhunyt.

Schmitzing kereskedelmi tanácsos, az Egyesült Elba-hajózási társaság vezérigazgatója ma Drezdában meghalt.

Greguss Alajos fővárosi tisztviselő hosszabb betegség után, tegnap délután 2 órakor 52 éves korában Budapesten meghalt. Temetése holnap, kedden délután három órakor lesz a Hársfa-utca 12. szám alatt levő gyászszobából.

Temesi Péterffy József, székesfővárosi ny. tanító e hó 24-én délután életének 63-ik évében Budapesten elhunyt.

Nemesújfalvi Sumichrást Antal köz- és váltóüggyvéd április 22-én életének 66-ik évében hirtelen elhunyt Trencsénben.

— **Családi jelenetek.** Tegnap délután *Steininger Péter* 34 éves kicsifenyező azzal ment haza Röpenty-utca 27-29. számú lakására, hogy az egész családját legyilkolja, mert a feleségéről rosszat beszélnek. Az asszony, *Patai Anna* nem sokat hederített a pityókás ember fenyegetésére, ez azonban tehetetlen dühében neki ment 74 éves anyósának és megütötte. A két asszony erre marólyuggal leöntötte *Steininger*-t, aki most kést rántott elő és az anyósát a hátán és mellén megszurta. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Chantecler.** A nagy kakas diadalutján végül az Apolló Színházban allapodott meg, ahol estéről-estére egy rendkívül jól sikerült, igen mulatságos paródia alakjában dominálja a műsort. Ez a paródia finoman kiélezett humorával felülmúl minden eddigi hasonló feldolgozást és jelenet: jelenetre hangos kazetában tartja a színház nézőterét megtöltő közönséget. A Roosevelt magyarországi tartózkodásáról készült képsorozat olyan érdeklődést keltett a közönség körében, hogy az igazgatóság heti műsorát e kitűnően sikerült felvétellel töltötte meg.

x Szép a hajusz Hajdusági pedrövel.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherezegete 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

Tárlatok.

— Saját levelezőnkől. —

Páris, április 24.

Ilyenkor tavasz elején, közvetlenül a nagy Szalon előtt, Páris tele van kisebb-nagyobb művészeti tárlatokkal s majd minden napra esik egy-egy vernissage. Legtöbbjüket műkereskedők rendezik, mint Bernheimék, Lenzaro, Georges Petit. Van ezenkívül minden jeleatősebb kasszinónak (cercle) egy-egy kisebb tavaszi tárlata, amelyek azonban rendszeren csak számarányban „kicsinyek” és sokszor épp itt kerülnek bemutatásra a szezon legújabb művészeti eseményei.

A közelmúltban Bernheim rendezett kollektív kiállítást Ziemnek, a „zöldvizek festőjének” munkáiból. Nem hiszen, hogy legyen Európában egyetlen nagyobb városa, ahol Ziem el ne helyezt volna egy pár *Velencét*. Ő ugyanis csak *Velencét* festett — de azt azután eleget. Összesen hétszáz nagyobb vászna került eddig a közönség elé s abból hatszáz a Lagunák városát ábrázolja. Magam is nagy rajongója vagyok *Velencének*, de azt a minden mást ignoráló szerelmet mégis tulajdonnak (vagy eszmészegénységnek) tartom. Ha nem ismerünk csak két-három vásznát, akkor feltétlenül elismerjük Ziem talentumát, biboros és lilás napnyugtával s zöldeskék tengerhullámaival, pláne mikor ezeket az ő érdekes modorában a végített impresszionizmus és romantizmus modorában adja elének. De ha mélyebben tanulmányozzuk művészetét, akkor azt látjuk, hogy összes képei egy kaptafára vannak csinálva és a gondolatihány nyúga alatt félezer egyforma képe, egyforma unalmas korrektséggel s egyforma alátató monotonossággal hat.

A Volney-Cerle egy speciális „Exposition des Inondations-t” rendezett, ahol még egészen nedves vásznak mutatták be a pár héttel ezelőtt lezajlott árvizek festői részeit. Ez azonban, leszámítva néhány Moreau, Courier és Thoul-képet, inkább csak szenzációs aktualitás volt, s mint ilyen meglehetősen kívül eső a *vrai art* határvonalain.

Az Automobil Club tárlata volt kétségtelenül a tavaszi szezon legérdekesebb művészeseeménye. Nem egészen másfélszáz vászon volt kiállítva a klub pazar halljában — de azok azután tényleg „petits chefs-d'oeuvre”-ök voltak valamennyien.

A jobb nevek között szerepeltek Henri Biva, Friant, Delacroix, Gagliardini, Veber: mindannyian fiatalok, tele erővel s tele — ujdonsággal. Gagliardini különben, dacára annak, hogy még csak meglehetősen rövid karrierre tekinthet vissza, egy igen értékes pálmát nyert el azzal, hogy az újonnan rendezett impresszionista csoporttal bekerült a *Louvre* remekéi közé.

Kuriózumnak érdekes az a törekvés, amelyvel Armandés *tájképekbe* igyekszik belevinni *Carrière*

Kedd, április 26.

A budapesti repülőversenyek.

— Repül a magyar gép. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 25.

Megfestőmódorát. Azonban, mondom, csak kuriózumképp érdekes ez a kísérlet, mert egyébként az egész Carrière-kultusz aláhanyatlóban van. Az emberek kezdik belátni, hogy nem szükségképen remekmű mindaz, ami új, meglepő s az eddigig teljesen elhagyott. Carrièrenek kétségtelenül nagy ereje és talentuma van, de azért ezzel egyedül még nem érdemli meg azt a nagy dicsőséget, amelylyel kezdetben elhálmozták. Az ő ködbe burkolt, elmosódott tónusai meglepetészerűleg hatnak az első pillanatban, de részletes elemzés után műbeesők meglehetősen szertehull. Annál inkább, ha tudjuk, hogy a festőt karrierje elején hirtelen szembaj lepte meg s ennek következtében az előtte álló tárgyakat csak mint egy misztikus ködön keresztül látta. Kétségtelenül alapos technikai erő kellett ahhoz, hogy a külvilágot olyan rendellenes formában tudja megörökíteni, mint ahogy azt maga előtt látta, de ez még nem elég arra, hogy egy szabados festő ködfátyolos vízióit masteralkotásokká tegye.

A Szajna-parton, a Grand Palais mögött egy óriási sátorban van elhelyezve a szezon kórikuma az „Exposition des Artistes Indépendants”. Néhány komolyabb névnek leszámításával, mint Denis, Pissarro, Peské, Roll, ide csak azok szoktak kiállítani, akiket minden más tárlatról visszautasítanak. Ez teljesen elegendő arra, hogy a kiállítók egytől-egyig zseniknek tartásuk magukat. A közönség azonban nem volt hajlandó egészen komolyan venni őket. Bizonyítja a következő eset: Néhány fiatal montmartrei bohém oktatás példával akarta lebizonyítani a kiállítás értékét s a következő farce-t eszelték ki. A kerület hítes közjegyzőjének s egy otografusnak jelenlétében egy számmal festettek egy képet az Indépendantsok kiállítására. A kérdéses számmat erősen lezövekeltek s farkára egy festékbe mártott ecsetet erősítettek. Az ecset elé egy jókora vászon került, amelyen később az „Excessivista iskola” legújabb remeke volt megszületendő. A számár, különböző ingerlések után, tényleg elkezdett csapkodni — illetve festeni — a farkával s csak a festéket kellett időnként megújítani, illetve megváltoztatni az ecseten. Fél óra múlva az egész vászon be volt mázolvva, illetve elkészült a „festmény”. A közjegyző hiteles jegyzőkönyveszerint az utolsó ecsetvonásig a számár műve volt. Három nap múlva azután ott lógott a kép a vernissageon 604. szám alatt, „Lenyugodott a nap az Adrián” címmel, s „Független Művészek” tárlatán s csak két hét múlva szedette le a megrökönyödött igazgatóság, miután is a vidám montmartreaiak, teljes terjedelmében s hiteles adatokkal, meg fényképekkel illusztrálva közölték a napilapokban az új remekmű eredetét.

Kíváncsiságból rászántam magam én is arra, hogy egy délutánomat elrontsam a „Független Művészek” alkotásainak szemléletével s elmentem a szajnaparti berkeikbe. Azonban már mindjárt a bejáratnál meglepetés ért. Ugyanis míg itt Párisban sem a színházban, sem a tárlatokon, sem a muzeumokban nem kell az esernyőket s botokat a ruhafárban deponálni, addig itt, a pénztárnál lelkiismeretesen elszedték az érdeklődőktől minden botoszerű eszközt — félve attól, hogy a közönség bent, lelkesedésében esetleg nagyon közel találja őket vinni a képekhez.

Az első teremben minden kép lilában uszott s csak itt-ott váltotta fel az egyhangúságot némi kevés nápolyi sárga. Csak úgy találokra közeledtem a bejáratnál szemben levő vásznak egyikéhez, amely két sárga mezőből állt, a közepén kettészelve egy jókora violette tócsával. Semmi más. Mellette ott posztolt a szerző is — valószínűleg csupa büszkeségből. Nem tudtam megállni, hogy meg ne kérdezzem tőle:

- Ugyan kérem, mit akar ábrázolni ez a kép?
- Ez „A zsidók átkelése a Vöröstengeren”!
- De hát hol vannak a zsidók?
- Azok már átkeltek!
- Hát az egyiptomiak?
- Azokat elnyelte a tenger.

Ennyi teljesen elegendő volt a „Független Művészek” remeikeiből. A többi terem hatezer képre már nem voltam kíváncsi.

Havas Zoltán.

Míg a világ figyelmét a budapesti repülőmeeting megkezdéséig a nizzai repülőversenyek tartják lekötve, Budapesten egy magyar aviatikus szolgált szenczációval: Megvan az első magyar repülőgép, nem holmi teoretikus alkotás, hanem bevált szerkesztői gépmadar, amely tegnap kiállította a tűzpróbát, fényesen. Akik — magyarok — eddig neki-megérezkedtek a levegőnek, azok ideiglenesen gépeken próbálkoztak meg és ha műszaki s feltalálói tudásukkal nem is, de személyes bátorságukkal kiérdemelték csodálatunkat.

Új találmányu, magyar származásu repülőgépek irányában eddig kárman dolgoztak Rákoson. Horváth Ernő középiskolai tanár, Adrián János műszerész és Zsélyi Aladár mérnök.

Zsélyi sok küzködés után végre elkészült a magatervezte monoplánjával s vasárnap délelőtti próbát repült. A próba fényesen sikerült, a gép nyugodtan a levegőbe emelkedett s úgy csavarja, mint magassági kormány, kifogástalanul funkcionált. Egy ideig szépen repült, aztán egyszerre, eddig ki nem derített okból lezuhant. Zsélyi szerencsére nem történt semmi baja, de gépének mindkét szárnya összetört. A javítások előreláthatólag huzamosabb időt fognak igénybe venni. Ez a látszólagos kudarc nem számít, mert a gép felemelkedett és hosszabb ideig kifogástalanul repült.

A franciák legkiválóbb aviatikusa, Rougier hétfőn délben táviratot intézett a Magyar Aero-klub igazgatóságához s ebben véglegesen kötelezi magát arra, hogy a budapesti meetingen részt vesz. A verseny előtt 2—3 nappal érkezik műszerzeivel és gépjével együtt, ezért kéri, hogy megfelelő hangokról és lakásról gondoskodjanak. Ugy Európában, valamint Heliopoliszban (Afrika) az utóbbi időben tartott repülőversenyeken Rougier, a csodálatosan vakmerő genialis aviatikus, világrekordjaival nem csupán az első díjakat vitte el, hanem különösen azzal lett népszerű, hogy életveszélyes, remek produkciókkal szórakoztatja és ejti bámulatba a közönséget. Merész, változatos fordulatú páratlanok. Pár nappal ezelőtt egy izgalmas kísérletezés alkalmával a tengerbe esett és a gép elszáradt, Rougier pedig az utolsó pillanatban sikerült megmenteni.

Már megemlékeztünk arról a szép aviatikai sikerről, amelyet a közelmúltban a Windischgraetz Lajos herceg és Reimann Gyula igazgató, a Magyar Aero-klub alapító tagjai által Budapestre meghívott két francia aviatikus elért. Montigny gróf, aki tulajdonképpen az első magyar aviatikai iskola megnyitása céljából jött Budapestre és barátja, Croquet mérnök, Blériot-repülőgép vezető, és a Pau-i iskolából jöttek ki.

A gróf vasárnap felkérte a Magyar Aero-klub igazgatóját, ifj. Tolnay Lajost, hogy mérné a repülési idejét hivatalosan. A Bon-i repülőpályán felmérték egyik repülését. Mivel a nemzetközi léghajózási szövetség szabályai szerint, csak annak adható ki vezetői igazolvány, aki háromszor öt kilométert befutott, és egy előre kijelölt pont közelében százötven méterre belül száll le. Montigny gróf Budapestben akarta a két előirt repülést megtenni.

Ma reggel 5 órakor három automobil érkezett ki a Magyar Aero-Club nagyraikosi versenypályájára; bennük ifj. Tolnay Lajos igazgató és Pivny Béla klubtitkár, Reiman igazgató, alapító tag, gróf Montigny, Croquet mérnök stb. A pontosan szabályozott Blériot-gépet gyönyörű, verőfényes időben vezették ki az aviatikusok kíséretében levő francia mechanikusok. Montigny gróf, a gép rövid megismerése után, adott jelre, rövid futás után, nyugodtan felemelkedett és az előirt két kört rendkívül egyenletesen 4 és fél perc alatt repülte be, — azaz 60 kilométeres óránkénti sebességgel — és az adott helytől nyolcvan méternyire leszállott.

A második hivatalos felszállásnál már szél támadt, de a biztos kezű francia haborás nélkül, újra indult, és ötperces repüléssel szállott le hatvan méternyire Tolnay igazgató és Pivny titkár között. Ezenközben meglehetősen nagy nézőközönség verődött össze; lelkesen éljenztek az aviatikus, aki időtartam-rekordot is akart felállítani, de az időközben beállott szél miatt erről lebeszéltek.

Ő tartja tehát az ötkilométeres repülés magyar rekordját, 4 perc 59 és kéttized másodperccel, azaz csaknem egészen pontosan 60 kilométeres átlagos óránkénti sebességgel.

A versenypályát különben mindjárt a tri-bün- és kerítés-építő munkások és planirozó kúbusok hada lepte el. Az odavezető utat is több kompresszor hengerli, előkészületképen a nagy juniusi nemzetközi versenyre.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Mikszáth-est.

Melegsivü, lelkes magyar urinok elméjében fogamzott meg a mai Mikszáth-est eszméje. A „nagy palóc” jubileumi ünnepeinek egyik leg-sikerültebb programjouja. Magyaros, minden ízében, szinte felénk lengett az Uránia-színház kis színpadáról Nógrádmegyei levegője, szinte hallani véltük a gózon harang kongását, a bérgyi országot porából a magasba szálló pacsirta dancját, szinte éreztük a szklabonyai rétek kakukfi illatát.

Az intimhatásoknak annyira kedvező kecses nézőtér egészen megtelt a főváros irodalomkedvelő előkelő társaság színe-javával. Különösen a rendező hölgybizottság jelent meg teljes számmal, élükön Zsilinszky Mihályné, Rudnay Józsefné, Enyedy Lukácsné, Tábori Róbertné, Váczey István-né, Szabó Imréné és még sokan. A notabilitások közül Molnár Viktor államtitkár, Berceik Árpád, Wlassics Gyula, dr. Farkas László, Bárony István és — akit legelőször kellett volna említeni — az ünnepelet Mikszáth Kálmán mejevel és a két derék legényfiával.

A műsor minden egyes pontját Mikszáth Kálmán műveiből, vagy őt jellemző vonatkozásokból állították nagyon szerencsésen össze, elkerülve a terjengős és émyítő dicséridákat s kiemelve írói működésének minden répies zamatját, báját.

Először is Herczeg Ferencz a felolvasó asztal mellett nagyon szellemesen elcsevegte a „nagy palóc” egész életét, attól kezdve, amikor a szklabonyai kurián először megszólalt „egy vékonyka gyermekhang”, addig az időpontig, amikor ez a hang annyira megerősödött, hogy elhallatszik nemcsak az egész országban, hanem a földgolyó minden részében.

A felolvasást vetített képek és rendkívül sikerült színpadi jelenetek tarkították és a közönség nem fogyott ki a jóízű nevetésből, s a gyönyörködésből.

Herczeg Ferencz adomaszerü „közbeszúrásokkal” ellensúlyozta a magasztalás mézeskalását. Elmondta, a többek közt, hogy amikor még csak mint egyszerű croquis-író járt a t. Ház folyosójára, milyen jóakarója volt Tisza Kálmán.

— Szólj — kérdezte kumyoritva a generális — mit kívánál?

— Egy szegyet, amire a kabátomat akaszthat-sam! felelte Mikszáth, mert abban az időben csak a képviselők akaszthatták fölöltőjüket a fogásra.

„Ime, jegyezte meg Herczeg Ferencz, már akkor kaphatott volna mandátumot, — ha kevésbbé elmés feleletet ad.”

A felolvasó külön bokkrétát nyújtott át Mikszáth Kálmán hűséges hitostársának, aki — mint találóan mondta — szándékosan vonult vissza előkelő egyszerűségében és teljes életét annak szentelte, hogy ne legyen más, mint — Mikszáth Kálmán. Ki is járt érte az ováció az általános tisztelt uriaszonyok.

A két Mikszáth-fiúról se feledkezett meg, s arról az egészen egyéni pedagógiáról, amelynek szellemében nevelkedtek.

— Micsoda? kiáltott, állítólag, a hazaérkező apa, már megint tanultok? Takarodjatok játszani! És — csodák csodája — ez a merész módszer Fitünon beavált! Ugy Laci — akit újabban ifj. Mikszáth Kálmánnak neveznek — mint Bercei méltó sarjai a nagyevü apának.

A szemünk előtt elvonuló családi és tájképek közt Mikszáth horpácsi birtokát is láttuk a régi és új kastólyllyal, kérttel, a Szontagh Pál híres kutyáival és a parádés lovakkal, melyeknek Herczeg szerint olyan jó dolguk van, hogy csak állatorvosi jóváhagyás mellett szabad őket befogni.

A felolvasás közé élkelve szépséges leányok és deli ifjak palóc táncokat mutattak be. Reök Gi-

zella Héder Jánossal, Vécsey Gizella Kappelmayer Friggyessel, Sartory Margit Szabó Árpáddal, Szabó Edith Barna Dezsővel járta, olyan igazi parasztos déledegen, hogy mint látni véhetnénk róla a farsangi boszton-csárdás paródiáit tánczó fiataljaink. (Róka Pali tanította be őket a legnagyobb dícsérete, hogy semmi tánczmesteri sem volt a tánczokban.)

Következtek jelenetek Mikszáth remek novelláiból: Az „ügyes-bajos ember” instanciáját Szerémi Zoltán mondta el az ő pompás, palózos dialektusában; „Bede Anna tartozását” írtél Ilona „rőtta lo” meghatóan (Hajdu József a hivatalnok passzív szerepébe öntött életet) és a „Szűts Pali szerencséje” csárdajelenetét Hajdu Marcellné és Rózahegyi Kálmán dalolta el szépen és tősgyökeresen népies izzal.

A műsor második részében előképeket mutattak be — szebbnél-szebb asszonyok, leányok és gallér urfiak — szintén a Mikszáth Kálmán könyveinek aranybetűs lapjairól:

„Péri lányok szép hajáról” Reök Gizella, Karlsruhy Bertalané, ifj. Gervay Ödön.

„A néhai bárány” Némethy-Udvardy Flóra, Gervay Erzsike, Murányi Károly, Kélenyi László, Ljubibratich Sándor, Fehérvári Sándor, Gömörny Oszkár, Miklósfy Viktor, Scultóti Jenő, dr. Osváth Jenő.

„A bágyi esodá” Nánassy Mihályné, dr. Halász Aladárné, Grossschmidt Sarolta, Hindy Szabó Gizella és Ella, Kaszászky Ilus, Majzik Viktor.

„Hova lett Gál Magdó”-ban Frank Lola, Murányi Károly, Kélenyi László stb.

„A Gózoni Szüz Mária”-ban Bolberitz Leoné, mint magasztosan szép Szüz Mária a bájos bucsusok egész rajától körülvére és végül

„Jelenés az erdőben” szentmártoni Szabó Edith, dr. Halász Aladárné és Majzik Viktor szerepelt.

A festői szép előképeket Nemes Mihály festőművész és M. Hrabovszky Julia, a kitünő író rendezte s jutalmuk a közönség meg-megismétlődő hosszas tapsa volt.

Végül Szávay Gyula „Mikszáthfalva” című ünnepi tréfáját adták elő: Szerémi Zoltán a Mikszáth maszkjában és dialektusában, Horváth Jenő mint öregbiró, Hajdu József mint notárius, Rózahegyi mint Vidonka és a mai szép est többi szereplői Mikszáth novella-alakjainak képében. Ez a poétikusan kedves apróság alkalomul szolgált, hogy egy a színpadról, mint a nézőtérről újra meg újra hatalmasan felharsanjon az egész magyar nemzet szívében élő ez a kívánság:

— Éljen Mikszáth Kálmán!

E. b.

(*) Királysínház. „Luxemburg grófja”-ban ma este volt az első női szereprátolás. Harmath Ilona, a Királysínház kedvelt tagja lépett fel Petrás Sári helyett. Meleg hangját és kiforrott, temperamentumos előadását a közönség sok tapsal honorálta és többször megismételtette ének-számait.

(*) Az Operaházban holnap, kedden „A troubadour”-t adják, melyben Sebeők — Leonora, Fodor — Azucena, Hardy — Inez, Lunardi — Manrico, Róza — gróf Luna, Kárpát — Fernando a főszereplők. A dalmi után Szikla-Guerra „A törpe gránátos” című balletjében az egész tánczari személyzetet kivül Pallai Anna, Brada Ede és Pini működnek közre. „A troubadour”-t Benkő Henrik karmester vezényli, Kis Dezső rendező rendező, a ballet karmestere Szikla Adolf, rendezője Guerra Miklós balletmester. (Évi bérlés 81. sz.). — Szerdán a „Téli regé” kerül színre, melyben Vasquez, Sándor E., Berts, Payer, Valent, Anthes, Takáts, Arányi, Szomere, Erdős, Mihályi, Pichler, Hegedüs, Ney B., Venczell, Kertész Ödön, Várady S., Déri és Kárpát lépnek fel.

(*) Hangversenyek. Balogh Mária nemzeti zenedai tanárnő szépen sikerült hangversenyt rendezett ma este magántanítványával. A gazdag program során különösen kitűntek Rosenberg Emmy és Schumy Gizi, akik Rubinstein egy duettjét nagy sikerrel adták elő. Sokat ígérő Pósz Béla, aki meleg, érez hangján Wagner walkür-jéből énekelt egy fríát. Előadása könnyed és megnyerő, széles skálájú hanganyagával izléssel tud bánni. A tapsból

bőven jutott neki, valamint a többi szereplőknek is, köztük Pókay Rizának, Jámbory Carolának és Dessouffy B.-nek. — A második kerületi iskolatársnők szövetsége vasárnap délután rendezte jótékonycélu hangversenyét. A hangversenyt Apáthyné felolvasása vezette be, majd Ábrányiné W. Margit Rubinstein dalokat énekelt, melyeket Tarnay A. kísért zongorán. Jászai Mari két költeményt szavalt, melyeket az összegyűlt lelkesen megtapsoltak. A szépen sikerült estét Kozma igazgató rendezte.

(*) Vernissage a Művészklubban. A különböző nemzetek festőművészeinek kiállítása vasárnap délelőtt nyílt meg nagy ünnepélyességgel a Művészklubban. A megnyitásra igen nagy számban, nagyon előkelő közönség jelent meg. A tárlatot Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár nyitotta meg, rajta kívül ott voltak még a többek között: Dr. Lukács György v. b. t. t., vicomte de Fontenay francia főkonzul, dr. Boda Dezső főkapitány, dr. Bárczy István polgármester, K. Lippich Elek miniszteri tanácsos, Radics Jenő miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, dr. Kammerer Ernő miniszteri tanácsos, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, dr. Majorszky Sándor min. titkár, báró M. Beck Gyula, dr. Kohner Adolf és még igen sokan mások. Előkelő külföldi lapok a megnyitásra elküldték tudósítóikat, így a francia Figaro, a bécsi Kunst und Decoration és mások. A vendégeket a Művészklub igazgatósága részéről Róza Miklós és Deák Jenő igazgatók s Könyvi Elemér titkár fogadták s ugyancsak ők káoszolták az államtitkárt is a szép kiállításon. A Művészklub művészbizottsága részéről Rippl Rónai József, Szinyei Merse Pál, Kernstock Károly és Katona Nándor voltak a vendéglátók. Az államtitkár és az előkelő vendégek igen hosszú ideig gyönyörködtek a kiállítás remek képeiben és távozásuk alkalmával mindannyian melegen gratuláltak a jól sikerült kiállításához. A kiállítás holnaptól kezdve minden nap egész napon át a nagyközönségnek is nyitva fog állni és 2 korona belépődíj mellett tekinthető meg.

(*) Hangverseny Szmirnában az ökoritóiak javára. Rendkívül érdekes hangversenyt rendeztek e hó 19-én Szmirnában az ökoritói áldozatok hátramaradt családtagjai felségélyezésére. A nemeslelkű mozgalom élén, mint védnök, Haus Antal tengernagy állt s a rendező bizottság elnökségét Král Ágoston szmirnai magyar-osztrák főkonzul vállalta el. A gazdag műsorból kiemeljük Kizim Bey zenének hegedű- és Iszvia M. kisasszony zongorajátékát. Nagy sikere volt Bonneau kisasszony zongora-, Murat hegedű- és Roussel gondokaművészeknek is. Rugg Eliza és Bon S. kisasszony szépen énekelt, Fortunat C. kisasszony kedvesen mondott el egy monológot és a magyar-osztrák hajóraj zenekara nagy hatással adott elő magyar indulókat. A közönség, mely a szmirnai előkelőség és a szmirnai magyar kolónia legnevesebb tagjaiból gyülekezett össze, a kitünő közreműködőket zajos tapsokkal tüntette ki.

(*) Az Akadémia nagyhetek. A Magyar Tudományos Akadémia nagygyűléseinek első napja holnap, április 26-án lesz. A nagygyűlések sorozata az osztályok ülésével kezdődik délután öt órakor. Az osztályulások tárgyai: a) A pályázatok eldöntése. b) Új pályázatok kihirdetése. c) Szavazás az ajánlott tiszteleti, rendező, levelező- és külső tagokra. A III. osztály javaslatot tesz a nagy jutalom és a Marczibányi mellékjutalom odaítélése iránt. Holnapután, szerdán délután lesz a nagygyűlés.

(*) Alföldi színkerület. Czegléd, Csongrád, Békéscsaba és Kiskunhalas városok megbízottai e hó 19-én a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület budapesti hivatalában értekezletet tartottak gróf Festetics Andor színészeti felügyelő elnöklésével a fenti városok színkerületének alakítása tárgyában. Az értekezlet a színkerületet megalakultnak jelentette ki és elhatározta, hogy a kerülethez való csatlakozásra szólítja fel Kispeszt városát is, mely jelenleg igen jó nyári állomásnak tekinthető. Gallovich Jenő indítványára az értekezlet kimondta, hogy pályázatot hirdet az alföldi színkerület igazgatására. A pályázati kérvények Kada Elek Keszeméti város polgármesteréhez, az alföldi színiszövetség elnökéhez intézendők.

(*) Statisztikusok hangversenye. A központi statisztikai hivatal kebelében alakult „Erkel Ferenc” dalkör április hó 30-án a budai Vigadó összes termében tánczvizsgálommal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendez, az állami és közigazgatási díjnyelvények és árváinak segélyalapja javára. A hangverseny félkilenczór kezdődik.

FŐVÁROS.

(*) A városi gázgyár jövedelmezősége. A Munkás- és Építészegyesület holnap este hét órakor Kájlinger Mihály udvari tanácsos elnöklésével felolvasó-ülést tart. Az ülés napirendjének két pontja van. Elsőnek Weiss Albert zürichi gázgyári igazgató ismerteti az építendő városi gázgyár terveit. (Akadályoztatása esetére az ismertetést Bernauer Izidor gázgyári igazgató végzi.) Utána dr. Heltai Ferenc a városi gázgyárak jövedelmezőségéről számol be. Ez annál érdekesebb, mert a megváltás után, közvetlenül az átvétel előtt ez az első beszámoló a városi gázgyárak jövedelmezőségéről.

(*) Roosevelt-utca. Kállay Gyula fővárosi bizottsági tag ma Fülepp Kálmán főpolgármesternek indítványt adott át, melyben a főváros valamelyik terének, vagy utcájának Rooseveltről való elnevezését kéri.

(*) A fővárosi iskolák tornaünnep. A fővárosi polgári iskolák tanulójának második tornaünnepé május 29-én, vasárnap délután három órakor lesz a millenáris verseny pályán. Az ünnep rendezésével megbízott végrehajtó-bizottság legutóbb Lád Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapították a verseny programját.

EGYESÜLETEK.

A Gyermekvédő Liga közgyűlése.

Budapest, április 25.

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta meg az Országos Gyermekvédő Liga az évi közgyűlést a vármegyeház dísztermében báró Edelsheim-Gyulai Lipót elnöklésével.

A közgyűlés keretében választmányi ülés is volt, amelyen az elnök Prohászka Ottokár püspököt, gróf Széchenyi Lászlót és Herzog Mórt ajánlotta társelnökül. A díszelnökök sorában három üresedés történt. Ezekre az elnök ajánlotta Bosnyák Zoltánt, Jakabffy Imrét és gróf Zichy Jánost. Igazgatósági tagokul ajánlotta Bakonyi Kálmán táblabíró, Balogh Jenő egyetemi tanárt, báró Bornemissa Elemér földbirtokost, Dessouffy Emmát, Mártonfy Márton udvari tanácsost, dr. Melly Béla árvaszéki elnököt, dr. Messinger Simont, a nyomorék gyermekek otthonának elnökét, Sulyok Yldát, ifjabb gróf Teleky Gézát, dr. Tuszkay Adón orvost, dr. Várhelyi Gyula miniszteri titkárt. Számvizsgáló bizottsági tagokul ajánlotta az eddig is ebben a minőségben megválasztott Dános Árpádot, Dingha Árpádot és Gorove Árpádot.

Az előterjesztések után az elnök jelentette, hogy gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter és Darányi Ignác üdvözlő táviratokat küldtek.

Ezután felolvasták az évi jelentést. Majd Némethy miniszteri tanácsos a belügyminiszter nevében üdvözölte a közgyűlést és rámutatott arra, hogy bár a liga az utóbbi időben nehéz válságon men keresztül, de kiváló elnökének, gróf Edelsheim-Gyulainak sikerült e válság okait és vele a válságot megszüntetni. A liga ügyeinek intézése ma, élén az elnökével, oly egyének kezében van, akik teljes biztositékot nyújtanak arra, hogy a liga meg fog felelni azoknak a nagy és nemes feladatoknak, amelyeknek megvalósítására alakult.

Náray-Szabó Sándor miniszteri tanácsos a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából üdvözölte a közgyűlést. Azt kívánta, hogy Magyarország megtartsa a gyermekvédelem terén azt az előkelő szerepet, amely a kultúr nemzetek között munkálkodásával a multban kiérdemelt.

Micskei Endre kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos a kereskedelemügyi kormány támogatásáról biztosította a ligát. Ezután Ruffy Pál miniszteri tanácsos ismertette az Országos Gyermekvédő Liga jelentését, mely beszámol a Liga anyagi helyzetének állapotáról. A jelentés szerint a Liga főjévedelmét még mindig a gyermeknapok jövedelme képezi; — ugyazólván ebből tellett ki annak a 333 gyermeknek az ellátása, kiket a Gyermekvédő Liga az elmúlt év lefolyása alatt rendezett. Ehhez járult még az a 43 ezer korona, mely az egyesület által rendezett sorsjátékból folyt be. A jelentés végül megemlíti gróf Edelsheim-Gyulai Lipót elnök fáradságtalan munkásságáról s köszönetet szavaztunk neki, mint azon nagylelkű adakozóknak, akik az egyesületet humánus, nagy jelentőségű céljainak elérésében támogatták.

Az évi jelentés ismertetése után felolvasták és tudomásul vették az évi zárszámadást és költségvetést és a vezetőségnek a felmentvényt megadták. Majd Ruffy Pál miniszteri tanácsos lementatta az új alapszabálytervezetet, amelyet észrevétel nélkül tudomásul vettek.

Ezután gróf Vay Gáborné tartott nagyérdéki előadást. Perczekig zugott az éljenzés a lelkes grófné tartalmas és eszmékben gazdag felolvasása után, mire az elnök szólalt föl. Megköszönte Vay Gáborné grófné kitartó, fáradtságot nem ismerő munkásságát, majd köszönetet mondott azért a lelkes, meleg ünnepeletésért, melyben az egyesület tagjai őt részesítették. Ezután az elnök által ajánlott társelnökök megválasztására került a sor, akiket egyhangulag megválasztottak. Ezzel a tárgysorozat kimerült, s miután indítvány nem adatott be, a felszólalásokra került a sor.

Prohászka Ottokár püspök az egyesület újonnan megválasztott társelnöke emelkedett szólásra. Mely értelmű beszédben ismertette azt a munkát, mely kívánatik ahhoz, hogy a Gyermekvédő Liga elérhesse fenséges célját, a züllött gyermekek megmentését.

— Nincs itt szó — ugymond — semmiféle hatalmi érdekről, nincs itt szó sem klerikalizmusról, sem szabadkőművességről, a mi gyermekeink nem a pedagógiának, nem az új világnézeteknek kísérleti háziyulái, nincs itt szó világnézeteknek egybeolvasásáról. Itt egyről van szó, egy tényről, annak a nagy ténynek történeti megismeréséről, amely ott játszódott le a Louvre-ban, amikor Szent Vincze a francia elegáns közönség elé lépett csesemővel a karján, gyermekektől körülvéve, azt mondta: Hölgyeim, ha szeretnek, ezek élnek, ha nem szeretnek, ezek meghalnak.

Beszéde folyamán kifejté, hogy a gyermekek szeretetét társadalmi szellemi életté kell átalakítani, mert csak úgy remélhető a teljes siker.

Az ősz püspök beszédét hosszantartó éljenzés fogadták, melynek csillapulta után az elnök a közgyűlést nagy lelkesedés közepette berekesztette.

(—) A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének közgyűlése. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését a Budapesti Újságírók Egyesülete helyiségében *Heltai* Ferencz dr. elnöklésével.

Az elnök üdvözölte a szép számban megjelent tagokat és bemutatta a közgyűlésnek az intézet új titkárait, *Lenkey* Gusztávot, akit az igazgatóság egyhangu bizalommal hívott meg a tisztségre. Már eddigi működése meggyőzte az igazgatóságot arról, hogy választása szerencsés volt és hogy *Lenkey* Gusztáv méltó utóda *Fekete* Ignác dr.-nak, aki az intézetet felvirágoztatta. A közgyűlés úgy az új titkárt, mint az eltávozottat lelkes éljenzéssel biztosította rokonszenvéről és szeretetéről. A napirend előtt az elnök meleg szavakkal köszöntötte az igazgatóság legrégebbi tagját, lovag *Falk* Zsigmond udvari tanácsost, aki legközelebb tölti be munkáseletemnek nyolczvanadik esztendejét és aki több mint hatvan esztendeje áll összeköttetésben a magyar hirlapirodalommal. A magyar sajtó intézményei sokat köszönhetnek lovag *Falk* Zsigmond nagy szívének s ezért a nyugdíjintézet nevében is a közgyűlés meleg szeretetének ad kifejezést. Ezután bemutatták a nyugdíjintézet évi jelentését, mely beszámol az egyesület anyagi helyzetéről. Miután a közgyűlés ezt észrevétel nélkül tudomásul vette, *Heltai* Ferencz elnök szép szavakkal parentálta el az intézetnek tavaly elhunyt tagjait: *Sturm* Albertet, *Csávolszky* Lajost, *Bajza* Józsefet. A közgyűlés az elhunyt tagok emlékéit jegyzőkönyvileg örököltette meg, majd az elnök indítványára elhatározta, hogy a *Mikszáth* Kálmán ünneplésén testileg részt vesz. Végül megejtették a választásokát és pedig egyhangulag. Igazgatósági tagok lettek: *Friedrich* Tivadar, *Schiller* Zsigmond dr., *Szabó* Mór és *Szokolai* Kornél; felügyelőbizottsági tagok lettek: *Bárony* István, *Fodor* Ferencz, *Kálnoki* Henrik, *Lendvai* Sándor és *Peisner* Ignác.

A közgyűlést egy órákor a Hungária különtermében banket követte. Az asztalfőn *Heltai* Ferencz elnök, jobbján *Falk* Zsigmond lovag udvari tanácsos, balján pedig *Márkus* Miksa udvari tanácsos ült.

Pezsgőbontáskor *Heltai* Ferencz emelkedett szólásra s rövid, talpraesett beszédben emlékezett meg az egyesület harmincz éves fennállásáról. Utána lovag *Falk* Zsigmond mondott köszönetet azért a benső ragaszkodásért, melyet az egyesület tagjai tanúsítottak irányában mindenkor. *Szávay* Gyula a vidék nevében mondott felköszöntőt; *Gelléri* Mór az elnök segítőitársait és *Lenkey* Gusztávot az új titkárt éltette; *Márkus* Miksa a nyugdíjintézet érdekében a szolidaritásra figyelmeztette a jelenlevőket. Végül *Lenkey* Gusztáv a sajtó két legújabb organumának képviselőire, az *Estre* és a *Világra* mondott felköszöntőt.

Ezzel a lakoma véget ért.

(—) A Nőtisztviselők Országos Egyesülete vasárnap délután tartotta meg XII. évi rendes közgyűlését. Az ülést *Grossmann* Janka, az egyesület elnöke vezette. A választmány évi jelentését nagy meglepődéssel vették tudomásul, ugyszintén az évi zárszámadásokat és mérleget. A jövő esztendői költségvetés megállapítása után dr. *Becnyó* Béla, az egyesület ügyésze előadást tartott az új osztrák tisztviselői törvényekről. Ezután a választások következtek, melyek során elnöknek ismét *Grossmann* Jankát választották.

Nyilttér.

Provótban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.

Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv. Ára füzve 1 K., diszkótésben 1 K. 60 all.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izsó orvos. Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Az Adria biztosító társulat Triestben.

A részvényesek tegnap megtartott rendes közgyűlésén az 1909. évre részvényenként

250 koronában

megállapított osztalék a 38. számú szelvény átvezetése ellenében a társulatnak ott megjelölt pénztáránál (Budapestben a társulat magyarországi igazgatóságának pénztáránál, IV., Váci-utca 20.)

folyó évi április hó 26-tól kezdődőleg

kifizetetik.

A szelvények a fizetési helyeken kaphatók és a felek által alírt jegyzéken számszerűen rendben sorolándók fel.

A számadási jelentést ugyanazon helyeken vehetik át a t. részvényesek.

Triest, 1910. április 24.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A bajai főnyeremény. A bajai millós perben *Wagner* Sándor könyvelőt 2 és fél évre itélték, mire *Wagner* a per újrafelvételét kérte, amit azonban a szegedi törvényszék elutasított. *Wagner* újabb felelőszését ma tárgyalta a szegedi tábla, mely *Wagner* újrafelvételi kérelmét elutasította. *Wagner* most Illavára szállítják.

§ *Gelléri* Szabó János végrendelete. A budapesti büntető törvényszék dr. *Makutz* törvényszéki bíró elnöklésével ma hirdette ki a Kuria ítéletét *Battik* Sándor földbirtokos, ennek felesége, szül. *Filepp* Gizella és a *Krudy* testvérek magánokirathamisítási bűnyűgében. Két évvel ezelőtt ugyanis *Battik* Sándor a feleségének, továbbá *Krudy* Gyula, *Ferencz*, *Jenő* és *Lindau* Samu közreműködésével *Gelléri* Szabó János nevében egy hamis végrendeletet készítettek, amelynek értelmében a dusszadag ügyvéd összes vagyonát nevelt leányára, *Filepp* Gizellára és ennek férjére hagyta. A végrendelet-hamisítás azonban kitűzött és a budapesti kir. törvényszék a múlt év május 24—26-án tartott fő-tárgyalásán *Battik* Sándort három és fél évi fegyházra, *Battik* Sándornét három évi fegyházra, *Krudy* Ferenczet két évi fegyházra, *Krudy* Gyulát, *Krudy* Jenőt és *Lindau* Samut pedig egy évi és hat hónapi börtönnel ítélte magánokirathamisítás büntetéséért. A kir. ítélet-tábla a múlt év november 24-én kelt ítéletével a kiszabott büntetéseket helybenhagyta, egyedül *Krudy* Ferencz büntetését szálította le egy évi börtönnel, amennyiben nem mint

testet mondotta ki bűnösnek a magánokirathamisításban, hanem csak mint bűnsegédet. A kir. táblának ezt az ítéletét ez év márczius 16-án a kir. Kuria is helybenhagyta. A kir. Kuria immár jogerős ítéletét ma hirdette ki dr. *Makutz* bíró *Battik* Sándor, ennek felesége született *Filepp* Gizella és *Krudy* Ferencz előtt. A bíróság a kiszabott büntetésből *Battik* Sándornál tíz hónapot, *Filepp* Gizellánál hét hónapot, *Krudy* Ferencznél pedig nyolcz hónapot vett kitöltöttnek. *Krudy* Gyula, *Krudy* Jenő és *Lindau* Samu Losonczon vannak. Ezek előtt az ottani bíróság hirdette ki a Kuria ítéletét. Az ítélet kihirdetése után az elítélteket visszavitték a gyűjtőfogházba. *Filepp* Gizella most perújítással fog élni.

§ Százkilencz hamis váltó. A budapesti büntető törvényszéknek dr. *Makutz* bíró elnöklésével ítélkező tanácsa mára tüzte ki *Németh* (Neumann) Manó likörgyárosnak váltóhamisítási bűnyűgét. Neumann két évvel ezelőtt likörgyárat alapított Budapesten, majd 109 hamis váltót hozott forgalomba és számoltatott le, azután pedig előbb Berlinbe, s onnan Londonba szökött. Amikor a pénze elfogyott, 1908 novemberében hazajött és önként jelentkezett. A mai főtárgyalásra több mint ötven károsult és tanu volt megidéve. A tárgyalást azonban dr. *Makutz* bíró elnök hivatalból holnapra halasztotta, mert az egyik szavazóbíró családi gyász érte és így a tanácsban ma nem vehetett részt.

SPORT:

Bécsi versenyek.

— Kilenczodik nap. —

Lezajlott vasárnap ismét egy futam, mely az előrefogadásokban nagy szerepet játszott. Mint még eddig majdnem minden számottevő versenyünk az idén, ez is meglepetéssel végződött, mert az előzetes favorit csak második tudott lenni, egy az utóbbi napokban feltűrt telivér mögött. Az értékes verseny — *Trial Stakes* — lefolyása a következő volt: Kissé hosszadalmas start után *Balaton* van elől *Nagy ur* és *Taranto* előtt, a mezőnyt *Béranger* és *Kopie* zárják be. Körülbelül kétszáz méter után *Fényes-Bogár* megy előre s hosszakkal vezet *Balaton*, *Taranto* és *Trafalgar* előtt, a sereghajtó pedig *Korsarz*. Az egyenes elején *Fényes-Bogár* kész van az erejével, *Balaton* felveszi a versenyt és a barriér melletti pozícióját megtartva, könnyen nyer. *Trafalgar* kétszeri próbálkozása, hogy a vezetőt befogja, csúrtörököt mond s meg kell elégednie a második helylyel az utolsó métereken nagy rushsel jövő *Béranger* előtt, mely *Korsarz*-ot a negyedik helyre utasítja. A publikum — dacára annak, hogy a győztes nem mint favorit nyerte versenyt — szimpátiával fogadta az aranysárga dressz diadalát s élénk ovációkban részesítette a Beregvölgy-mén passzionátus tulajdonosát: gróf *Festetich* Tassilót. *Balaton* ideje (1 p. 43.6 mp.), mióta a *Freudenauban* megbízható időmérés van, a legrövidebb volt s így rekordot teremtett győzelmével a *Trial Stakes* távján.

A nap többi futamai közül figyelmet érdemel még *Magnus* *Gubernator* győzelme a *Buzgó-versenyben*. A *Gouvernant*-mén játszva nyerte meg a versenyt két jóképességi ellenfele: *Whisky* és *Arier* ellen s úgy látszik, hogy hosszabb távu versenyekben veszélyes ellenfél lesz.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Hg. *Pálffy* M. 36. pm. *General* 50½ k. (*Vivian*). 2. Hg. *Hohenlohe-Oehringen* 36. pher. *István* 54 k. (*Miles*) és *Mautner* V. 46. sm. *Fortunatus* 58½ k. (*Korb*). Holtverseny. Futottak még: *Kétes*, *Raspberry*, *Francesco*. Könnyen másfél hosszal nyerve, holtversenyben harmadik. Tot.: 10:90, 20:61, 36, 35.

II. Tartar-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. *Lubomirsky* Gy. 36. sk. *Nix* 55 k. (*Winkfield*) és *Br. Springer* G. 36. sm. *Gavache* 49½ k. (*Fergusson*). Holtverseny. 3. Br. *Har-kányi* A. 46. sk. *Mi* ez 55 k. (*Janek*). Futottak még: *Fejedelem*, *Ikkal*, *Florian*. Holtversenyben nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 67, 20:51, 109.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis áron 40 allér,
nagy áron 60 allér.

III. Trial-stakes. Díj 40.000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Festetich T. sm. Balaton 56 k. (Hewitt). 2. Zombory E. urnő pm. Trafalgar 56 k. (Pretzner). 3. Br. Springer G. pm. Béranger 56 k. (Carslake). 4. Hg. Lubomirski L. pm. Korsarz 56 k. (Winkfield). Futottak még: Kopie, Nagy ar. Taranto, Fényes Bogár. Igen könnyen három hosszal nyerve, fejhosszal harmadik, két hosszal negyedik. Tot.: 10:30, 20:36, 27, 34.

IV. Buzgó-verseny. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Szemere M. 3é. pm. Magnus Gubernator 51½ k. (Dyck). 2. Br. Rothschild J. hdn. 3é. pber. Whisky 53 k. (Miles). 3. Mautner V. 3é. pm. Arier 54 k. (Korb). Könnyen négy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:28.

V. Mindegy-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1300 méter. 1. Hg. Lubomirski L. 6é. pm. Ovidius 52½ k. (Winkfield). 2. Br. Uchtritz Zs. 3é. sk. Memi 48½ k. (Finan). 3. Hg. Taxis S. 3é. sk. Anexion 40½ k. (Izményi). Futottak még: Golf, Deux Armoires, Lanzendorf, Bézigue, Oboe. Könnyen nyakhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:27, 27, 46.

VI. Nugomrov-gátverseny. (Handicap.) Díj 6000 korona. Táv 2800 méter. 1. Br. Harkányi A. 4é. pk. Rolande 67½ k. (Csompora). 2. Mautner V. 4é. pk. Selma 71 k. (Dillon). 3. Mautner V. 4é. pk. Ferroniere 61½ k. (Huxtable). Futottak még: Miután. Igen könnyen három hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:29, 33.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Esterházy P. 3é. pk. Lady Love 44½ k. (Jones). 2. Br. Springer G. 3é. sm. Sénéchal 56 k. (Carslake). 3. Zombory R. 3é. pm. Gyémánt 47 k. (Gulyás). Futottak még: Togo, Téméraire, Goldregen, Floridsdorf, Blanc bec, Hanum, Iram, Osman, Kahuta, Vielleicht. Biztosan két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:43, 32, 36.

— Tizedik nap. —

Holnapra csak kisebb jelentőségű futamok töltik ki a programot s ezekben sincs nagy mezőnyekre kilátás.

Legjobb díjazása a Strassenbahn-versenynek van s az 1100 méteres konkurrenciában lesz előreláthatólag a nap legnépesebb mezőnye. Igen sok esélyes is van a mezőnyben s így nagyon nehéz a helyzetünk a győztest illető kombinációknak. Amelyeknek chance-ot adunk a győzelemre, ezek: Gourmande, Mi ez, Kamp, Krikerl, Kalina, Mony, Tok, Plutokrat. Ezek közül első sorban a Reeves H. istálló lovainak esélyeit huzzuk alá Gourmande és Tok előtt.

A Rother Stadt-handicap 2000 méterén három és négyévesek mérkőznek. A Szemere-istálló lovai Beckerleki, Ibykus, nagyon ki vannak eresztve Setétkapu és Iram ellenében, míg az Akadályversenyben a francia Le Bréart-t tartjuk legjobbnak Lotus és Polpetta előtt.

Jelöltjeink:

- I. Magnus Gubernator — Glaukopis.
- II. Vendome — Feilengző — Subtarget.
- III. Winkfield lov. — Hewitt lov. — Tok.
- IV. Isa — Sénéchal — Plutokrat.
- V. Szemere-ist. — Setétkapu.
- VI. Le Bréart — Lotus — Polpetta.
- VII. Segantini — Arany.

Dicső, Blaskovich Ernő jóképességű Floriform-kanczaja kimult. A múlt évi Trial Stakes-nyerő vasárnap reggel cantermunkát végzett, miközben crrvzést kapott, lovása feltartotta. Kezelés alá vették, de az óvintézkedések dacára néhány óra múlva kimult. A kancza tizenegyszer futott, ötször győzött, négyszer volt második és nyereményeinek összege 88.220 koronát tett ki.

Budapesti ügetőversenyek.

— Hetedik nap. —

A szép tavaszi délutánon óriási közönség rándult ki az Erzsébet királyné-utra. A páholyok és a tribünök zsufolva voltak. A sport, fájdalom, nem volt teljesen kielégítő, a program jó versenyeket ígért, szép mezőnyök voltak nevezve, de azok csak a minimumra sülyedtek.

A nap legérdekesebb futása a Turf-díj volt, melyben öt jóképességű ügető indult. Cresceus, Genteel H., Judge Lee és Rabló P. majdnem egyforma pártfogásban részesültek. Izgalmas verseny volt, mely csak az utolsó métereken dönt el Judge Lee javára. Az igazgatóság azonban érthetetlen okokból diszkvalifikálta, állítólag azért, mert felvágásainál hajtója nem tartotta vissza, hanem tovább hagyta menni. Ugy látszik, ezt a különbe szép sportot nálunk egészen le akarják járatai.

Favoritok és outsiders felváltva nyerték a többi futamokat, annyit azonban konstatálhatunk, hogy csak a beavatottak arattak vígan, míg a publikum ismét kifosztva hagyta el a versenyeket.

Részletes eredmény a következő:

I. Rádi díj. Díj 2000 korona. 1. Hauser L. stpk. Geeretta (Tappan). 2. Hullám. 3. Nebojse. Futottak még: Margó, Zsvány, Non plus ultra, Buksi, Geisha, Gordon, Hilda, Siess E. U., Magicza. Tot.: 10:17, 20:27, 32, 41.

II. Erdő-díj. Díj 2300 korona. 1. Wanko L. Regent (Miller). 2. Vanda. 3. Boy of Glaba. Futottak még: Dalia, Ma joie, Fideles, Ernstl. Tot.: 10:22, 20:29, 49, 36.

III. Turf-díj. Díj 3300 korona. 1. Wlans N. Rabló P. (Armstrong). 2. Cresceus. 3. Bluff. Futottak még: Genteel H. (disq. III.); Judge Lee (disq. I.). Tot.: 10:28, 20:27, 31.

IV. Áprilisi díj. Díj 4000 korona. 1. Wolai ménes Giar (Ederer). 2. Danilo. 3. Lizzie. Futottak még: Grinzinger, Kirkwood III. Tot.: 10:14, 20:23, 30.

V. Ujlaki díj. Díj 2500 korona. 1. Mandelbaum L. Borrowman (Capellari). 2. Demission. 3. Dongó B. Futottak még: Victor, Easter Child, Junta, Liebling. Tot.: 10:35, 20:47, 74, 39.

VI. Handicap. Díj 1700 korona. 1. Kleiner M. Eva (Capellari). 2. Flush Royal. 3. Pumi. Futottak még: Lássuk, Blehó, Onyx. Tot.: 10:30, 20:30, 33.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 3000 korona. 1. Vencsellői ménes Duli—Pityu (Sennyey). 2. Nora—Iqui. 3. Lotty—Balaton. Futottak még: Küzdő P.—Szárca P. Tot.: 10:32, 20:32, 25.

VIII. Kettesfogatu bérkocsis-verseny. Díj 600 korona. 1. Feiser-fogat. 2. Beer-fogat. 3. Wertheimer-fogat. Futottak még: III Braun-fogat, Grünfeld-fogat, Feiser-fogat, Kovács-fogat, Schmidt-fogat, Better-fogat. Tot.: 10:32, 20:27, 24, 60.

— Nyolcadik nap. —

Daczára a nagy nevezéseknél, nem számíthatunk holnapra nagy mezőnyöket, mert a lovak egy része már kifáradt, egy része a nyerekek folytán nagy előnyt kénytelen adni, azonkívül a már közelebb bécsi versenyekre készítik elő a trainerek lovaikat.

Az Indiana-díj lesz a nap legnagyobb dotációjú versenye, 4000 koronával. A Hauser-istálló elég jól van képviselve Elyria-val és Flieg' davonnal Aufwieglerin és Dylla R. előtt.

A Csörgő-díj hároméveseknek van fentartva s a térelőnyöket tekintetbe véve, a Pusztaberényi ménes lovai (Lizzie, Memphis) vannak legjobban beállítva Magicza és a Hauser-lovak (Gambetta, Grinzinger) előtt.

Jelöltjeink.

- I. Wolai-ménés—Siess E. U.
- II. Fatma—Ma joie—Kremlin.
- III. Pusztaberényi-ménés—Magicza.
- IV. Hauser-ist.—Aufwieglerin.
- V. Zwerenz—Wunderbua.
- VI. Victor—Demokrat—Demission.
- VII. Vontó-Téves—Valahára-Vihar.

( ) A vasárnapi mérkőzések. Nemzetközi BTC.—Rudolfshügel 4:1. Ismét egy nemzetközi mérkőzés, mely bátran elmaradhatott volna. Közönségünk ilyen közepes osztályú csapat játéktudása iránt nem érdeklődik, hiszen alig látunk tőlük szép munkát. A Rudolfshügel csapatai az első félidőben még csak megállta a helyét, főleg talán azért, mert ellenfele nem mutatott kellő formát. Ez eldöntetlenül végződött. A második félidőben már teljesen mezejükre szorultak és csupa szerencse, hogy nem kaptak több gólt.

WAC.—Ferencvárosi T. C. (Bécs.) 2:1. Az athleták múlt heti szép szereplése után csak-

nem biztosra vettük, hogy bajnokcsapatunk győzelemmel tér vissza. Hát biz vereség lett belőle, még pedig igen reális. Mintha a FTC. már tul-trainingben lenne, jó lesz egy kissé pihenni, mert majd jön a kemény dió, a bajnokság döntője, akorra pedig legény legyen mindenki a talpán. A WAC. tegnap kitünően, főleg pedig észszerűen dolgozott. Borbást és Schlossert teljesen lefoglalták, hogy alig jutottak labdához és így a csatársor támadását csaknem egészen veszélytelenű tették. Az első félidőben ezen a mérkőzésen sem esett gól.

Vándordíjak. Magyar Kupa. MAC.—Litografa. 5:1. A MAC. csapata úgy látszik a szezon végén jön legjobb formába, amit múlt heti WAC. mérkőzésén és tegnap a Litografa ellen mutatott formája bizonyít. A legnagyobb könnyedséggel győzött. Ladányi vándordíj. Törekvés—Térvárosi S. C. 2:0.

A II. osztályban: MAFC.—FSC. 3:1. (1:1.) III. Ker. TVE.—Postás 3:2, (0:2.) A külföldön: Kriketter—Vienna 3:0. WSC.—Rapid 6:1. Prága: Slavia—Crouchend Vampires 3:2, 8:0. Sparta—Cechie 1:1. Teplitz: DFC.—Teplitz 1:1.

( ) Az olasz-magyar vívómérkőzés. Santelli vívóakadémiája szombaton folyt le a Vigadó nagyszobájában társadalmunk pagyszámában megjelent előkelőségei előtt. Az akadémia igen magas színvonalú volt s Santelli mester kitünően iskolájáról tanuskodott. Az akadémia fénypontja a magyar—olasz vívómérkőzés volt, melyben 4 magyar és 2 olasz vívó vett részt. A verseny-feltételei igen rosszul voltak összeállítva s bár a mieink közül Mészáros mindkét oldalt, Krenosey pedig Nadit legyőzte, a versenyt mégsem Mészáros nyerte meg, mert előző napon a magyar vívók kölcsönösen egymást verve meg, csak egy pontot szereztek.

( ) Gyermekvívás. Tegnap folyt le Fodor Károly Koronaherceg-utcai vívótermében az ottani gyermekvívóedzők bemutatása. A résztvevők és érdeklődők óriási száma mellett szűknek bizonyult eme — egyébként legtágasabb — vívóhelyiségünk. Azért is csoportokra osztva történt egy a felvonulás, mint a gyakorlatok bemutatása. Hat ily csoport vonult föl egymásután kor szerint beosztva az öt-éves növendéktől a tizenötévesig. Külön csoportban történt a lányok bemutatása, majd a mintacsapaté. Felvonulás, kommandó, majd apróvívás folyt az egyes csoportokban. Utána egész sora az egyes apróknak következett. Majd nyolc mester vezetője alatt folyt a torna: mozgással, élénkiséggel töltve meg az egész termet.

( ) A BEAC. atlétikai házi-versenye. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club tegnap délután tartotta meg atlétikai házi-versenyét a következő eredménnyel: I. 100 yardos handicap: 1. Schmidt (3 méter előny) 10 négyötöd mp.; 2. Rész V. (scr.). — II. Súlydobás-handicap: 1. Wiesner (scr.) 10.73 m. — III. Magasugrás-handicap: 1. Spidl B. (18 cm. előny) 175 cm. — IV. Fél angol mértföldes futás: 1. Wiesner 2 p. 13 háromötöd mp. — V. Távolugrás-handicap: 1. Schmidt (scr.) 6 m. — VI. Diszkoszvetés: 1. Wiesner 32.33 m. — VII. Egy mértföldes futás-handicap: 1. Weisshaus (scr.) 5 p. 5 mp.

( ) Kerékpárverseny. A „Csillag” kerékpár-egylet tegnap délután rendezte országúti kerékpárversenyét a következő eredménnyel:

1. 50 km. főverseny. 1. Gróger Károly (Rákosszentmihály). 2. Hemsey János (Vándorkedv). 3. Müller István (Törekvés). 4. Szabó László (Csillag).

II. 40 km. főverseny. 1. Spitz Dezső (Törekvés). 2. Tabi János (Világosság). 3. Krempelsberger Ferencz (Csillag). 4. Jónás István (Vándorkedv).

III. 30 km. junior. 1. Nagy István (Világosság). 2. Fleischinger Ágoston (Rákosszentmihály). 3. Imre Gábor (Törekvés). 4. Surányi József (Törekvés).

IV. 20 km. junior. 1. Duzni József (Vándorkedv). 2. Kozdon Gyula (Vándorkedv). 3. Spacsék Gyula (Lehel). 4. Duzni Pál (Vándorkedv). 5. Szabó Imre (Vándorkedv).

( ) Országúti verseny. A Magyar Testgyakorlók Köre tegnap délelőtt rendezte a fehérvári országúti tíz kilométeres futó- és gyaloglóversenyét a következő eredménnyel: 10. km. futóverseny. 1. Horváth István (MTK). 36 perc 43 mp. 2. Kraml Ödön (Törekvés) 37 perc 43 mp. 3. Gergely Sándor (BEAC). 4. Merényi Lajos (MAC). Kilencz induló. 5 km. gyaloglóverseny. 1. Mazák (MTK). 26 perc 40 mp. 2. Ráday Iván (BAK) 26 perc 50 mp. 3. Friedmann Gyula (BAK) 27 perc 10 mp. Tizenegy induló.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. Ferencz József-ölt. egész selyem-bélással 55 frt.

legismertebb angolelmékből csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű őr szabolcstermeiben IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 46—59.

( ) Az FTC. pólcsoapatának veresége. A Ferencvárosi Torna Club vízipólc-csapata szombaton és vasárnap Bécsben játszott és mindkét napon vereséget szenvedett. Első napon az Ausztria verte meg 6:4, a másodikon a WAC. 5:3 arányban.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi minisztérium új beosztása. Nagy személyi változások a minisztériumban.

Budapest, április 25.

Mikor Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elfoglalta hivatalát, az „Egyetértés” nyomban leplezte azokat a titkos tanácskozásokat, amelyeket Hieronymi régi bizalmasaival folytatott azért, hogy a minisztériumot visszafeljusza abba az állapotba, amelyben első minisztersége után hagyta. Az események mindenben igazolták e hiriinket. Már az államtitkári állások betöltésénél kitűnt, hogy Hieronymi alapos fölforgatásra készül; az igazi „reformokat” azonban, mint már akkor megírtuk, hét lakat alatt őrizték a mult hétig, mikor április 20-ikán végre Hieronymi aláírta és ma a szak- és ügyosztályoknak, a miniszteri számvevőségnek és a segédhivatali főigazgatónak megküldötte azokat. E körrendelet aztán alaposan elbánt a minisztérium mostani szervezetével. Fölösztalta a törvényelőkészítői osztályt, az ide berendelt tisztviselőket kihelyezte régi hivatalaikba, két részre osztotta a VI. A) osztályt oly módon, hogy az ipari közigazgatás ezután is a VI. A) osztály ügyköre lesz, az osztály ügykörének többi része pedig, kiegészítve az állami munkásbiztosítási hivatal személyi és dologi ügyeivel, a VI. D) ügyosztály (Munkásvédelem) fogja alkotni. Lényeges személyzeti változások lesznek az I. B) és I. C) szakosztályokban, valamint a III. szakosztály első és második ügyosztályában, honnét az összes szolgálatlétre berendelt hivatalnokokat kihelyezték a postatakarékpénztárhoz, postához, vasúthoz stb. Az egyes szakosztályok új beosztása már most a következő lett:

I. B. szakosztály. Ügyköre: Törvényhatósági, vasúti hozzáférő, viczinális és községi utak. Kompok, révek és váмок. Utrendészet. Idevágó törvényelőkészítés. Szakosztályfőnök: Augustin Jenő min. tanácsos. Ügyosztályvezető: Malobiczky János min. oszt. tanácsos. Személyzet: Petz József műszaki főtanácsos, Mészáros János, Morvay Jenő, dr. Dénes S. Sándor, Beretvási Jenő, dr. Gerő Tivadar, dr. Árkay Ferencz, dr. Nagy Valér Jenő, dr. Schlick István. Beosztva: Lányi Kálmán és Viczmándy Tamás műszaki tanácsosok.

I. C. szakosztály. Ut, hid és magaspítézet. Az első szakosztály ügykörébe tartoznak az ut és hidépítésre vonatkozó tervezési, költségvetési, felügyeleti és ellenőrzési ügyek és az e kört érintő törvényjavaslatok készítése. Ügyosztályvezető: Szántó Albert min. osztálytanácsos. Személyzet: Ince Kálmán és Kovács Lajos műszaki főtanácsosok, Beke József, Budai Béla, Éltető Ákos, Novák Ferencz műszaki tanácsosok. Beosztva: Markó Gusztáv, Gállik István műszaki tanácsosok, Forster Gyula, Nagy Sándor, Barna Bertalan kir. főmérnök és Szedlacek László kir. mérnök. A második ügyosztály ügykörébe az állami közutak építése, felügyelete, nyilvántartása és gondozása, az utátlamosítás, a közúti (községi, viczinális stb.) utszabályrendeletek készítése, a katonai utak karbantartása, utmesteri ügyek, e kört érintő törvényjavaslatok előkészítése. Ügyosztályvezető: Szunyogh Dezső műszaki főtanácsos. Személyzet: Ruprecht Kálmán, Pum József, Petruscsák Ferencz műszaki főtanácsosok, Kikindai Gyula és Diosői Kálmán műszaki tanácsosok, Poperczer Ákos főmérnök. Beosztva: Hám Ignác, Ujhelyi Gyula, Gyárfás Győző és Vajay Endre műszaki tanácsosok. Breznay Géza kir. főmérnök. A harmadik ügyosztályba tartoznak a kereskedelmi tárczába tartozó magaspítkezések tervezése, kivitele és felügyelete, középítkezések és telekbecsések felülbírálata, telepengedélyezési ügyek, az építőipar-rendészet szakkérdései. Ügyosztályvezető az eddig is hirt szakosztályfőnöki hatáskörrel Bereczik Gyula min. tanácsos. Személyzet: Keresztos István műszaki főtanácsos, Pierbauer István, Virágh Andor műszaki tanácsosok. Beosztva: Benedicty József, Heidrich László műszaki tanácsosok, Reischl Ferencz főmérnök, Vesváry Géza, Fűrök Gyula, Fiala Géza, Tichtl György, Rupp Jenő, Komjáthy Sándor, Bernárd Győző és Unger Lajos mérnökök. Érdekesség, hogy Hieronymi az összes magaspítkezési ki-sajátítási ügyeket kivétel a magaspítkezési ügyos-

tály kezéből és az I—A szakosztály első ügyosztályába utalta át.

III. szakosztály. Az első ügyosztály ügykörébe tartoznak a vasúti üzleti közigazgatás, a társasági fővasutak, a nemzetközi vasúti ügyek, a vasúti tisztképzés, a vasúti és hajózási főfelügyelőség személyi és dologi ügyei. Ügyosztályvezető: dr. Képegy Árpád min. osztálytanácsos. Személyzet: Dr. Ádám Géza, dr. Török László, dr. Országh Elemér, dr. Hallay Ferencz, dr. Gyulay Aladár, dr. Vincze Aladár. Beosztva: Mátray Elemér Máv. felügyelő, dr. Szerdahelyi Zoltán és dr. Draskóczy Viktor Máv. fogalmazó. A második ügyosztály ügykörébe tartoznak az alsóbbrendű vasutak ügyei, előmunkálati engedélyek, közigazgatási bejárások, engedélyezési tárgyalások, vasutépítési (magár-építési) panaszok, részvénytársasági ügyek, fuziók, tökeemelések stb. Ügyosztályvezető: dr. Halász László min. oszt. tanácsos. Személyzet: Szüts András, dr. Olgyay Kálmán, dr. Szilágyi Viktor, dr. Darányi Ferencz, dr. Gáspárdy Elemér, dr. Kosuth Lajos S. Gábor, dr. Kozsváry László, dr. Szilassy Zoltán. Beosztva: Hosszu József Máv. titkár, Tomina József Máv. ellenőr, dr. Oláh Gábor Máv. fogalmazó.

VI. A. szakosztály. Ipari közigazgatás és törvényelőkészítés. Érdekes, hogy Hieronymi itt szakosztályfőnöknek meghagyja ugyan Tóglássy István miniszteri tanácsost, azonban köztudomásu, hogy Tóglássy „hosszabbi” szabadságra ment Hieronymi hivatalba lépésekor s többé hivatalát el sem foglalja. Ügyosztályvezető: dr. Barthos Andor min. oszt. tanácsos. Személyzet: dr. Fenyvessy József min. oszt. tanácsos, dr. Szentmiklóssy Elemér, dr. Komjáthy Pál, dr. Csécsy József, dr. Bukovszky Nándor, dr. Csorba Iván, dr. Vécsey Kálmán, dr. Czvetkovits Lajos, dr. Langer Rezső.

VI. D. szakosztály. Munkásvédelem és törvényelőkészítés. Szakosztályfőnök: Papp Árpád min. tanácsos; ügyosztályvezető: dr. Szüts Lajos min. oszt. tanácsos. Személyzet: dr. Jezsovits János, dr. Szabó Ernő, dr. Kruchina Károly báró, dr. Dános Árpád, dr. Wencel Tibor, dr. Ladányi Dezső, dr. Novák Andor, dr. Halmos László, dr. Czell Vilmos, dr. Lengyel Ervin, Perleberg Ervin. Beosztva: dr. Moldoványi István, ipari felügyelő, Vécsei Ede, iparfelügyelő, Hammer Géza és Péterffy Oktáv.

A többi szakosztályokban is történtek ugyan áthelyezések, de ezek csak kisebb mérvűek voltak. Amint látható azonban, ezeket a szakosztályokat alaposan megrendezte Hieronymi.

A tőzsde alelnökei — udvari tanácsosok. Mint értesülünk, a király legközelebb Simon Jakab és Weisz Károly tőzsdetanácsosokat, a tőzsde alelnökeit, udvari tanácsosokká nevezi ki. A kinevezés már a hivatalos lap legközelebbi számainak egyikében meg fog jelenni. E két férfiuban valóban érdemes közgazdasági tényezőkre esik a királyi kegy, mert mindkettő már évtizedek óta nagy és sikeres munkásságot fejtet ki a budapesti tőzsde vezetőségében.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete vasárnap délelőtt Nick Ede kir. tanácsos, koronauradalmi igazgató elnöklete alatt tartotta rendes évi közgyűlést, melyen közel 150 tag jelent meg. A közgyűlést Nick Ede elnök nyitotta meg rövid beszéddel, amely után Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető-igazgató számolt be az egyesület mult évi munkásságáról. Az egyesület mult évi működésének fontosabb mozzanatai voltak a gazdasági, kötelező nyugdíj törvényhozási uton leendő megoldása érdekében tett lépések. Az előterjesztett jelentést a közgyűlés elfogadta és az egyesület vezetőségének s Jeszenszky Pálnak elismerését nyilvánította buzgó tevékenységükért. Vita nélkül jóváhagyta a közgyűlés a számadásokat is, amelyből kitűnik, hogy az egyesület vagyona ma már megközelíti a 120.000 koronát. Az 1910. évi költségvetés megállapítása után következtek a választások. Elnökké egyhangulag Bujanovics Sándor udvari tanácsos, alelnökké Kodolányi Antal, Nick Ede és Hadviger Albert, tiszteletbeli alelnökké pedig a betegsége miatt lemondott eddigi alelnöket, Maday Izidor miniszteri tanácsost választották meg. A közgyűlés végül a beérkezett indítványokat tárgyalta, ezek közül elfogadta Bartholomeidesz Janosnak a parcellázások állami kezelésbe való, vagy legalább állami ellenőrzés alá helyezésére vonatkozó indítványát, amely az egyesületnek amugy is régi kívánásáig képezi.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T. üzleteredménye. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási RT. ma tartott igazgatósági ülésén tárgyalta a mult évről megállapított zárszámadásokat, melyek, mint értesülünk, az 1908. évi 495.398 korona veszteséggel szemben 408.104.02 korona tiszta nyereséggel zárultak. Ez a nyereség azonban nem elégséges a részvénytelke 5 százalékos kamatoztatására, miéért is a társaság az idén is igénybe veszi a szerződésében biztosított 100.000 korona pótszubszenziót is. A társaság egyelőre a Hitelbanknál

fennálló 3 és fél milliós hitelén kívül újabb egy milliós beruházási hitelt vesz igénybe. Ezek a beruházások már összefüggésben vannak azzal — amit egyébként már jelentettünk — hogy a Magyar Folyam- és Tengerhajózási RT.-nak a Magyar Kelet-tengerivel együtt nagyobb szerep jut a levantei forgalomban is.

Barthos Andor ünnepése. A kereskedelmi minisztérium VI. C. osztálya az országos kaszinóban áldomást rendezett dr. Barthos Andor min. osztálytanácsos, cs. és kir. kamarás tiszteletére abból az alkalomból, hogy „Vasúti Jog” című nagy munkája megjelent. A lakomán résztvettek: a Magyar Szakírók Egyesülete, a vasúti tisztképző tanfolyam, számos más társadalmi egyesület és az ünnepelt nagyszámu tisztelői. Levélbeli üdvözlőket küldtek Kálmán Gusztáv és Stetina államtitkárok. A Magyar szakírók nevében Gelléri Mór üdvözölte az ünnepeltet, méltatta irodalmi tevékenységét és most megjelent nagyérdéki munkájának jelentőségét. Üdvözlő beszédeket mondtak még: Pap Árpád min. tanácsos, szakosztályfőnök, Herczegh Mihály egyetemi tanár, Lers Tivadar min. tanácsos, Ferenczy Benő a vasúti tisztképző tanfolyam nevében, dr. Baracs Marcell az ügyvédi kamara ügyésze, Osongor György, dr. Heteés Antal, Pulszky Garibaldi, dr. Luby Gyula máv. felügyelő, Wallon Dezső egyetemi tanár, Kanyurszky György, Balassa Antal, Hódy Lajos miniszteri titkár, aki a nagyszámu üdvözlő táviratokat és leveleket is bemutatta.

Az „Atlantika” részvényei a tőzsdén. Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy az „Atlantika Tengerhajózási Részvénytársaság” részvényeit a mai tőzsdén vezeték be. Ez meg is történt. A tőzsde igen barátságosan fogadta az új részvényeket, ami a legelőkeltebben kifejezésre jutott abban, hogy a részvények, amelyek 240 koronás árfolyamon bocsáttattak ki, rövidesen 280 koronáig emelkedtek. Az Atlantikát — amint ismeretes — 1907-ben alapította Pollacsek Jenő az Angol-Oszták Bank támogatásával s ez évben már 7 századékos osztaléko fizetett. A társaság iránti bizalmat pedig a részvények mai kedvező fogadtatása és rohamos emelkedése fejezte ki a legjobban. A részvényeket a tőzsdére az Angol-Oszták Bank budapesti fióktelepe vezette be.

A Munkásbiztosító közgyűlése. A Budapesti Kertületi Munkásbiztosító Pénztár tegnap tartotta közgyűlést. A lefolyt 1909-ik évben a pénztárnak 6821.555 korona bevétele volt, amiből tagjárulékokra 5.683.860 korona esett. A tagjárulékok 816.074 koronával tettek ki többet, mint amennyire költségvetésileg számítani lehetett. Ennek oka abban rejlik, hogy 1909-ben 27.763-mal több tagja volt a pénztárnak, mint az előző évben. A kiadások 6.017.963 korona 43 fillért tettek ki, amiből tőpénzekre 2.446.245 korona fordítatott, vagyis az öszbevételek 42 százaléka. Az évi jelentés keretében az 1910. és 1911. évi költségeloirányzat is ismeretve van. Ezekben az 1910. éves bevétel 5.755.000 koronában, ugyanezen évi kiadás pedig 6.220.000 koronában van felvéve. Az 1911. évi költségeloirányzat bevétele fejében 6.055.000 koronát mutat ki, a kiadások pedig 6.550.000 koronát képviselnek. Az évi jelentés részletesen beszámol a lefolyt 1909. évi betegforgalomról, amelyből megtudjuk, hogy a pénztárnak 100.992 esetben kellett közpénzbéli segélyeket nyújtani, 265.978 esetben nyújtott keresetképes betegnek orvosi és gyógyászati ellátást. A családtagok 232.313 esetben vettek igénybe a pénztár kedvezményeit. Házilozási eset 2279 volt. A halandóság legmagasabb százalékát a tüdővészerek képezik. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt a lelépő igazgatóságnak megadta. Ezután a választásokat ejtették meg. Választottak 15 munkaadó, 15 alkalmazott igazgatósági rendes tagot és ugyanannyi póttagot, 6 munkaadó és 6 alkalmazott felügyelő bizottsági rendes tagot, ugyanennyi póttagot. A munkaadók csoportjában az építőiparosok szövetségének, az alkalmazottak csoportjában a szervezett munkásság listája győzött.

A Kereskedelmi Részvénytársaság Temesváron. A Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság szombaton tartotta rendkívüli közgyűlést, melyen elhatározták az egymillió korona jelenlegi alapitókének 1.500.000 koronára való felemelését. Az anyaintézetet a közgyűlésen Vajda Imre igazgató képviselte, aki az ülésen elnökelt is. Az új részvényből 600 darabra az előteltől egy régi részvényeseket illeti és 400 darabot a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság 650 korona árban veszi át. A 90.000 koronát kitevő árfolyamkülönbséget az intézet tartaléktőkéjéhez esatoltatik.

Az „Anker” közgyűlése. Az „Anker” élet- és járadékbiztosító társaság Bécsben 1910. április 18-án tartotta gróf Prokosh Osten Antal elnöklote alatt 51-ik rendes közgyűlést. Az előterjesztett üzleti jelentés kiemeli, hogy a lefolyt évben 12.336 ajánlat nyújtott be a társaság fennállása óta legmagasabb összegre, 86.514.984 K 59 fill. értékére és 259.841 K 61 fill. járadékra és ezek alapján kiál-

littatott 10.277 kötvény 76.787.084 K 80 fill. tőkére és 259.841 K 61 fill. járulékra. Az év végén érvényben volt 87.825 szerződés 572.938.766 K 19 fill. tőkével és 1.311.979 K 13 fill. életjáradék. A haláleseti és vegyes biztosítások tiszta szaporulata 5397 szerződéssel 43.824.634 K 02 fillért tesz ki. A társaság bevételei 1909-ben 31.608.309 K 87 fillerre rúgnak, kiadott 13.422.314 K 86 fill., tartalékba helyeztetett 17.124.783 K 57 fill. A társaság fennállása óta teljesített kifizetések 385.011.019 K 22 fillért tesznek ki, mely szám mutatja, hogy a társaság milyen módon felel meg nemzetgazdasági hivatásának. Ami 185.856.945 K 68 fillérnyi összes vagyon elhelyezését illeti, az minden tekintetben a törvényes követelményeknek megfelelően történik és budapesti, bécsi és belgrádi ingatlanokból, pupilláris jelzálogokból és pupilláris értékpapirokból áll. Az 1.111.572 K 92 fillérnyi tiszta nyereségből, mely a tartalékok gazdag díjazása után fennmaradt, 200.000 K a biztosítottak nyereség-osztalék kiegészítési alapjának, 200.000 K a kamatlábcsökkentés céljára szolgáló kiegészítő díjtartaléknak és 35.000 K az ingatlan-tartaléknak utaltatott át. A nyereség-összesítéssel kötött haláleseti és vegyes biztosítások nyereség-osztaléka gyanánt a társaság jelenlegi hozzájárulásával 1910-ben kifizetésre kerül: A osztalékterv (régí számla) 30 százalék, A osztalékterv (új számla) 20 százalék, B osztalékterv a biztosítás tartamához képest egy évi díjnak 3—39,2 százalék, összesen 1.471.128 K 11 fill. A részvény osztalék 240 K, az 1909. évi részvénytulajdonosok részével, a társaság budapesti és bécsi pénztáránál és a Wiener Bankverein-nél 1910. április 18-tól kezdve váltatik be. A társaság vagyonából Magyarországon több mint 80 millió korona van elhelyezve. A társaság május elsején foglalja el új otthonát. Az ujonnan épített társasági palota a fővárosnak egyik legérdekesebb látványossága három utcára nyíló hatalmas homlokzataival. A két épületrész között elvonuló utca hivatva lesz a főváros folyton fokozódó forgalmát hathatósan előmozdítani.

A Staatseisenbahngesellschaft új telepei. Az osztrák Staatseisenbahngesellschaft — amint értesülünk — megvásárolta Fünst Liechtenstein morva- és csehországi gépgyárait, közte az Adamsthal (Brünn mellett) nagy vagon- és lokomobilgyárat is.

A munkások nyugdíjgyűlének orsz. küldöttgyűlése. A Magyarországi Munkások Rókkant- és Nyugdíjgyűléte vasárnap délelőtt tartotta 17-ik évi rendszeres küldöttgyűlést Budapesten, melyen az országban főmállo 314 fiókpénztár és a tagok képviselőiben összesen több küldött jelent meg. Külben Alajos t. elnök megnyitóbeszédében kiemelte, hogy ez a munkásjóléti intézmény fényesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket, mert önkéntes egyesülés útján immár száztizenegyszer fizető tagot és öt és félmillió korona vagyon gyűjtött össze s az eddig rókkantált 768 tagyának és 211 árvának több, mint hétésszázötvenezer koronát fizetett ki. Az alapszabálymódosítást igénylő indítványokat levették a napirendről s több apróbb indítvány és kérdés lefolytatása után köszönetet szavaztak a polgármesternek a városi háza közgyűlési termékek átengedéseért és a hazai sajtónak az egylet közérdekű eszméinek terjesztéséért. A gyűlés után a küldöttek négyszáz főtől álló társaságosorát rendeztek.

A kamarai választásokat nem semmisítik meg. A kereskedelemügyi miniszter — amint értesülünk — most foglalkozik a székesfőváros előterjesztésével a kamarai választások tárgyában. Az osztály, amely az összes iratokat áttanulmányozta, arra a megállapodásra jutott, hogy az iparososztály választása teljesen rendben van, a kereskedelmi osztálybeli választások ellen sem tehető semmiféle érdem- és lényegbeli kifogás, minélfogva az osztály a választás megerősítését ajánlotta a miniszternek. Az egész ügy most Hieronymi miniszter előtt fekszik, aki még e héten aláírja az ügyosztály előterjesztését. És így a kamara még május közepén megtarthatja alakuló ülését.

Nemzetközi pályázat halsetelhárító készülékekre. Az olasz földművelésügyi minisztérium felismerve annak szükségességét, hogy a munkásbaletesek óhárítására, illetőleg megakadályozására alkalmas eszközök álljanak rendelkezésre, utasította ipari és kereskedelmi alosztályát, hogy írjon ki egy olyan nemzetközi pályázatot, mely az egész világ technikusait és műszereit serkentse hasonló készülékek beszállítására. A pályázat feltételeit most küldte szét az olasz minisztérium.

A buzaárak hanyatlása. A gabonapiacozon rohamosan hanyatlak a buza ára. A készáru ma 50 kilónként 15—20 fillérrel, a papirosbuzáé 25 fillérrel esett és minden jel arra mutat, hogy az áresésnek még koránt sincs vége, pedig rövid 4 hét óta az ár hanyatlás 50 kilónként már 2 egynegyed koronát tesz ki. A kitűnő terméskilátások, de főképp az idei lisztspekuláció szerencsétlen kiménele a buzapiacozon olyan helyzetet teremtett, amelyet néhány hét előtt még sejtetni is alig lehetett. Most

boszulja meg magát a lisztesek észnélküli előrevásárlása, amire mi már több alkalommal rámutatunk és sehogy sem irigylendő a malmok helyzete, amelyek a nagy liszteladások fedezésére megvettek és a világ minden részéből behoztak több mint tíz millió métermázsra drága idegen búzát és most a tavaszi hónapokra eladott gyártmányukat nem képesek leszállítani. De sajnos, kellemetlen helyzetbe jutott sok magyar gazda is, aki a 14 fton árak mellett elmulasztotta búzáját értékesíteni, mert amint a mai kínálatokból kitűnik, még sokkal több buza kerül az országba, mint amennyire számítani lehetett és ez úgy látszik most már 12 fton alul lesz csak értékesíthető. A hausse pozícióját eddig csak a Hengermalom védte egyedül. Átvett eddig 80 ezer mázsa többnyire silány minőségű búzát, közte 20 ezer mázsa szerb búzát, melyet azonban készletének apasztása céljából ma külföldi számlára eladott és pedig 50 kilónként 11 K 90 filléres áron, tehát 2 K 20 fillérrel olcsóbban, mint a hogy azt megvette. Nincs kizárva, hogy ez a malom a neki még megmaradt egész buzamennyiséget a májusi határidőben fel fogja mondani; éppen ettől félnek a piacozon, mert ha ez bekövetkezik, akkor nincs az sem kizárva, hogy a májusi buza árfolyama egyenlő lehet az októberi kurzusával. Még itt említtük, hogy a gazdák a buza árának hanyatlásáról így vélekednek:

„A nemzetközi baisse-mozgalom legélesebben a budapesti tőzsdén jutott kifejezésre. A kedvező időjárás, a vetéseknek panaszra eddig csak kevésé okot szolgáltató fejlődése mind elősegítették a buza árának hanyatlását, legnagyobb hatással volt azonban erre az alakulásra a spekuláció; amely április—májusban korlátlan hatalmába vesi a tőzsdét. Így történt meg az, hogy a világpiac legnagyobb buza ár hanyatlásánál is 100 százalékkal nagyobb hanyatlást tud a budapesti tőzsde az utolsó hét folyamán felmutatni. Ha ily lépésekkel halad tovább is az árletérés, hova-tovább a föld legelősebb buza árai nálunk lesznek. A német piac árjegyzése már magasabb, pedig ott készáruban nagyobb a tartalék, mint nálunk. Hogy mily lépésekkel haladt az elmúlt héten a buza ár hanyatlása, arra legyen elegendő csak azt felhozni, hogy a múlt péntekhez viszonyítva, e hét péntekjén a készáru buza hanyatlása 90 fillér, az áprilisi búzáé 60 fillér, a májusió 54 fillér.

Új külföldi biztosító Magyarországon. A Friedrich Wilhelm porosz élet- és kezességi biztosító r.-t. Berlinben, mint már régebben jelentettük, Magyarországon vezérképviselőseget állított fel, amelynek czégét a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék most bejegyezte. A magyarországi fiók biztosító alapja 220.000 korona, a társaság budapesti képviselői pedig Antal János és Dárdai Ede.

Az „Atlasz“ életbiztosító társaság új igazgatója. Az „Atlasz“ életbiztosító társaság magyarországi fiókjának élére Balázs Dezső igazgatót jelölt. Balázs neve egy szakkörökben, mint a szakirodalomban igen ismert.

A Hálókocsitársaság nagyobb osztaléka. A Nemzetközi Hálókocsitársaság, mint Brüsszelből táviratozták, most tartotta közgyűlését, amelyen elhatározták, hogy 5.179.450 franknyi tiszta nyereségből a részvényeseknek 18 százalékos osztalékot fizetnek. Tavaly 17 százalék volt az osztalék.

Hajózási nehézségek a szentendrei Kis-Dunában. A budapesti kereskedelmi és iparkamara még a tavasz elején felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, a szentendrei Kis-Dunának elzárnyozódása folytán előállt hajózási nehézségek megszüntetése iránt. A kereskedelmi miniszter megvizsgáltván a helyszínen az állapotokat, most már saját közgeinek jelentéséből is meggyőződést szerzett arról, hogy Szentendre fölött a hajózást megnehezítő oly elzárnyozódások vannak, amelyek alacsonyabb vizállásnál a megmunkált déreglyére nézve a közlekedést egyáltalában lehetlenné teszik. Emélfogva a kamara kérvényét a kereskedelemügyi miniszter pártolálag áttette a földművelésügyi miniszterhez, aki a szükséges intézkedéseket a saját hatáskörében fogja megtenni.

Vidéki városok pénzüksége. Megírtuk, hogy a belügyminiszter megerősítette Pozsony városi határozatát, mely szerint a város 20 millió kölesönt vesz föl. A kölesöntből a város 5 milliót visszatart és csak 15 milliót bocsát nyilvános aláírásra. Az aláírás május 10-én lesz. A kölesönt kizárólag Pozsonyban bocsátják aláírásra. — Győr város 4 és fél millió kölesöntre — amint már megírtuk — a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank tette a legkedvezőbb ajánlatot, amelyben 25 évi törlesztésre 6,8 százalékos és 50 évi törlesztésre

5,225 százalékos annuitás és 1 fél százalékos storno-díj mellett volt hajlandó a kölesönt megadni. Győr város ezt az ajánlatot kész is volt elfogadni, de időközben a Magyar Jelzáloghitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár együttesen 5,21 százalékos ajánlatot tettek. Az új ajánlat felett a város még nem határozott. — Balassagyarmat a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól vesz fel 400.000 korona kölesönt 5,35 százalékos annuitás, 2 százalékos storno-díj mellett 95 és fél százalékos árfolyamon. — Gyöngyös város 700.000 koronás már említett villamvilágítási kölcsönére a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank tett ajánlatot, mely szerint 50 éves törlesztésre 5 és egynegyed százalékos annuitás, 2 százalékos storno-díj mellett 96 és fél százalékos árfolyamon számítja le a kölesönt.

A luxuslovásár díjazása. A székesfővárosi Tattersall és lovásár-telep Külső-kerpesi-uti telepén ma délelőtt tartották meg a II. tavaszi luxuslovásár díjazását nagy és előkelő közönség jelenlétében. A földművelésügyi miniszter nagydíjat, egy ezüst remekművet látat, Wertheim Imre enyingi földbírtokos négyesfogata nyerte el. A négyesfogatok első díjat Inezedi-Yorksmann Nándor, a második díjat Ifj. Kende Péter, a harmadik díjat báró Gerliczy Ferencz nyerte. A hínós kettősök első díját Mikovics Sándor, a második díjat Adamiich Sándor és harmadik díjat Süveggyártó Gábor lovai nyerték. Elismerő oklevelet kaptak: Kovács Akos, Bogray Emi és Fischer és Keller. A jukker-fogatok részére kiírt első díjat Kosztolányi István, a másodikat Goór Lajos, a harmadikát Radich Béla fogatai nyerték. Elismerő oklevelet Pethő István kapott. A hátslovak számára kiírt első díjat Havass Gábor, a másodikat Flohr János, a harmadikát Marsó László lovai nyerték. Elismerő oklevelet Wahl Ernő, Pomianovszky Szaniszló nyerték. Wertheim Imre és Hertelendy Imre kapták. A vásár igen élénk. Ma délig a tényleg felhajtott 560 ló-ból másfélszázal többet adtak el.

Az új koronajáradék átvétele. Ma volt az új koronajáradék átvétele a Hitelbanknál. Mint értesülünk, az összes bankok kivétel nélkül átvették kvótáikat.

A konvertált sorsjegyek húzása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank kamatozatlan nyerevénykötvényeinek ma tartott sorsolása alkalmával a 300.000 koronás nyerevényt a 2526 sorozat 53. számú B betűs sorsjegy nyerte. 30.000 koronát nyert 2526 sorozat 53. számú A betű, 10.000 koronát nyert a 1851 sorozat 3. számú B, 5—500 koronát nyert a 185 sorozat 3. sz. A, 3084 sorozat 97. sz. B.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Tóth József fűszerkereskedő, Győr; — Kühlstorf Mari kereskedő, Kolozsvár; — Lutig és Finkler szövöttáru-cég, Budapest; — Weisz Etel kereskedő-cég, Budapest.

Felolós szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujségkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Rendelésszerűen készült
felöltők
40 koronától
angol sacco-öltönyök
50 koronától
kezdve kaphatók első-
rangú kivitelben

Deutsch F. Károly és Társánál
Budapest, IV., Ferencz-teret 2.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 25.

A készáru-piaczon kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malomok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek. Forgalmába került mintegy 13,000 q buza, a szombatiaknál 15 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.45 korona volt 78.5 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.15 korona 74 kilós boszniai búzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs 10 fillérrel, a zab 20 fillérrel olcsóbb. Forgalmába került: 300 q zab 6.90-7.30 korona áron és 600 q tengeri 5.82 és fél koronás áron. A határidő-piaczon a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban egyre fokozódott és emellett egyre sürgösebb jelleget öltött a kínálat, mire aztán gyorsan és jelentékenyen csökkentek az árfolyamok. A májusi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlatnál alul, 12.01 koronán indult, 11.73-ig hanyatlott és zárlatkor 11.76 koronán maradt. Az októberi buza 10.63 koronán indulva 10.49-ig ment vissza és zárlatkor 10.50 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma a májusi buza huszonhárom fillérrel, az októberi buza tizenhárom fillérrel, az októberi rozs három fillérrel csökkent, az októberi zab változatlan maradt, a májusi tengeri öt fillérrel, a júliusi tengeri egy fillérrel javult.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 600 q 76 k 24.— K felső.
 Kalocsai: 1400 q 76 k 24.20 K.
 Törökbecsei: 500 q 78.5 k 24.90 K, 1700 q 78.5 k 24.70 K, 1000 q 78 k 24.85 K.
 Pancsovai: 1800 q 76 k 23.50 K.
 Dunai: 1700 q 75 k 23.50 K, 1330 q 75 k 23.50 K.
 Fehérmegyei: 200 q 78.5 k 24.70 K,
 Boszniai: 1200 q 74 k 22.30 K.
 Román: 100 q 14.60 K kpf, 400 q 13.80 K kpf, 150 q 14.55 K kpf.
 Tengeri: 200 q 11.65 K kpf par, 400 q 11.65 K ab hajó.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követendő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	24.75-24.85
"	76	—	80	24.90-25.40
"	77	24.25-24.45	81	—
"	78	24.45-24.65	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	24.85-24.65
"	76	23.75-24.05	80	24.75-25.25
"	77	24.10-24.35	81	—
"	78	24.25-24.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.25-25.05
"	76	—	80	24.75-25.25
"	77	24.10-24.35	81	—
"	78	24.25-24.55	82	—
Bánsági	75	—	79	24.45-25.05
"	76	—	80	—
"	77	24.15-24.40	81	—
"	78	24.75-24.60	82	—
Bácskai	75	—	79	24.55-25.05
"	76	23.75-24.20	80	—
"	77	24.20-24.45	81	—
"	78	24.40-24.65	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.75-16.65
középmínőségű új	—	—	—	16.45-16.55
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	12.60-12.70
II-rendű	—	—	—	12.30-12.50
Zab I-rendű	—	—	—	14.00-15.20
II-rendű	—	—	—	14.30-14.70
Tengeri belföldi új	—	—	—	11.85-12.—
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidő-piaczon kötöttett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza apr. 11.94-11.92-11.97	—
Buza májusra 12.01-12.02-11.73-11.76	—
Buza októberre 10.62-10.64-10.49-10.05	—
Rozs októberre 8.22-8.25-8.20-8.21	—
Tengeri májusra 5.77-5.76-5.82-5.79-5.83-5.81	—
Tengeri júliusra 5.45-5.49-5.46	—
Zab áprilisra 7.02-7.03	—
Zab októberre 6.62	—

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza májusra	11.76-11.77
Buza októberre	10.50-10.51
Rozs áprilisra	8.25-8.26

Rozs októberre	8.21-8.22
Tengeri májusra	5.81-5.82
Tengeri júliusra	5.95-5.96
Zab áprilisra	6.62-6.63
Repeze augusztusra	13.25-13.35

Budapesti gabonaforgalom.
 1910. április 22-től 1910. április 24-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter	mázsa
Buza	13844	—
Rozs	615	—
Arpa	2569	—
Zab	5486	1342
Tengeri	24380	3022
Liszt	153	25465
Korpa	—	3450

Értéktőzsde.

Rendkívül élénk forgalom és magas árfolyamok jegyében indult meg a mai forgalom. Az előtőzsdén a közlekedési vállalatok, a tégláértékek, a vasművek és vasipari vállalatok forgalmasabb értékei majd mind forgalomba jutottak. A nemzetközi értékek ezzel szemben mérsékeltébb árullamzásoknak voltak alávetve, úgy, hogy azok nagyobbára tartott árfolyamok mellett voltak forgalomban. A legnagyobb érdeklődés a Budapesti Közüti Vasut, a Városi Vasut, a Kereskedelmi Társaság és a Salgótarjáni részvények iránt mutatkozott, melyek emelkedő árfolyamok mellett voltak forgalomban. Különösen jelentékeny emelkedést mutat a Közüti Vasut-részvény, melyek ma egészen 722.50 koronáig emelkedtek. Szilárdak voltak még a Rimamurányi, a Jelzalog- és az Államvasut-részvények. A Hazai sorsjegyek is emelkedő árfolyamok mellett voltak forgalomban. A járadékpiacz is javult. Kötöttett: Hazai bank 294-293.50 koronán, Salgó 650-651-647.50 koronán, Kereskedelmi r. t. 733.50-738-736.50 koronán, Darubius 420-425 koronán, Hazai sorsjegy 112-113-110 koronán, Magyar Villamosági 428 koronán, Ujlaki 393-392 koronán, Drasche 594 koronán, Weitzergyár 448 koronán, Egyesült tégl- és csemmentgyár elsőbbségi 336 koronán, ugyanez törzs 326 koronán, új Izzólámpa 327 koronán, Adria 453 koronán.

Az előtőzsdén forgalomba került:
 Osztrák hitel 665.50-664.75, Magyar hitel 828.50-826.50-827, Államvasut 749.50-750, Jelzalogbank 476-475.50, Rimamurányi 673, Városi villamosvasut 387-390-386.50, Közüti 714-710-720, Hazai sorsjegy 112.50-113.50 K.

A déli tőzsdén forgalomba került:
 Osztrák hitel 664.50-664.25, Magyar hitel 827.50-827, Államvasut 750.50-749.25-749.75, Jelzalog 476-475.50, Közüti 710.50-722.50 K, Városi villamosvasut 38.50-384.50 K.

Utőtőzsde delután 6 órakor:
 Osztrák hitel 664, Magyar hitel 824-827.75, Államvasut 750.25, Jelzalog 477.25, Rimamurányi 874, Városi 385.75, Közüti 722.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 25. (Saját tudósítónktól.) A tengerentuli terménypiacokról magasabb árjegyzéseket jelentettek, de ez a körülmény nem volt befolyással az itteni irányzatra, mert a budapesti tőzsdén tovább tartottak a realizációk s ennek hatása alatt az eladók buza és zab árát öt fillérrel leszállították, rozs tartott maradt, tengeri pedig még öt fillérrel drágult. Arpa el volt hanyagolva s a forgalom minden cikkben szűk határok között mozgott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.30-13.60, bánsági 12.90-13.25, mosoni 12.30-12.65, tótfelvidéki 12.25-12.75, déli vasuti 12.40-12.80, marchfeldi 11.95-12.40, romániai 12.95-13.25, orosz 12.45-13.20.

Rozs: tótfelvidéki 8.85-9.05, csepeli 8.80-9, pest-megyei 8.90-9.10, déli vasuti 8.70-8.95, különféle magyar 8.70-8.95, osztrák 8.65-9.10.

Arpa: morvaországi 7.75-8.45, marchfeldi 7.30-7.50, bécsvidéki 7.30-7.60, csepeli 6.70-7, tótfelvidéki 6.40-8, győri 6.50-6.90, maláta 6.50-6.75, takarmány 6-6.40.

Magyar tengeri 6.20-6.45, Cinquantin 8.45-8.85, Magyar zab 7.45-8.05, válogatott 8.05-8.40, osztrák 7.30-7.55.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 25. A vetések állásáról érkezett kedvező jelentések hatása alatt az előtőzsde szilárdan nyílt meg, a forgalom azonban csak egyes értékekre szorított, államvasuti és Skodarészvények élénkültek, korlátértékek közül pedig salgótarjáni értékek budapesti vásárlásokra tovább is javultak. Lloyd, alsó-ausztriai leszállító társaság és általános osztrák építkezési értékek emelkedtek.

A déli tőzsde megnyitáskor az irányzat nyugodt, az árfolyamok alig változtak.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 665, Magyar hitel 821.50, Laenderbank 498.50, Államvasutak 749.75, Déli vasutak 118.75, Alpési 742, Rimamurányi 673, Skoda 383, Lloyd 582, Török sorsjegyek 246.75, Alsó-ausztriai leszállító társaság 681.—, Salgótarjáni 650, Általános osztrák építkezési társaság 239.50 K.

Egy óra 30 percetkor Osztrák hitel 664.25, Magyar hitel 827.50, Angó 316.25, Bankverein 542, Laenderbank 497.50, Union 594, Magyar jelzalogbank 480, Államvasut 750, Déli vasut 117.75, Buschtiehradi B. 985, Dunagőzhajózás 1130, Alpési 742, Prágai vasmű 2796, Rimamurányi 674, Orosz járadék 103.10, Török sorsjegy 247, Skoda 385.25 K.

Bécs, április 25. (Magyar értékek zárlat.) 4 százalékos arany-járadék 113.90, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy —.—, Magyar hitelbank részvény 826.75, Magyar leszállító és váltó részvény —.—, Rimamurányi 673.90, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 4 1.—, Magyar koronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 94.65, Magy. nyere-m-kölcs. sorsjegy —.—, Kassa-Oderbergi Vasut-részv. 356.—, Magyar jelzalogbank 477.—, Magy. kereskedelmi bank —.—, Az irányzat gyengült.

Bécs, április 25. (Osztrák értékek zárlat.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.40, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.50, 1860-as sorsjegy 171.70, Osztrák hitel-sorsjegy —.—, Angol-osztrák bankrészvény 314.60, Bécsi Bankverein 541.50, Osztrák magyar bank 1782.—, Déli vasut 117.90, Dunagőzhajózási társ. 1127 — Dohány-részv. 410.—, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.50, Osztr. Lloyd 620.— 4.2 száz ezüst jár. 94.40-98.55, Osztr. koronajáradék 94.40, 1864-es sorsj. —.—, Osztrák hitelintézeti részvény 663.60, Union-Bank 594.—, Osztrák Landerbank 496.35, Osztrák-magyar államvasut 749.75, Elbevölgyi vasut —.—, Alpési részvény 742.50, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 630.—, Török sorsjegy 24.20.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 25. (Értéktőzsde.) Daczára a német vasiparról érkező kellemes jelentéseknek, az új hét az amerikai nyersvasárak mérséklődése folytán gyöngén indult, főleg, miután az utolsó közel-sége a realizációs hajlamot növelte. Erősebben estek bányá- és bankrészvények és az utóbbi időben kedvezményezett szállítási értékek, különösen varsó-bécsi és anatóliai vasutak, Gőzhajóerészvények kedvezőtlen amerikai vetési jelentések folytán szenvedtek. Osztrák értékek csöndesek voltak, gőzhajós részvények valamivel szilárdak. Zárlat ingadozó, kivéve a bányapiacot, ahol némi javulás mutatkozott. A további forgalom a bányádt londoni árfolyamok daczára megszilárdult irányzat mellett ment végbe, mert ismét nagyobb érdeklődés mutatkozott egyes speciális értékek, különösen a Sauntung-vasut és a keleti vasut részvényei iránt. A készpénzpiacz ipari értékei szilárdak voltak. Napi pénz 3, utimopénz 4 1/2, magánkamatláb 3 1/2 %.

Berlin, április 25. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 208.40, Déli vasut 20.60, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.50, Disconto, Commandit 187.20, Dinamitruszt 185.50, Harpeni 195.40, Unifikált török járadék 95.—, 4.2 százalékos ezüst jár. 94.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.70, Magyar koronajáradék 92.70, Osztrák-magyar államvasut 159.90, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —.—, Ált. villamos-sági Edison 264.40, Gelsenkircheni 204.—, Laurakohó 171.70.

Frankfurt, április 25. Zárlat. 4.2 száz-os papírjáradék —.— 4 száz-os osztr. ar-jár. 100.10, Magy. ar-jár. 95.55, Osztr. hitelint. részv. 208.90, Osztrák-magyar államvasut 159.90, Északnyugati vasut —.—, Buschtiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.65, Bécsi Bankverein 186.70, Villamos részvény 78.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 95.50, Osztrák koronajáradék 94.50, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar bank 127.60, Déli vasut részvény 20.60, Elbevölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.05, Párisi váltóár 811.25, Union bankrészv. —.—, Alpési részv. —.—.

Hamburg, április 25. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 98.30, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasut 20.50, 4 százalékos aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 207.90, Osztrák-magyar államvasut 160.—, Olasz járadék 105.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.50.

London, április 25. Angol consol 81.

Paris, április 25. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 98.52, Osztr. aranyjáradék 100.75, Magyar aranyjáradék 98.85, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 5.7.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék 105.—, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 289.—, 5 százalékos marokkói járadék 52.—, 4 százalékos 1890. román kölcs. 96.—, 4 százalékos amort. román jár. 1905. 92.60, 5 százalékos orosz járadék 106.50, 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék 100.75, 4 százalékos spanyol jár. 96.25 4 százalékos unifikált török jár. 94.65, Török sorsjegy 220.—, Török dohányrészvény 429.—, Osztrák földhitelintézet 1289, Osztr. Landerbank 528.—, Magyar jelzalogbank 501.—, Banque de Paris 1840, Banque Ottomane 731.—, Osztrák-magyar államvasut 805.—, Déli vasut —.—, Meridionalvasut 705.—, Hartman gépgyár 590.—, Rio Tinto 19.21, Sucrerie d'Egypte 75.—, Tula 368.—, Urlikányi közhöz 202, Chartered 48.—, De Beers 474.5

KÜLÖNFÉLÉK.

Emlékezés.

Elhamvadt már bus szívem lángja,
Mefagyott már bus szívem régen...
De tüzes, fényes éjszakákon
Eszembe jutsz te mégis nekem.

A lángok táncra hívogatnak,
Várón piroslik a bor reám.
Eszembe jutsz te mégis nekem.
Te göcsös fagyos szép leány.

Könnyes szomorú éjszakákon
Eszembe jutsz te mégis nekem...
Szívem hiába lángolt érted,
Érted fagyott meg szívem régen...

Dobi Andor.

(Az étkezés ideje.) Az egyébként tulságosan konzervatív francia akadémia legutóbbi ülése alkalmával valóságos forradalmat idézett elő az által, hogy a szokott idő helyett egy órával később ült össze. Az ilyen államesemény — írja tréfásan a Journal des Débats — föl kell jegyezni a történelemben, mert a halhatatlank gyomra bizonyára hálás lesz érte, ha elég ideje marad a reggeli kényelmes befogadására. A már elhunyt halhatatlanknak az a theorizmusa ugyanis, hogy a felkelő nappal együtt keltek föl, a mai modern párisiaknál teljesen kiment a divatból s ezzel együtt a reggelizés ideje is egyre eltolódott. Volt idő, mikor a párisi parlamentben már reggel öt óra után megnyitották az ülést. XII. Lajos francia király már reggel nyolcz órakor dejeuner-hez ült, I. Ferencz tíz órakor villásreggelizett, ugyisint III. Henrik király is. IV. Henrik és XIII. Lajos már csak tizenegy órakor ültek asztalhoz. A délben való étkezés a tizenhetedik század közepén jött divatba, a tizennyolczadik század első felében pedig már egy órakor, sőt később is reggeliztek a párisiak. A francia forradalom idején már nagyon közönséges dolognak tartották, ha valaki délután öt óráig elült asztalhoz ült. Caraccioli kritikus szótára, mely 1768-ban jelent meg, azt mondja, hogy a dél „az az óra, melyben a vidékiek étkeznek, az előkelő nagyvilági emberek pedig felébrednek”. XII. Lajos, ki már reggel nyolcz órakor vil-

lászreggelizett, délután négy és öt között ült a dínérhez, I. Ferencz és XIII. Lajos pedig este hatkor. XIV. Lajos idejében a dínér idejét este hét órára tüzték ki, XV. és XVI. Lajos alatt pedig a dínert teljesen törölték a napirendből, mert a dejeuner csak délután öt és hat óra közt ért véget s így egészségi szempontból nem volt ajánlatos újra étkezni. Csak késő este tudták újra a konyha remekeit méltányolni s ezt az étkezést souper-nek nevezték el. XIV. Lajos este kilencz órakor vacsorázott; XV. Lajos tízkor, a szerencsétlen XVI. Lajos pedig éjfél tájban ült a vacsorához.

(Mikor a nép urasan beszél.) Szántanak borsok. Odamegy a gazdatiszt s kérdi tőlük: No, hogy megy a munka? — Hát ma kérem alásan jó, mer' hát, olyan jó ez a föld, mint a fantázia.

De ugat ez a kutya! — Bion ugat; olyan ez kérem alásan, mer' má' ugy mondom meg, ahogy hát mindig ugat, mikor valaki a mi anyagunkat lesi.

Miért nem hoztad el a vevényt a póstáról? — Nem lehetett, mer' nagy kvalifikáció vaót a póstán.

Egy jómódu alföldi asszonyosság beállit a divatúru kereskedésbe:

— Egy olesó ágy-garnirungra volna szükségem, de ne legyen piros, vagy bordó, mer' nekem divatos kell!

Két ember összeveszett. A kihallgatáson az egyik szidja a másikat:

— Kérem alásan, olyan akadályos nagy természetű ember ez, tegnap is egész délután fojtogatott.

— Hogyan? Kézze!

— Nem a', csak ugy szóbeszéddel kérem alásan!

— Hát miért veszett össze a sógorával?

— Hát követem alásan, ugy vaót a', hogy eleinte csak mérvótunk ugy baráti szempontból, de aztán, hogy a sógorom neki veselkedött az födemnek, meg hogy szavalatot csinát a faluba a családomru, hát oszt én se hattam az álláspontomat, oszt neki bolgattam magam az törvénynek.

(A cukor mint izomerősítő.) Régióta ismert tény, hogy a cukor igen kitünő izomerősítő szer. Épp ezért a munkásosztály, a sportférfiak, turisták és katonák táplálkozásában nagy szerepet kellene játszania. Egy tudós nemrég megfigyeléseket tett olyan embereknél, akik 20 órán át böjtöltek és megállapította, hogy azoknál, akik közbe 25 gramm cukrot ettek, az izmok elernyedése sokkal később következett be, mint azoknál, akik az egész idő alatt semmit sem vettek magukhoz.

(A föld nagysága.) A föld méreteire vonatkozólag 1880-ban Clarke megállapította, hogy a föld egyenlítőjének a sugara 6.378.249.27 méter, a sarkok lapultsága pedig 1:293.5. Ezt a két adatot a tudósok pontosnak tartották és az iskolában is így tanították. Az Egyesült-Államok földművelésiügyi kormánya azonban az utóbbi években az Unió 41 különböző államában geodetikus méréseket végeztetett, amelyekből kitűnt, hogy Clarke valamivel kisebbeknek vette a föld méreteit, mint amilyenek azok valóban. Az új amerikai mérések szerint az egyenlítő sugara 6.378.388 méter, vagyis majdnem 100 méterrel több, mint Clarke szerint, a sarkok lapultsága pedig 1:297. Ezek az új adatok állítólag sokkal pontosabbak, mint Clarke adatai, úgy hogy a hiba az egyenlítő sugarának a meghatározásánál most legfeljebb két méter lehet. A föld tehát nagyobb, mint amilyen nagynak eddig hittük. Általában a föld igen csekély mértékben, de állandóan kisebbedik. A kihüléssel együtt járó összehúzódási procezzus ennek az oka. E tekintetben a föld az almához hasonló, amely kiszáradva, lassankint kisebb térfogatúvá húzódik össze és héja olyan ránczos és egyenetlen felületű lesz, mint a föld kérge hegyeivel, völgyeivel. Épp azért az amerikai számítás új adatai nem is jelentetik azt, hogy a föld 1880. óta megnagyobbodott, hanem csak azt, hogy az 1880-iki számításba hiba csuszott.

(Reklám-bélyeg.) A francia postaigazgatóság évek óta megengedi, hogy a bélyegeket reklámfóliával vegyék körül. Egyes czégek a postabélyegnél nagyobb bélyegeket készíttettek, ezeken van a reklám, úgy hogy az állami bélyegeket aztán erre ragasztják. Ilyen reklámmal ellátott bélyeget minden nagyobb üzlet árusít, még pedig olcsóbban, mint a posta, tehát veszteséggel, csak hogy a közönség hozzájusson. Ujabbán pedig nemcsak ártatlan reklámot, hanem politikai jelmondatokat is olvashatunk az ilyen bélyegeken. Például a királpártiak jelszavait: Isten oltalmazza Franciaországot, vagy: Az egész nemzet a miénk. VIII. Fülöp. Az antimilitaristák sem maradnak hátra. Ez áll bélyegeiken: Egy embert, egy fillért se adjunk a katonaságnak! Uzenjünk hadat a háborúnak! A közönség képviselőválasztás előzele az az öleletes reklám-bélyeg, melyen valamely kerület eddigi képviselőjének rémesen elcsufított karikatúrája látható s körülé ez a mondás: Ilyen ember viselte eddig az ön képét!

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

66

Ezt a nagyon sikerült képet az ismert és kedvelt kép „Kékszakkall herceg és a két felesége” követte. Itt Bellamy őrnagy — a legjobb és legszelidebb férjek mintaképe — a borzalmas és félelmetes kékszakkallt ábrázolta, míg a hajuknál a falon függő fejekben a környék ismert férjes asszonyait fedezték fel.

Kékszakkall után a nagy Kleopatra-jelenet következett.

Igazán kár lett volna sir Thomas pompás tigrisbőröit ériatetlenül hagyni, ámbár azt senkisé tudta volna megmondani, hogy mi köze van Kleopatrának a tigrisbőrökhöz. De a bőrök megvoltak és hatás okvetlen nagyszerű kell, hogy legyen.

Movbray Augusztá ábrázolta Kleopatrát és fekete parókában egészen másnak látszott. Egy bársony udvari báli toalettnben volt és megrakva dusan ékszerekkel. Formás karja egész válláig csupasz és kezében a végzetes kígyót tartotta, amit zöld zsenillióból készítették. A hatás elvitázhatalanul nagy volt; Augusztá talán sohasem látszott oly jó megjelenésűnek, sokan fel sem ismerték s egymást lökdösve suttoztak: Ki ez? — Ugyan ki lehet?

Hogy miss Movbrayt arra rá lehet bérni, hogy egyiptomi királynéak öltözve üres ládákon üljön és bémész falusi emberek előtt mutogassa magát ez lehetetlennek látszott.

A következő képen egy szép cserkesz foglonyó szerepelt, akit egy török hárem részére vásároltak. A török nők ruházatát könnyen lehet elkészíteni: csinos, lenge ruha aféle reggeli vagy teaöltöny megfelel s csak

egy pazsmak kell hozzá. Nagy csomó személy szerepelt ezen az utolsó képen. A cserkesz szépséget Fane Evie ábrázolta, aki tényleg, amolyan könnyen eladó árunak látszott.

Végre utóljára gördült le a függöny. Az eredmény fényes volt. Az orgonista és a grammofon együtt játszották a „God Save the King”-himnuszt. — A hallgatóság tódult ki a teremből, miközben egymásnak mondogatták, hogy a pénz nem hiába adták ki, megvolt a szórakozásuk. De a színpad mögött még nagyobb volt a szórakozás és vigaság. Egy üres szobában a gondoskodó lady Brovnohn a fáradt, éhes szereplőknek frissítőt hozatott: forrált bort, bouillont, kávé-t és sandvicheket. Itt gyülekezett össze a pajkos népség, akik megbeszélés szerint az estén át viselt kosztümben voltak.

A hölgyesoprtban sokan voltak török ruhában elfátyolozva és igazán nagy ügyesség kellett hozzá, hogy egyes hölgyek személyazonosságát megállapítsák.

Baldvin őrnagy azonban meg volt róla győződve, hogy felfedezte Movbray Ellát, — aki Augusztával együtt az utolsó képen háremhölgyet ábrázolt. A hangját vélte felismerni s ezért a büfféhez toladokott és egy sandvichehel tért vissza, amit hallgatagon fogadott el a török nő s esendben elfogyasztott.

— Ön borzalmasan elfáradhatott a hosszas állógálásban, — jegyezte meg az őrnagy. — Nem volna jó, ha valahová leülne? De a székek mind benn vannak az iskolateremben.

A török nő beleegyezőleg bólintott és Pygmalion elegáns bársony tunikájában óvatosan vezette hölgyét az ajtóhoz majd bukácsolyva mentek keresztül a sötét előszobában; itt újra megszólalt az őrnagy:

— Nem fogadná el a karomat? Hiszen olyan sötét van itt, mint egy pinceszében.

— Nem tudom, hogy van, — folytatta

az őrnagy a beszélgetést, mikor a karján érezte egy kis kéz súlyát, de egy idő óta nincs alkalmam önt látni, — még kevésbbé önnel beszélni.

Egy gyengéd nyomás biztatta a további beszélgetésre.

— Mindig reméltem egy szerencsés véletlent, amely összehoz bennünket, de mindig ott voltak „mások” is.

Ujra megszorították a karját, és néhány halk, érthetetlen szó elveszett a jászmaik ránczai között.

— Ugyanis én nagyon szeretném hallani a véleményét — egy dologban. Mondja, elképzelel, el tudja képzelel, hogy egy leány — itt egy pillanatig megállt és habozott, hogy kedvelni tudna egy férfit, aki — aki sokkal idősebb nálánál?

Erre a kérdésre nem kapott választ és a nő hirtelen elkapta a kezét az őrnagy karjáról.

— Lehetségesnek tartja? — unszolta halkan az őrnagy. — Igazán nagyon, de nagyon szeretném tudni.

Azonban a török nő mereven felegyeresedett, hirtelen felsuhant a lépcsőkön és néhány pillanatig babrált az arczára erősített fátylonon. Végre sikerült a sűrű kelmet reszkető kezeivel leoldani és ott állott a világos iskolaterem közepén — Baldvin őrnagy legnagyobb rémületére — Movbray Augusztá.

Egy pillanatig teljesen le volt sújtva a meglepetéstől; a következő pillanatban azonban magához tért. Majdnem egy hajszálon mult csak, s házassági ajánlatot tett volna — Augusztának! Brr! iszonyu helyzet! De Baldvin őrnagy hamarosan összeszedte magát természetesen, élénk hangon így szólt:

— Engedje meg, hogy egy székot hozzak önnek!

(Folyt. köv.)

97198-119. számhoz

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje 1910. évre.

(Folytatás az április 24-iki hirdetéshez.)

A magyar kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. é. május hónap 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

Az alvincz-nagyszombati vonalon.

Az előző években Nagyszombati és Erdélyszerdahely között közlekedett idegyvonatpár az idén Nagyszombati és Kőcska között ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon, ismét forgalomba fog helyezettetni.

A budapest-keleti pályaudvar-predeáli vonalon.

A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg este 9 óra 10 perczkor induló és Predeálra d. u. 3 óra 31 perczkor érkező gyorsvonat Budapest nyugati pályaudvarról este 9 óra 35 perczkor fog indulni és Predeálra d. u. 3 óra 46 perczkor fog érkezni.

Budapest keleti pályaudvarról Szolnokig egy új személyvonat lesz forgalomba helyezve, mely Nagykátától naponta, Nagykátától Szolnokig pedig csak szombaton és ünnep előtti köznapon fog közlekedni.

E vonat Budapest keleti pályaudvarról este 6 óra 15 perczkor fog indulni, Nagykátára este 8 óra 27 perczkor, Szolnokra pedig este 9 óra 58 perczkor fog érkezni.

Nagykátától Budapest keleti pályaudvarig egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, mely Nagykátáról este 8 óra 57 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 35 perczkor fog érkezni, ezzel egyidejűleg az előző években e vonalrészén május 1-től szeptember 3-ig közlekedett személyszállító tehervonatnál a személyszállítás megszűnik.

A jelenleg naponta közlekedő, Budapest-keleti pályaudvarról este 8 óra 25 perczkor induló és Szolnokra éjjel 11 óra 30 perczkor érkező személyvonat naponta csak Nagykátáig fog közlekedni, Nagykátától-Szolnokig pedig csak szombaton és ünnep előtti köznapon fog közlekedni.

A jelenleg vasár- és ünnepnap utáni köznapokon, valamint kedden és pénteken közlekedő Tápiószecsőre éjjel 3 órakor induló, Budapest-keleti pályaudvarra reggel 4 óra 40 perczkor érkező személyvonat naponta és már Nagykátától indulólag fog közlekedni, Nagykátától éjjel 3 óra 16 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra reggel 5 óra 20 perczkor fog érkezni.

A Székelykoosárdról d. u. 4 óra 40 perczkor induló és Kolozsvárra este 8 óra 31 perczkor érkező személyszállító vonat már Tövisről fog személyszállítással közlekedni és Tövisről d. u. 2 óra 50 perczkor indulva Kolozsvárra este 8 óra 31 perczkor fog érkezni.

A nagyváradi-gyomai vonalon.

Déaványa-Gyoma között egy új vegyesvonatpár lesz forgalomba helyezve, mely Gyomáról reggel 7 óra 46 perczkor fog indulni és Déaványára reggel 8 óra 33 perczkor fog érkezni, az ellenvonat Déaványáról reggel 6 óra 35 perczkor fog indulni és Gyomára reggel 7 óra 16 perczkor fog érkezni.

A nagyváradi-püspök (Félix) fürdői vonalon.

Az előző években közlekedett fürdő idegyvonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik azzal a korlátozással azonban, hogy a Püspökfürdőre éjjel 10 óra 32 perczkor induló és Nagyváradra éjjel 11 órakor érkező, valamint a Nagyváradról este 9 óra 17 perczkor induló és Püspökfürdőre este 9 óra 48 perczkor érkező, nemkülönben a Nagyváradról este 9 óra 27 perczkor induló és Félixfürdőre éjjel 10 órakor érkező, ugyancsak a Félixfürdőre éjjel 10 óra 13 perczkor induló és Nagyváradra éjjel 10 óra 47 perczkor érkező személyvonatok nem naponta, hanem csak vasár- és ünnepnapokon fognak közlekedni.

A székelykoosárd-gyergyószentmiklós-brassói vonalon.

A székelykoosárd-brassói vonalon a következő vonatok fognak közlekedni:

Székelykoosárd-Brassó között egy átmenő vonatpár, Székelykoosárd-Csíkszereda között két helyi vonatpár, Székelykoosárd-Marosvásárhely között egy helyi vonatpár, Székelykoosárd-Gyergyó-Szentmiklós között egy helyi vonatpár, Mádéfalva-Brassó között két helyi vonatpár és Gyergyószentmiklós-Brassó között egy helyi érdekű vonatpár.

A mádéfalva-gyimes-palanczi vonalon.

E vonalon az előző pont alatti menetrendmódosítással kapcsolatosan, az összes személyszállító vonatok menetrendje is módosulnak.

A brassó-zernesti vonalon.

Az előző években június 1-től augusztus 31-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon, ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyezettetik, azonosképpen ugyanazok június 1-től augusztus 31-ig egy új vasár- és ünnepnapon fog közlekedni Zernestől Brassóig, mely Zernestől este 8 óra 17 perczkor indulva, Brassóba éjjel 9 óra 34 perczkor fog érkezni.

A kükküllőszög-parajdi vonalon.

A Parajdról jelenleg d. e. 7 óra 45 perczkor induló és Kükküllőszög d. u. 12 óra 43 perczkor érkező személyvonat Parajdról d. e. 9 órakor fog indulni és Kükküllőszög d. u. 1 óra 55 perczkor fog érkezni, a Kükküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 34 perczkor induló és Parajdra d. u. 2 ó. 50 p-kor érkező személyvonat Kükküllőszögről d. e. 10 óra 21 perczkor fog indulni és Parajdra délután 3 óra 35 perczkor fog érkezni. E két vonat szeptember 1-től jövő évi április hó 30-ig csak Kükküllőszög-Dicsőszentmárton között fog közlekedni.

A kiskapus-nagyszombati vonalon.

A Nagyszombati-Vizakna között az előző évek nyarán közlekedett fürdővonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba fognak helyezettetni.

A Budapest nyugati pályaudvar-marcheggi és a galánta-zsolnai vonalon.

A Galántáról este 9 óra 20 perczkor induló és Marcheggre éjjel 10 óra 28 perczkor érkező gyorsvonat ezentul csak Pozsonyig fog közlekedni.

Budapest-Galánta-Zsolna között június 1-től szeptember 30-ig egy új gyorsvonatpár helyezettetik forgalomba, mely által Budapest-Berlin között egy új közvetlen gyorsvonatu összeköttetés létesül. A csatlakozó vonat Berlinből éjjel 11 óra 44 perczkor indul és Zsolnára d. e. 11 óra 58 perczkor érkezik, az új vonat Zsolnáról d. u. 12 óra 20 perczkor indul és Budapest ny. p. udvarra este 6 óra 20 perczkor érkezik. Az ellenvonat Budapest nyugati p. udvarról d. u. 12 óra 20 perczkor indul és Zsolnára este 6 óra 2 perczkor érkezik, a csatlakozó vonat Zsolnáról este 6 óra 16 perczkor indul és Berlinbe reggel 5 óra 26 perczkor érkezik.

A Budapest nyugati p. udvarról jelenleg este 9 óra 20 perczkor induló és Zsolnára reggel 7 óra 16 perczkor érkező személyvonat Budapest nyugati p. udvarról este 8 óra 40 perczkor fog indulni és Zsolnára reggel 6 óra 10 perczkor fog érkezni.

E vonat április hó 30-án már az új menetrend szerint fog közlekedni.

Pozsonytól Marcheggre, illetve Wienig vasár- és ünnepnapokon június 1-től szeptember 15-ig egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, mely Pozsonyból este 8 óra 54 perczkor indulva, Marcheggre éjjel 9 óra 28 perczkor fog érkezni. Wienbe éjjel 11 órakor érkezik.

A Budapest nyugati p. udvarról jelenleg este 10 órakor induló, Marcheggre reggel 4 óra 41 perczkor és Wienbe reggel 6 óra 20 perczkor érkező személyvonat Budapest nyugati pályaudvarról este 9 óra 50 perczkor fog indulni, Marcheggre reggel 4 óra 15 perczkor és Wienbe reggel 6 órakor fog érkezni. E vonat április hó 30-án már az új menetrend szerint közlekedik.

Az előző években Érsekújvár-Budapest, Párkány-Nána-Érsekújvár, Budapest-Párkány-Nána, Budapest-Szob, Budapest-Nagymaros, Budapest-Vác és

Budapest-Rákospalota-Ujpest között közlekedett idegyvonatok az idén ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyezettetik.

Budapest-nyugati p. udvar-Nagymaros között egy új, kizárólag III. oszt. kocsikkal közlekedő vonatpár helyezettetik forgalomba, mely Nagymarosról reggel 4 óra 25 perczkor fog indulni és Budapest nyug. p. udvarra reggel 5 óra 55 perczkor fog érkezni, az ellenvonat Budapest nyugati p. udvarról este 6 óra 20 perczkor fog indulni és Nagymarosra este 7 óra 53 perczkor fog érkezni.

A Budapest nyugati pályaudvarról este 7 óra 16 perczkor induló és Dunakeszi-Alagra este 7 óra 43 perczkor érkező, valamint a Dunakeszi-Alagról este 8 óra 8 perczkor induló és Budapest nyugati p. udvarra este 8 óra 35 perczkor érkező személyvonat ezentul csak Budapest nyugati pályaudvar-Rákospalota-Ujpest között fog közlekedni.

A Budapest nyugati pályaudvarról éjjel 10 óra 30 perczkor induló és Rákospalota-Ujpestre éjjel 10 óra 47 perczkor érkező, valamint a Rákospalota-Ujpestre éjjel 11 óra 4 perczkor induló és Budapest nyugati pályaudvarra éjjel 11 óra 20 perczkor érkező személyvonatok az idén nem naponta, hanem csak vasár- és ünnepnapokon lesznek forgalomba helyezve.

A pozsony-lipótvári vonalon.

Nagyszombattól Pozsonyig egy naponta közlekedő új személyszállító tehervonat helyezettetik forgalomba, mely Nagyszombattól reggel 3 óra 40 perczkor fog indulni és Pozsonyba reggel 5 óra 35 perczkor fog érkezni.

A Lipótvárról jelenleg reggel 4 óra 35 perczkor induló és Pozsonyba reggel 6 óra 56 perczkor érkező személyvonat Lipótvárról reggel 6 óra 41 perczkor fog indulni és Pozsonyba d. e. 8 óra 33 perczkor fog érkezni.

Pozsonytól Nagyszombatig egy új, naponta közlekedő személyszállító vonat lesz forgalomba helyezve, mely Pozsonyból d. u. 12 óra 50 perczkor fog indulni és Nagyszombatba d. u. 2 óra 24 perczkor fog érkezni.

A póstyén-verbói vonalon.

Az előző évek nyarán közlekedett vasár- és ünnepnapon, ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik.

A hőlak-trencsénteplic-trencsénteplic-fürdői vonalon.

A múlt nyáron közlekedett fürdővonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik.

A párkány-nána-garamberzenczei vonalon.

A Garamberzenczéről jelenleg reggel 5 óra 45 perczkor induló és Párkányánára d. u. 12 óra 2 perczkor érkező személyvonat Garamberzenczéről reggel 6 óra 4 perczkor fog indulni és Párkányánára d. e. 11 óra 20 perczkor fog érkezni, Párkányánán tehát eléri az onnan d. e. 11 óra 35 perczkor Wien felé induló személyvonat csatlakozását.

Az érsekújvár-németprónai vonalon.

Érsekújvár és Nyitra között egy új személyvonatpár lesz forgalomba helyezve; Érsekújvárról reggel 6 óra 50 perczkor fog indulni és Nyitrára d. e. 8 órakor fog érkezni, az ellenvonat Nyitráról d. e. 10 óra 43 perczkor fog indulni és Érsekújvárra 11 óra 46 perczkor fog érkezni.

Privigye és Németpróna között egy új személyszállító vonatpár lesz forgalomba helyezve, Privigyéről reggel 6 óra 35 perczkor fog indulni és Németprónára reggel 7 órakor fog érkezni, az ellenvonat Németprónáról reggel 7 óra 30 perczkor fog indulni és Privigyére reggel 7 óra 50 perczkor fog érkezni.

A Németprónáról jelenleg este 6 óra 47 perczkor induló és Érsekújvárra éjjel 12 óra 25 perczkor érkező személyvonat Németprónáról este 6 óra 3 perczkor fog indulni és Érsekújvárra éjjel 11 óra 43 perczkor fog érkezni.

Az érsekújvár-kistapolcsányi vonalon.

A Kistapolcsányról jelenleg este 8 óra 35 perczkor induló és Érsekújvárra éjjel 12 óra 2 perczkor érkező vegyesvonat Kistapolcsányról este 8 órakor fog indulni és Érsekújvárra éjjel 11 óra 10 perczkor fog érkezni.

A budapest-lajosmizse-kecskeméti vonalon.

Ócsa és Kőbánya alsó p. udvar között egy új kizárólag III. oszt. kocsikkal közlekedő személyvonatpár lesz forgalomba helyezve. Ócsáról reggel 4 óra 33 perczkor fog indulni és Kőbánya alsó p. udvarra reggel 5 óra 30 perczkor fog érkezni, az ellenvonat Kőbánya alsó p. udvarról este 7 órakor fog indulni és Ócsára este 7 óra 56 perczkor fog érkezni.

Ócsáról-Budapest nyugati p. udvarig egy új személyvonat közlekedik, mely Ócsáról éjjel 9 ó. 10 perczkor fog indulni és Budapest nyugati pályaudvarra éjjel 10 ó. 40 perczkor fog érkezni.

A Budapest nyugati p. udvar-orsova-verciorovai vonalon.

A Budapest nyugati p. udvarról jelenleg d. e. 9 ó. 40 perczkor induló és Temesvár-Józsefvárosba d. u. 2 ó. 51 perczkor érkező gyorsvonat Budapest nyugati p. udvarról d. e. 8 ó. 15 perczkor fog indulni és Temesvár-Józsefvárosra d. u. 1 ó. 50 perczkor fog érkezni.

Az előző évek nyarán Budapest nyugati p. udvar-Czegléd között közlekedett vasár- és ünnepnapon, ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba fog helyezettetni.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK.

Kedd, 1910. április hó 26-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

A dolovai nábob leánya.

Színjáték öt felvonásban. Írta: Herczeg Ferencz.

Előadók:
 Jób Sándor Horváth
 Vilma Török I.
 Domaházi Szacsayné
 Szentirmay Pethes
 Janka D. Ligeti J.
 Tarján Odry
 Loránt Dező
 Bilitzky Náday B.
 Merin báró Gál
 Szklabonyai Szőke
 Merin ügyv. Faludi
 Jób ügyvédje Abonyi
 Miska Rózsahegy

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Diszünnepegy.

Mikszáth Kálmán 40 éves írói jubileuma alkalmából.

I. rész.

Mikszáth Kálmán élete és műve.

Ismereti: Herczeg Ferencz.

Palóc dalok.

Előadók: Hajdu J. és Rózsahegy K. mán.

Ügyes-bajos ember.

Írta: Mikszáth Kálmán. Előadja: Szerényi Zoltán.

Bede Erzsébet története.

Előadók: Hajdu J. és Aczel I.

II. rész.

Előképek a jó palóczokból, Berkes Béla és zenekara kísérete mellett.

III. rész.

Mikszáthfalva.

Alkalmi ünnepi irata. Írta: Szávay Gyula. Közreműködnek: Szerényi Zoltán, Rózsahegy Kálmán, Hajdu József és Horváth Jenő.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A troubadour.

Dalmú 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Szövegét írta: Cammerano Salvatore. Fordította: Nádaskay L.

Előadók:
 Luna gróf Róza S. L.
 Leonora S. bók S.
 Azucena, cigányzó Fodor A.
 Manrico Lunardi
 Fernando Kárpát
 Ruiz Juhász
 Hírnök Nápolyi
 Cigány Budai

Est követi:

A törpe gránátos

Ballet-egyveleg egy felvonásban. Szövegét és koreográfiáját írta: Guerra Miklós. Zenéjét szerezte Szikla Adolf.

Kezdeté 7 órakor.

Fővárosi Városigelt Színház.

F. Sziklai Szerényi felléptével.

A bőregér.

Operett 3 felvonásban. Melihac és Halévy „Reveillon” című bohóza után írták: Halner J. Gené Richard. Fordította: Vezéry Odón. Zenéjét szerzte: Strauss J.

Előadók:

Eisenstein Gábor Palásy S.
 Rozalinda, neje Solti Vilma
 Frank Andorffy
 Orlovsky Vörös III
 Alfréd, énektanár Solti
 Falke, jegyző Fekete
 Dr. Blind ügyvéd Keller
 Adél, szobaleány F. Sziklay Sz.
 Frosch, háztartó Szalay

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak.

Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák.

Fogszívások (altatásban is.) Jól használható fogszívó készülékének és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogukat.

Tátra Mulató

Király-utca 77. sz. Telefon: 15-10.

EGÉSZEN ÚJ MŰSOR.

Minden szám itt Budapesten először.

La Gaerita et son celebre danseur. Willy Frank szalon-humorista. Ada Mirskaya orosz románcz-énekesnő. Lola Mai diseuse. Rita D'Alve excentrique. Steidl-duett, Henriette Dalmore operette diva. Janda Magda hangszerművésznő. — Schmiéd Berthold egész új műsorral. HALLEY-ÜSTÖKÖS eredeti bohózat Schmiéd-től.

Kezdeté 8 órakor. Fénztár-nyitás 6 órakor.

Fővárosi Orfeum

VII. Rózsahegy-utca 17. WALDRAM 1896. igazgató.

Ma

Olga Desmond

a berlini „szépség-esték” híressége

különleges tánczaival.

ERNESTO BELLINI

a telepátikus fenomén,

továbbá 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Milliók és milliók kinlódznak

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sömörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű kisebbedésekben szenvedők. Ilyenkor kiujulnak a régi bőrbántalmak, ekzemák és idült sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámítás, bőrrepedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi Ichthiol-Salicyl-t

Használható: az arcon, hajközötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvár, végbél és a láb között gyakran előforduló feldörzsölések, kisebbedések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott égető fájdalmaknál.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
a legjobb desinficiáló, hűsítő, erősen szárító szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorhoidás bántalmaknál; az aranyér ellen legbiztosabb szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
A végbél-daganatot lohasztja, visszafejlődését gyorsítja, tüzességét elveszi, fájdalmát megszünteti.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármennemű utókellemetlenségek előadnák magukat.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
összes sebeknél, kútegeknél, ótvárnál, nedves és száraz sömörnél, viszketegségi bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinficiáló szerekekkel (zink, karbol, dermazol, jodoform, xerofon, sublimát, praecipitát, salicyl, ichthiol stb.) nem lehet eredményeket felmutatni, ott a valódi „Erényi-ichthiol-Salicyl” összeállítása kitűnőnek és értékesnek minősített.

Egyedüli készítő:
Erényi Béla
Diana-gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5.
Eredeti nagy doboz ára 3 kor. :: (Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközöltetnek.)

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 400 koronáig 20 kor., 500 koronáig 25 korona, 600 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétány-utca), Bazilika templom közelében, Váci-körut mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-94.

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: Kis József dalai.

Előadók: Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Sajó Géza.

— A választás nagy napja. (Aktuális téma.) — A vajda. Ehrlich G. Gusztávól. — Péter majom.

Főlépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Németh Juliska, Sajó, Fallai Kózi, Barsony, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János.

Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-ut. 69. Kezdeté 9 1/2 órakor.

Milliárdosok, fejedelmek!

nem részesültek meg oly fenomén szórakozásban, hogy a kontinens legnagyobb művészeit mint Caruso, Bonof, Scotti, Albani, Slezák, Takács, Kurz Zelma, Galvany M., Melba N., Patti A., Calvé E., stb. ének-művészetét egy hangverseny keretében élvezhették volna.

Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb anyagi áldozat nélkül bárkinek lehet része, ha fenti művészek briliáns felvételeit egy „Eufon” koncertgépén meghallgatja. Az „Eufon” a technika legököltebb vívmánya, mely a hangot mellékzörgőtől mentesen, erősebben és tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók. Táncczenét legjobban pótolja. Főelárúsítás:

„MUSICA” részvénytársaság

zongora-eladási és kölcsönző-telepén

(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)

Budapest, VI., Teréz-körut 1. sz.

Az amerikai „Columbia” művészlemezek főelárúsítása.

Kedvező részletfizetési feltételek!

Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

FORTUNA

zászlógyár

Budapest, VI., Király-utca 8.

választási zászlókat és jelvényeket

a leggyorsabban, jutányos árak mellett. A választások kiírása előtt feladott rendelések kedvezményben részesülnek.

Alapított 1881. Alapított 1881.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1910. április 26-án.

VIGSZÍNHÁZ

A kis czukros.

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Gavault Paul.

Bemutatók

Lapistolle Vendred
Paul Hegedűs
Felicien Tanay
Mingassol Tapolczay
Pinglet Szerényi
Hector Bihari
Toupet Győző
Casimir Bardi
Boissy Harsányi
Jean Kassay
Benjamine Varsányi I.
Rosette Hegedűsné
Florisa Molnár A.
Julie Komlós L.
Pinczér Varsa

Kezdeté 1/3 8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ

Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Irták: Lehár Ferencz. A zenekart vezényli a szerző.

Bemutatók

Luxemburg grófja Király
Basil herceg Papir
Stana grófné Erdei B.
Brisard Armand Kovács
Veronique Juliette Váradi I.
Didier Angéla Harmath I.
Menczerkoff Szegej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Pelerrin Krasznai
Managere Ligeti
Baronó Saári R.
Saville, festő Balázs
Roulanger, festő Egri
Marban Csáti
Sidonie modellék Csizsáné
Auelie Csizsáné
Coralie Solyománé

Kezdeté 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

Csákó és kalap.

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Rössler és Roda-Roda. Fordította: Heltai Jenő.

Bemutatók

Vincenza nagyherceg Z. Molnár
A friaslandi herceg Vándori
Lützenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Németh
Leuckfeld Szirmai
Az ezredesné Forrai R.
Az őrnagy Réthelyi
Kenderesi Törzs
Rimanski Papp
Riedel főhadnagy Pártos
Jäger löhadnagy Sebestyén
Az eszodorvos Vágó
A zászlós Pethő
Koruga Kármendi
Kunicek Boross
A rendőrkapitány Papir
Hechendorff Dobi
Gratignan grófnő Orley F.
Lili, a leánya Bathori G.
Von Landiesonné Meszáros G.
Korcsmárosné Hubai A.
Az öreg Ornstein Sáfányi
Waclawick Karádi

Kezdeté 3 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Chanteolier, a reklámkakas. Sevillai nagyhét. Virágfakadás. (Az első Lumière-féle eredeti színes mozgófénykép.)

A bán lejtőjén. Két kis jóbarát. A kártya áldozata. Félreismeret nagylelkűség. Diletans detektív. Aki másnak vermet és... Roosevelt magyarországi diadalmja. Előadások hétköznapokon d. n. 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. n. 3 órakor kezdődnek.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 14-22. Telefon: 14-22. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Az előadás kezdete 1/3 9 órakor.

11 órakor: Ma: Ujdonság!

'Oh diese Zimmerherren'

Bohózat. Irták: Hirschfeld Lajos. Rendező: Trebitsch S.

Esti megkezdés 9 1/2 órakor

Tárgyalás éjjelkor

Bohózat. Irták: Cagliostro. Rendező: Werner Manó. Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál d. n. 9-11-ig és d. n. 3-6-ig. 'Lyra' jegyirodában Andrassy-ut 15 és Boprony nagyzöldében Rákóczi-ut 1. - 12 óra után az első emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső enek- és táncszínházak fellépője.

PESTI VIGADÓ

KIOSZK-kertje megnyitott és éjjel is nyitva marad.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20. Telefon 64-20.

Minden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja K 50 A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor. REKORD-MŰSOR

The Aeroplane-Ladies

BROS. LEIGH. TERRIBLES. IRENE SIGNNY.

A legkacagtatóbb bohózatok!

A fogorvos Muki bácsi A jámbor Toncsi

stb. stb.

A hány szám, annyi sláger!

Éjjeli 12 órakor a ragyogó tükörteremben ROYAL-KABARET. - Ének- és táncelőadás. - Keringőverseny. - Czigányzene reggeli 5 óráig.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Kezdeté 9 1/2-kor. Artistikus vezetők: Kövály Gyula és H. Heidelberg Albert.

A bécsi FLEDERMAUS Cabaret

kiválóbb tagjainak vendéglátása. Conferencier: Robert Blum. Ein feiner Trick! - Napoleon und sein Chauffeur. Előadók: Laura v. Zeller, Leo Valberg, Cav. Ferrari d'Albaredi, Heinz Hanus, Es az áprilisi műsor. Helyárak: 3, 4, 5, 6 kor.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belső, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Edesváry L.-nél Budapesten és a forrás közelségében Munkácsán.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46.

Ma este 9 1/2 órakor KAUFMANN csoport kerékpárosok. Les freres Frediani akrobaták lovon. Max Franklin csoport trambolin tornászok és az egész nagy szenzációs műsor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Csak e hó végéig nyitva! Ma és mindennap

A várva várt pillanat! TALÁN A FODRÁSZ!?

Bohózatok. Irták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt. 10 órakor! 10 órakor!

NEMZETKÖZI NŐI BIROKVERSENY.

Jegyek: A mulató pénztáránál délelőtt 10-11-ig és délután 3-6 óráig és Kontiné dohánytársaságban, Andrassy-ut 29. sz.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok-ban

ajánl szép és finom

perzsa-

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol Helical Premier és The Champion kerékpárokat dupla harangcsapárgyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk vidékre is bárhol.

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészről ingyen és bérmentve.

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi Városligeti Színház
27 Szerda	Sári bíró	T li roge	-	Théodore és társa	A koncert	Luxemburg grófja	Francia forradalom	Narcisz
28 Csütörtök	Papillon, a kőfaragó	Para ztbecsület Bajazzók	-	Théodore és társa	A koncert	Luxemburg grófja	Halley-üstökös	A pesti zsidó
29 Péntek	A nagyasszony	Lohengrin	-	A masamód	Csákó és kalap	Luxemburg grófja	Halley-üstökös	A pesti zsidó
30 Szombat	d. n. este Amihez minden asszony ért	Tosca Magyar táncgyuleg	-	Théodore és társa	Csákó és kalap	K rszem yzet jut. Luxemburg grófja	Az Országos Szín művészeti Akadémia előadása.	Bőregér
1 Vasárnap	d. n. este A vasgyáros Szentiványi Álom	II. Rákóczi Ferencz	-	Az obsitos DerWiderspenstigen Zahmunk	A sasiók. A koncert	Az elvált asszony Luxemburg grófja	-	A pesti zsidó Ingyendől.

Butor EHRENTREU és FUCHS
 Képes arjegyzék ingyen.
 Budapest, VI., Teréz-körút 8.
 Telefon 68-59.

MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR
 Szerkeszti K. LIPPICH ELEK.

Legújabb kötetei:
Szinyei Merse Pál.
 IRTA
MALONYAY DEZSŐ.
 Nagy-magyar mesterünk életének és művészetének kimerítő jellemzése, műveinek reprodukcióival. Maga Szinyei írta meg benne önéletrajzát, művészi hitvallását pedig facsimilében közli a kötet.
 Ára diszkötésben 8 korona.

Dürer.
 IRTA
FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN.
 A német művészet legnagyobb mesterének munkásságát nagy tárgyismerettel, élénk előadásban, művei teljes sorozatának bemutatásával ismerteti. Dürer művészete oly biztos, szemléletes körvonalakkal jelenik meg e könyvben, mint valami tükörben.
 Ára diszkötésben 8 korona.

Kaphatók a kiadónál:
LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 21. sz.
 és minden könyvkereskedésben.

A Főtisztelendő Papság

szives figyelmébe ajánlom elsőrangú készítményeimet:

- Papi teljes szalonöltöny ..... 70-90 K
- szürke kamgarn-saccoöltöny ..... 50-70 „
- fekete peruvienfelöltő ..... 44-52 „
- „ „ kamgarn „ ..... 48-60 „
- szürke milton „ ..... 40-60 „
- fekete havelok „ ..... 30-50 „
- doubl hálóköntös ..... 18-48 „
- vászon- v. lüszter-porköpeny ..... 12-28 „
- fekete lüszter-felöltő ..... 16-32 „
- „ „ doskín v. kamg.-nadrág 15-24 „

— SZIGORUAN SZABOTT AR. —
 Arjegyzék és szövetminták kívánatra.
NEUMANN M.
 GS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
FÉRFI- ÉS FIU-RUHATELEPE
 BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRÜT 1-3

Heveny vagy idült bujakor - bántalmak
 nagy görvélykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint mirigyda-
 /anat, rheumatizmus, a száj, gége gyenodésel, daga-
 /atok, onostosis, tohetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl-
 t bujakkóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden gyógykezeléssel daczó betegségből biztos és gyö-
 keres gyógyulást nyújtanak.
Dr. Oliver vértisztító piskótái
 melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.
 Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
 Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.
 Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-
 utca 12. és Andrásy-út 22. szám.

MAGYAR LÁNYOK
 Képes hetilap fiatal leányok számára.
 Szerkeszti: **TUTSEK ANNA**

Fiatallányoknak legnehezebb meg-
 felelő olvasmányt találni és ebben a
 tekintetben szinte egyedül áll Tutsek
 Anna lapja a Magyar Lányok, melynek
 minden sora fiatal leányok számára
 íródik. Regényei, novellái és versei
 kitünő írónők tollából kerülnek ki és
 olyan cikkeket is találunk még a lap-
 ban, amelyek szinte észrevétlenül, de
 mégis az iskola hivatását szolgálják.
 A háztartás sok-sok apróbb-nagyobb
 titkaiba vezeti be már most is a Magyar
 Lányok a jövő gazdaszonyait, akik
 emellett egész garmadával kapják lap-
 jukban a szórakoztató olvasmányokat is

Előfizetési ára negyedévenként 3 korona
 Mutatványszámot kérésre ingyen küld
 a kiadóhivatal:
 Budapest, VI., Andrásy-út 10.

Titkos betegségek,
 huyesöfolyás,
 huyesösükkületek,
 hólyagbántalmak,
 alfesti sebek,
 börbetegségek,
 bujakor (syphillis)
 az önfertőzés utó-
 következményei,
 elgyengült férfiero,
 női bajok,
 fehérfolyás, stb. stb.
 alapos, gyors és gyö-
 keres kigyógyítására
 a foglalkozás zava-
 rása nélkül bevált,
 sikeres és lelkiismer-
 retes gyógymódjánál
 fogva legjobban
 ajánljuk
Dr. Garai
 — szakorvos —
 rendelő-intézet,
 Budapest, VI.,
 Andrásy-út 24.
 FELTÜNÉS NÉLKÜLI
 eredményes gyógyi-
 tás levélileg is.
 Kívánatra gyógyszer-
 ről is gondoskodik.
 Rendel naponta 10
 órától 4-ig és este
 7-8 óráig.
 Levelekre szonnal
 válaszol.

Hirdetések felvételnek a kiadóban,
 VI., Eötvös-utca 32. sz.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja
Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
 Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése
 6.35 mm. Browning-patronok haszná-
 latára készült. Legfőbb előnye, hogy
 szabadkézzel minden szerszám nél-
 kül egy fogással szétszedhető, ennek
 következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan
 működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. R
 mellényzebben eltér.
Ára 80 Korona. Havirészlet 4 kor.
12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levélre küldendő és hosszank beküldendő.
Megrendelési ív.
Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.
 Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fixo-
 tendő _____ kor. havi részletekben _____ tól kezdve,
 Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költsé-
 geket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot
 esedékesé teszi
 Lakhely: _____
 Kelet: _____
 Név és foglalkozás: _____
 Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

BALATONFÜRED

Gyógyhely és tengeri-fürdő Zala-megyében.
Posta, távda és telefon helyben.

Fürdőidény május 29-től szeptember hó végéig.

JAVALLATOK:

Szivbetegségek, érelmeszesedés, vérérgényesség, görvélykór, csusz, köszvény, a légzőszervek, hurutos bántalmak, gyomor- és bélhurut, idült obstinatio, máj- és lépántalmak, női bajok és idegbántalmak. — **GYÓGYESZKÖZÖK:**

Természetes, szénsavas fürdők: Sós-, fenyő-, tó-, nap- és légfürdők. Ivókúra. Savó- és szőlőgyógy mód. Gyógytorna, és orvosi masszázs. Szórakozásról gondoskodva van. Gyógyterem, olvágó-terem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, tέρzene, naponkint színelőadások, hetenkint táncmulatság, sétacsolnakázás, kirándulások, lawn-tennis.

Vasuti állomások: A Balatonmelléki vasuton: Balatonfüred, a Déli vasuton: Siófok, hajón Balatonfüredre. Vasuti szezonjegyek 33 1/3% kedvezményvel menettérti jegyek. — **Lakásmegrendelések** előleg beküldése mellett Lingl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők. A Balatonfüredi dus líthiumos ásványvíz, mely mint éltrendi víz igen kedvelt, szétküldése a fürdőigazgató által történik. — Prospektust kívánatra díjmentesen küld a fürdőigazgató.

Steyr

önműködő zsebpisztoly, lehajlítható és visszaugró csővel

Kaliber 6.35 --- korona 45.
" 7.65 --- " 50.

A Steyri osztrák fegyvergyár társaság precíziós készítménye.

Tiszta alumíniumedények alkalmi beszerzése.

Poigári konyhának megfelelő összeállítás!

Nehéz minőség! Nem versenyrú! —

4 drb fazék 1 1/4, 1 3/4, 2 1/4, 3 1/4 liter	K 18.30
12 14 16 18 cm.	
6 drb kondér 1/2, 3/4, 1 1/2, 1 3/4, 2 1/4 ltr.	K 19.20
12 14 16 18 20 cm.	
5 drb fedő 12, 14, 16, 18, 20 cm.	K 7.20
1 pecsenyesütő, hossza 25 cm	8.80
1 sütő szűrő, 14 cm.	4.25
1 rántotta sütő, 16 cm.	2.70
1 palacsinta sütő, 22 cm.	4.45
1 merő kanál, 9 cm.	1.70
1 habzó kanál, 8 cm.	1.55
1 tejforraló, 18 cm.	5.80
1 fánk sütő, 4 szemés	5.80
1 levestűrő, 14 cm.	5.30

28 darab 50% csoportengedmény kor. 85.05
kor. 25.55
kor. 59.50

BARÓ FERENCZ FIAI vásáru nagykereskedés
Alapítva 1832-ben.
konyhafelszerelés és háztartási cikkek osztályában
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.
(Merkur-palota.)

Állattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkezelőknek!
Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban.
80 képpel.

Irta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.

Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.
Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. m. és minden könyvtárkereskedésben.

16022/1910. I. B. 1.

Termelt fenyőhaszonfa eladás.

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatósághoz tartozó zólyomlipcsei m. kir. erdőgondnokságnál termelt és a garamfalvai garamparti rakodóra kihozott 4606.84 m³ fenyőhaszonfa 7 eladási csoportra megosztva **zárt írásbeli ajánlatok útján** fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb **1190. évi május hó 9-én délután 5 óráig** nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál; későbbben érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok folyó évi május hó 10-én délelőtt 10 órakor **Besztercebányán** a m. kir. erdőigazgatóság tanácstermében fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, eladási feltételek, ajánlati úrlap és boríték a m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1910. április hóban.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

113758/1910. II-A. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. állami lötenyészintézetek katonai osztályai részére 1911. évi január 1-től 1916. évi december végéig terjedő időre, vagyis hat évre szükséges egyenruházat, ágynemű és lőszerelvények szállítása biztosítandó lévén, felhivatnak az erre vállalkozók, hogy ajánlatukat **1910. évi május 25-ik napjának délelőtti 10 órájáig**, a m. kir. földmívelésügyi ministerium házipénztáránál (Budapest, V., Országház-tér 11. szám, félemelet 29. ajtó) nyújtsák be.

A feltételek és a szállítandó cikkek részletes jegyzéke megtekinthetők Budapestén a m. kir. állami lötenyészintézetek katonai felügyelőségénél (V., Sziget-utca 5. sz. II. emelet 3.) és a m. kir. földmívelésügyi ministerium számvevőségének lötenyészintézetű csoportjánál (V., Országház-tér 11. sz. félemelet 37. sz.), továbbá a m. kir. kereskedelmi muzeumnál és a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál. **Vidéken:** a kisbéri, bábolnai, mezöhegyesi és alsószombathelyi ménesparancsnokságnál, a székesfehérvári, nagykőrösi, debreczeni és sepsiszentgyörgyi mentelepparancsnokságnál, végül az összes kereskedelmi és iparkamaránál.

A szállítási feltételek és a szállítandó cikkek részletes jegyzéke egy levelezőlapon nyilvánított óhajra a fentjelzett számvevőség által bárkinek is díjtalanul megküldetik.

A szállítandó cikkek mintapéldányai a m. kir. áll. löteny. intézetek katonai felügyelőségénél (ezim fenn jelezve) vasár- és ünnepnapok kivételével d. e. 10 órától d. u. 1 óráig megtekinthetők.

Budapest, 1910. évi április hó 8-án.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Az alulírott igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy f. hó 27-én délelőtt 9 órakor a lánchíd alatti zárt rakodón a kiváltképpen és feles árú az üzlet-szalályzat 61. szakasza értelmében, nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Budapestén, 1910. április.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

LEGUJABB Most jelent meg! LEGUJABB

A legérdekesebb könyv!

A VÉNÜLÉS

elhárítása és az élet meghosszabbítása czélszerű életmóddal és gyógyszerközökkel

Irta: **Dr. LORÁND A.**
karleibádi fürdőorvos

Hosszu életre, évek hosszu során át megtartható üde, fiatalos külsőre, tartós jó egészségre és fokozott munkaképességre tehetnek szert mindazok, akik a szerző okos tanácsait követik.

Ára füzve **4** kor.

Kapható a kiadótársulatnál (Athenaeum r.-t. Rákóczi-út 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

Ára kötve **6** kor.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A **LEGELŐNYÖSEBBEN** **POLGÁR KÁLMÁN**

ÉKSZERESZTES MŰRŐK IS **itt** **szerezhetők be** **BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 29.**

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÖLÖNÖS GONDOTT FORDÍTOTT **ÁRLEGYZÉK 20 00 RAJZAL INGYENESBÉRMENTTEL**

Felhívás a
48-as függetlenségi
Justh-párt,
valamint
a 48-as
Kossuth-párt
jelöltjeihez!

Utánrendelésnél — ha a zászlót előzőleg más szállította: kérem a pontos szöveget. Levélbeli rendelésnél a fizetési feltétel közzéadandó.

Megtekintettük Linhart Vilmos festő zászló-gyártelepét és arról győződöttünk meg, hogy óriási műtermében naponta 4000 db zászló állittatik elő. Áruja elsőrendű magyar gyártmány és a jelölteknek kedvezményt nyújt, tehát tagjainknak őszintén és hivatalosan ajánljuk.

Hazafias üdvözléssel

az Alföldi Függetlenségi
párt elnöksége

Gallovich Jenő
ügyvezető
elnök

Vidéki viszontelárusítóknak nagy kedvezmény!

Telefon
58. 83.

ZÁSzlóM MIND GYÖZTEK!

LEGOLCSÓBB

ÉS
LEGSZEBB

VÁLASZTÁSI

ZÁSzlÓK

ÉS TOLLAK

LINHART

VILMOS FESTŐNÉL

Bpest. Hunyadi utca 27.

FIGYELMEZTETES!

A Magyar Védő Egyesület
által mellőzött „Turul”
könyvkötő és „Diadal” —
nem zászlógyárosok, hanem
közvetítők!

ÁRNYÉK SZINTARTÓ.

150 hosszú 95 széles	2. 88	GYAPOTSZÖVETBŐL
200	3. 20	FELIRATTAL.
250	4. 20	ROJTKOK. BOJTKOK
300	4. 72	FESTETT NYÉL ÉS
300	6. 36	Aranyozott lánzsával.
400	8.	
500	9. 36	

... A nemzeti ...
munkapárt
legkeresettebb
szállítója.

A néppárt
szerződött
zászló
és
jelvény
szállítója.

RUDAK:

2 méteres festett rud aranyozott lánzsával	40 fillér
3 " " " " " "	60 " "
4 " " " " " "	80 " "
Réz lánzsák darabja	1. " "
Aranyozott falánzsák darabja	07 " "

E hirdetés rovatban minden sző egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden sző egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Czukorborsót szőlőspárgát, gombát, zöldbabot, hónapos retket, fejesalátát, ubjurgonyát, carfiót, postakosaranként vegyesen 3 korért, hófehér savanyított káposztát mázsánként 6 korért, 5 kg-ként 1'60 K. bérmentve, ismételődnak előnyarájlanlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirást magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Rizike gomba gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek, gyümölcsök, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzéket. Felka konzervgyár, Barla József Felka, Szepes. 28006

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ. Nagymező-utca E. 46.

Pótvizsgálatra, javítóra, pótlétszámra, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szűnidel Tanfolyam” Garay-z. 5. II. 12/a.

Kézimunka hímzésekhez, butorok, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca E. 46. szám.

Pénzt legrövidebb feltételek mellett előlegezzünk mindenféle tárgyra és árukra, melyeket száraz, tiszta raktárainkba bizományba beraktároznak. Utólagos díjfizetés. Blau és Társa Klauzal-tér 2. sz. Telefon 105—32. 28752

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatagyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Hurutos oántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle czukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

Rekedtség biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka. 60 fillérért mindennél kapható.

Beszerezési áron alul házlebontás miatt eladotnak. Angol zephir férfi ing 1.67, himzett vászon női ing 1.17, fegyházban kötött női harisnya —21, fegyházban kötött férfi harisnya —18, valódi svájci himzett zsebkendő —17, továbbá blousok, joupnók, kötények, gyermekruhák és mindennemű férfi és női divatcikk. Fischer B. Jenő Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 23. szám. 28809

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ. Nagymező-utca 46.

Zálogcédulát, brilliánt, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. —Telefonszám 95—48.—

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztosállás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferencz-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékek től s más hirdetésünkkel utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-64. Beiratások egész napon át.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencz-ter 3. telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13. 28589

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27558

Ved-jegy

Dió-kivonat az ősz hajnak festésére. Régióta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a diónak zöld héjából készített hajfestőszert mely a korán őszült hajnak 15 percz alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínűt visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 8, 1 skatula 6 próbapalaccal 7.50. díjtelj hajrestor K 6 és 8, diókendős vagy dióolaj K 4 és 2, diópép a szakal festés, K 2, dió dupla kivonat K 6 és 4, káli-creme, glicerinszappan legfinomabb toalettszappanok 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A. Wien, III/2. Erdbergerlände 2. Raktárak Budapestben: Török J. gyógyszer. Király-u. 12. Vértessé. illatsz. Kristóftér s. Neruda N. drogeria, Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Révay-utca 12. Thalmyer & Seitz drogeria, Zrínyi-utca 8. Kochmeister Fr. m. drog., Hold-utca 8. Molnár és Moser drog., Koronaherzeg-utca 11. Lux Mihály drog., Múzeum-körút 7. 28588

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Deseffy-u. 9—11.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvass rozsatok, kertkorlátok, keramitlapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór építelő-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72—74. Flók-üzlet Visegrádi-u. 27.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jód-brom gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Meglehető gyógyeredményeket a mirigyek megbetegedései, vérbajok és mindazon alkati betegségek-nél, hol a jód mint specifium jó alkalmazásba. Ivo, fürdő, izzasztó hidegvizkurák, szén-savas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes elsőrendű bérházak, szanatórium, gyógyszer-tár, zongora, lawn-tenisz, tombolák, kirándulások. Vasutállomás, posta, távíró, helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Állambiztonsági, katonatisztek előutóidnyában 50% kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Csizl gyógyviz otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és **Edeskaty L.** főlejárásitónál Budapestben.

VALÓ- di francia különlegességek (óvszerek) csakis **P. Bergueran Fils** leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

25 koronaért készülnek aszját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos fűrésztűnyök vagy felöltők finom szövetekből, Lichtman Sándor fűrésztűnyőmester Budapest, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postátominták bérmentve helyben szabásmotom kiválatra házhoz küldöm. 28602

Rekord hangversenylemezek legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejáratva db K 2.50 10 db vásárlásnál K 2.40 — Grammofo-nok K 25.—, 35.—, 60.—, 80.—. Fonografo-k Lyra K 7.—, Fonograf-hengerek K 1.80. — csakis utánvételre **SCHNITZER TESTVÉREK** gramofon és hanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

+ Soványság + Az egyedüli eredménytől kísért háziser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jóállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbojásoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kor. Használati utasítás. Főraktár: **Balázs Mór E.** Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156—80.

Függőlámpa, porcellán, üveg, díszmű-féle stb. csekély részlet-fizetésre. Kérekj ingyen árlapot. **Ivánkovits Károly,** Szeged. 5913

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálairat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbélyeg ellenében **Frau A. Kaupa,** Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51. 28694

6 első díjjal kitüntetve! **Kállai Lajos** mótorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes látással kitűnő eszeplé-ért!

A gazdálkodásnak leg-többet ajánlatnak a valódi Kállai Lajos-féle villamos benzín-locomobil, cséplő-készle-tek kettős tisztító szerkezettel

Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzemen láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám. **Gépész nélküli könnyen kezelhető. Gőzgépek cserébe vétetnek.** Külön gazdasági géposztály. Árjegyzék ingyen.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza **Tauber** VI. ker., Eötvös-utca 6/2. TELEFON 84—33.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62—80. Alapított 1888-ban.

100.000 Még került forgalomba **Zilshy** : Ágnes szakácskönyvének : 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv **jószágát, hasznavehetőségét.** Minden háziasszonynak nélkülözhetetlen. Ara szép kötetben 4.— kor. Megrendelhető: **SINGER és WOLFNER** könyvkereskedésben Budanesten, VI. Andrassy-ut 10.

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá ariszoba, iroda berendezések, rez- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál **LISZT ISTVÁN BUDAPEST,** most Kristóf-tér 9. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171—38. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünket bérkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

FILOZOFIAI IROK TÁRA XII. kötete. **PLATON** válogatott művei. III. kötet. **Symposion. Phaidros.** Görögül fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta **dr. Dercsényi Móricz.** Kiadja a **Franklin-Társulat.**

A nagy görög művész-filozofus legragyogóbb és legtöbb problémát kelto két dialogusa e gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében; a jegyzetek és magyarázatok felvilágosított adnak minden kérdésre, mely olvasás közben felvetődhetik. Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedésben (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

VALÓDI-FRANZIS GUMMI-ES HALHOLYAGOK 100% jóté, 2, 3, 10 Krig, 3 db. legfinomabb mint: 1 K. **STERYL** GUMMI-KÜLTÖLÉGGESBŐG GUMMI-KÜLTÖLÉGGESBŐG csak cszeménnel kapható. **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 112. AUERFÉNYHÁZ.

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket